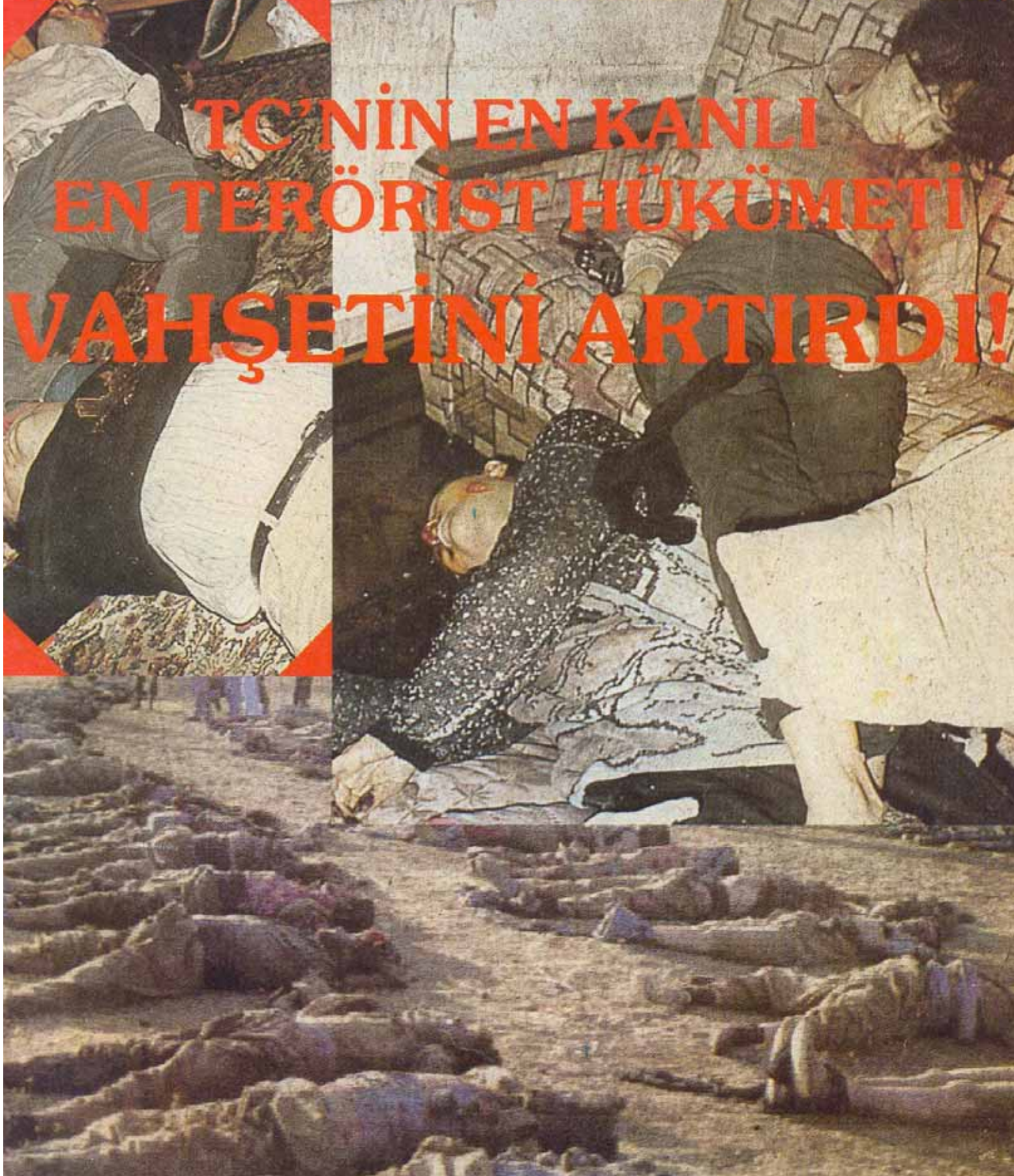

DEVRİMCİ emek

19

KDV DAHİL 10.000 TL.

FABRİKALAR, TARLALAR, SİYASİ İKTİDAR, HER ŞEY EMEĞİN OLACAK!..

TC'NİN EN KANLI
EN TERÖRİST HÜKÜMETİ
VAHŞETİNİ ARTIRDI!

Devrimci Emek

Aylık Sosyalist Dergi
Yıl: 3, Sayı: 19 / Mart 1993

Sahibi: Emek Yayıncılık Adına
Hüseyin DURMAZ

Genel Yayın Yönetmeni
M. Reşat GÜVENİLİR

Yazı İşleri Müdürü
Hüseyin DURMAZ

Abone Koşulları

Yurtiçi
6 Aylık ..... 50.000 TL
1 Yıllık ..... 100.000 TL

Yurtdışı
6 Aylık ..... 60 DM.
1 Yıllık ..... 120 DM

Hesap No

Hüseyin DURMAZ
Yapı Kredi Bankası
Aksaray/İST. Şubesi 75098-4

Adres

Merkez Şube
İnebey Mah. Küçükklanga Cad.
Hürgel Apt. No: 19 K: 4
Aksaray / İSTANBUL

Tel: 529 94 46

İzmir Şubesi

850. Sok. 3. Beyler
Yaparsoy İşhanı No: 31/404
Konak / İZMİR

Temsilcilikler

Avrupa Temsilcisi
Selahattin KARATAŞ
İsviçre Temsilcisi
Haşim YORULMAZ
Almanya Temsilcisi
Mehmet KÖMÜRCÜ

Baskı

Aydınlar Matbaacılık
Tel: 552 86 14-15-16
Şirinevler / İSTANBUL

Genel Dağıtım: YAY-SAT AŞ.

İÇİNDEKİLER

Türkiye ve Kürdistan'da	
Devrimin Şartları Olgunlaşmıştır	2
Sosyalizm Mücadelesi ve Kadın	6
Emekçi Kadınlar Kurultayı Girişiminin Ardından	8
Teori ve Eylemde Örnek Bir Kadın	
Rosa Luxemburg	11
Devlet Terörü	14
Okurlardan	15
Gündem	20
Okurlardan	23
Haber-Mektup	28
Öğrenci Gençlik	33
Cezaevleri	35
Paris Komünü	36
Anma	39

Sunu,

Geç de olsa yeniden buluşmanın verdiği sevinçle merhaba,

Yine dolu dolu yaşanan bir aydayız. Mart ayı denince ilk akla gelenleri sıralayalım. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü; 13 Mart 1982 ve ülkemizde faşizmin darağaçlarında katlettiği ilk işçiler Seyit KONUK, İbrahim Ethem Coşkun ve Necati VARDAR; 21 Mart Newroz; 30 Mart Kızıldere katliamı şanlı Paris Komünü; Rosa Luxemburg'un doğumu; işçi sınıfının büyük önderi Karl Marx'ın ölümü ve daha sayamayacağımız bir dolu olay...

8 Martta bu yıl «Emekçi Kadınlar Kurultayı» yaparak bu anlamlı günü içeriğine uygun bir biçimde yaşamak isteyen kadınlara faşist TC izin vermediği gibi bunu protesto için vilayete gitmek isteyenlere de saldırıp coplarla, tekmelerle döverek göz altına aldı.

13 Mart 1982'de üç komünist işçi 12 Eylül faşist mahkemelerinin kararıyla İzmir Buca cezaevinde idam edildi. Türkiye devrimci hareketine işçi sınıfı içinden gelen ilk işçi önderlerinin darağacına gönderilmesiyle Seyit KONUK, İbrahim Ethem COŞKUN ve Necati VARDAR devrim tarihimizde ilkler arasında yer aldılar.

Newroz, bu yıl faşist TC'nin Kürt ulusal hareketini en kanlı biçimde bastırma hazırlıklarına hız verdiği bir dönemde kutlanacak. Ancak, faşizmin bu hazırlıkları boşa çıkartılmalı, Demirci Kawa'nın balyozu yeni Kawaların elinde yeni Dehakların başına inmelidir. Bu katliamlara karşı proletarya sessiz kalmaz. Sessiz kalması demek, kendi özgürlüğünün önündeki engellere karşı da sessiz kalması demektir. Kürt halkının yükselen ulusal kurtuluş mücadelesi yalnız bırakılmamalı, katliamlara seyirci kalınmamalı, aktif eylemliliklerle protesto eylemleriyle mücadele yükseltilmelidir.

Son haftalarda faşist basın eski adıyla SSCB, yeni adıyla BDT'de yaşanan gelişmeler üzerine haberler, yorumlar yayınlıyor, tekelci sermayenin has kalemleri kaygularını dile getiriyorlar. Yaşananlar, bizim daha önce yaptığımız belirlemelerin doğruluğunu açıkça ortaya koydu, koyuyor. Komünistler ağırlıklarını yeni yeni koymaya başladılar. Komünistler bu tavırlarıyla, iktidar sorununun yeni hesaplaşmalarla belirleneceğini ve SSCB'de sosyalizmin zaferinin yeniden tesis edileceğini gösteriyorlar.

Cezaevlerinde son firarlardan sonra gündeme getirilen saldırılar ve içeride-dışarıda yükselen mücadeleler siyasi tutsaklara yönelen yeni saldırıların da geri tepeceğinin en açık göstergeleri. Devrimci güçler, faşist hükümetin 12 Eylül'den geri kalmayan bu saldırıları karşısında seyirci kalmamalı, cezaevlerindeki saldırılar karşısında başlayan mücadeleyi devrim mücadelesinin bir parçası olarak görüp, ona sahip çıkmalıdır.

Yeniden buluşmak üzere...

DEVRİMCİ
emek

TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN'DA DEVİRİMİN ŞARTLARI OLGUNLAŞMIŞTIR!

Yoldaşlar;

Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığı askeri faşist diktatörlüğün yürürlüğe sokulduğu 12 Eylül'den bu yana giderek daha da artarken; emperyalizmin ülke üzerindeki sömürsü ve egemenliği daha da pekişti. Emperyalizm, kendi sisteminin derinleşen ekonomik krizinin faturasını Türkiye'nin de içinde bulunduğu bağımlı ülkelere yükleyerek, buralarda varolan ekonomik toplumsal krizi devasa boyutlara çıkartıyor. Emperyalist uluslararası tekellerin bağımlı ülkelerdeki karlılık oranının bu tekellerin bulunduğu ülkelere göre kat kat yüksek olduğu kabul ediliyor. Bunun anlamı şudur: Bağımlı ülkelerdeki sömürü ve baskı sürekli artış ve yoğunluk kazanıyor.

Türkiye kendi ekonomik işleyişinden ileri gelen derin ekonomik krize yakalanmışken; aynı zamanda içinde bulunduğu emperyalist-kapitalist sistemin sistemsiz bunalımının etkisi altında bulunuyor. Bu da zaten ileri boyutlarda olan krizin daha da artmasına ve ağırlaşmasına yol açıyor. Türkiye'de uzun yıllardır süregelen bir ekonomik kriz var. Ekonomik kriz her zaman politik alana tırmanış göstermese de, süreklilik kazanmıştır. Bir ülke ekonomisinin sürekli kriz içinde olması ne anlama gelir? Bunun anlamı, mevcut üretim ilişkilerinin büyük bir çürüme içinde olduğu, emekçi yığınların sefaletinin artması ve tüm yaşam koşullarının sürekli bozulması, kitlesel işsizlik, ahlaki çöküş, düşünsel yozlaşmanın yaygınlaşması ve pek çok toplumsal yıkımın kendini açıkça ortaya koyması demektir. Türkiye'de bunların tümü fazlasıyla mevcuttur.

Bu sürecin diğer bir yönü şudur: Üretimin ve sermayenin yoğunlaşması sonucu, tekellilikte daralmanın görülmesi, sermayenin daha az elde toplanması sonucunu getirmiş; sermayenin daha az elde toplanmasıyla birlikte tekellerin toplumun ekonomik, toplumsal yaşamı üzerindeki egemenliği geçmişe oranla iyice güçlenmiş, emekçi kitleler üzerindeki faşist terör yoğunlaşarak, kesintisiz bir şekilde uygulanır olmuştur. İnsanlarımızın ortadan kaybolması, kitlesel

ve ağır işkencenin günlük olarak uygulanması, bunun sonucu yüzlerce insanın öldürülmesi; Kürdistan'da köylü, kentli ve gerilla katliamına girişilmesi, yeni toplu politik davaların açılması faşist devletin günlük uygulamalarıdır.

Tekelci sermaye, ekonomik krize politik çözüm arayışını sürdürmüş ve bunun sonucu olarak geniş tabanlı bir koalisyon hükümetinde karar kılmıştır. Koalisyon hükümeti, tekelci burjuvazinin bulabildiği en iyi çözümdür. Ülkede yaşanan devrimci kriz, sermayenin çözüm dediğini, aslında bunalımı derinleştiren yeni bir "sorun" haline getirmiştir. Cumhuriyetin en geniş yelpazeli hükümeti de toplumsal sorunları çözemeyen duruma düşmüştür. Birikmiş toplumsal sorunlar, toplumsal eşitsizlik, sınıflararası uçurumun ve antagonizmanın keskinleşmesi, geniş yelpazeli hükümetin, girişimleri ile boyutlandıkça boyutlanıyor.

Sermaye babalarının politik çözüm ve toplumu uzun süre yönetmek için oluşturdukları koalisyon hükümeti, söylediği demagogilerin tersine, Cumhuriyet tarihinin en terörcü, yayılmacı, ırkçı ve şoven hükümeti oldu. DYP-SHP koalisyon hükümeti söylendiği gibi bir demokrasi yönetimi değil, politik karakter olarak faşist bir hükümettir. Bu hükümet kısa süreli uygulamaları ile kendine umut bağlayanları da büyük bir hayal kırıklığına uğrattı. Kapitalist sistemin politik bunalımı mevcut hükümet döneminde daha bir derinlik kazandı. Devrimci krizin büyüdüğü, devrimci durumun tüm göstergeleri ile ortaya çıktığı, sınıflararası mücadelenin bir iç savaş biçimine dönüştüğü koşullarda hiç bir politik iktidar, ne kadar geniş yelpazeli olursa olsun, uzun süre ayakta kalamaz. Koalisyon hükümeti de yarınından emin değildir.

Yoldaşlar,

Politik krizin boyutlanmasına yol açan kitle mücadelesi üzerinde kısaca duralım. Bir kaç yıldır görülen kitle mücadelesinde ara-sıra düşüş olsa da genel gelişim çizgisi yükselme, yaygınlaşma ve yoğunlaşma yönündedir. Kitle eylemleri, Kürdistan'da görüldüğü

gibi zaman zaman kalkışma biçimine dönüşüyor. Her yıl daha geniş sayıda kitle mücadele alanına atılıyor. Hemen hemen toplumun tüm emekçi kesimleri belli oranda mücadeleye yönelmiştir. Kitle mücadelesi kesin olarak yaygınlaşıyor. İşçi sınıfının ve diğer emekçi kitlelerin mücadelesi yalnızca yaygınlık kazanmakla kalmıyor, aynı zamanda sertleşiyor. Sınıf mücadelesindeki sertleşme önümüzdeki süreçte daha da belirgin olarak görülecektir. Şimdiden gelişmeler bu yöndedir.

Yoldaşlar,

Devrimci durumun yaşandığı günümüz koşullarında, öncünün mücadeledeki rolü diğer dönemlere göre öne çıkar ve olağanüstü bir önem kazanır. Çünkü, devrimci durumun kendisi nesnel bir olaydır, Lenin'in belirttiği gibi hiçbir devrimci durum kendiliğinden bir devrime dönüşmez. Burada proletaryanın ve devrimci öncüsünün sürece örgütlü olarak müdahalesi şarttır. Bu koşullarda partimize büyük görev düştüğü açıktır.

Devrimci durum koşullarında Lenin'in söylediklerini yerine getirmeliyiz. Lenin, devrimci durum koşullarında devrimin genişliğini ve kaçınılmazlığını kitlelere açıklamanın çok büyük önemi olduğunu belirtir. Gene devrimci durumun bir devrime dönüşmesi için, parti birleşmesi gereken devrimci güçleri birleştirmelidir. Bunun yanında devlet iktidarına karşı gözü pek askeri saldırılara girişmek temel önemdedir. Kongremizin gündeminde devlet iktidarına yönelik olarak girişilecek askeri saldırıları örgütlü olarak yürütmek için, tüm askeri faaliyetleri disiplinli ve merkezi bir yapıya kavuşturma kararını alma var. Kongre bu sorunu kesin bir karara bağlamalıdır.

Devrimin başarısı için gerçek devrimci güçlerin birleştirilmesi temel önemde olan bir sorundur.

Temel öneminden dolayı devrimci hareket üzerinde, genel olarak da sol hareket üzerinde kısa çizgileri ile duralım.

Türkiye sol hareketi içinde genel olarak üç temel eğilim var. Bunlardan biri belli bir yaygınlığa sahip olan reformizmdir. Reformizm politik bir akım olarak çok eskilere dayanır. Reformizmin bu kadar ayakta kalmasının nedeni, Türkiye'nin kendi ekonomik-toplumsal koşullarıdır. Türkiye'de burjuva demokratik devrimin yapılmaması, burjuva üretim ilişki-

lerinin evrimci olarak yerleşmesi, pek çok burjuva demokratik görevin çözülmemesi, reformizmin nesnel temeli olmuştur. Bu nedenle reformizm politik etkinliğini yitirse de, çeşitli biçimler altında karşımıza çıkacaktır.

Bugün için, başta işçi sınıfı hareketi olmak üzere tüm emekçilerin kitle gösterilerinin ya da hak arama eylemlerinin düzeni aşan bir noktaya gelmesinde en büyük engellerden biri reformizmdir. Reformizm, doğası gereği en geri yığınların bayağı duygularına seslenerek ve onları en az direnme çizgisinde tutarak etkili olabilmektedir. Sarı sendikacılık ve reformizm şu veya bu nedenle ortaya çıkan eylemleri devletle uzlaştırma, tansiyonu düşürme, hareketi düzen sınırları içinde tutma konusunda ellerinden geleni yapmış ve başarılı olmuştur. Zonguldak madencilerinin grevinden 1992'de patlak veren işçi, memur eylemlerine kadar hep aynı etki ve çabayı görmek mümkündür. Reformist akımlar, devrimci bir üslup kullanarak işçi ve emekçilerin düşüncelerini bulandırmakta, devlete ilişkin yanlısamaların doğmasına yol açmaktadır. İşçi ve memur sendikalarında egemen olan reformist akımlar bu yüzden önem taşımaktadır. Son eylemler, reformizmin işçi ve memur hareketin ayağına vurulmuş bir pranga olduğunu defalarca kanıtlamıştır. İşçi ve memur hareketi, ayağına dolanmış bu prangadan kurtulmadıkça kapitalist sömürü sistemiyle, bu sistemin sahibi burjuvaziyle bir süre daha kıran kırana bir kavgaya tutuşamayacaktır. Çünkü, emekçi yığınlar ne zaman burjuvaziyle böylesi bir kavgaya girerse, reformizm ve sarı sendikacılık bin bir yolla hareketi tavsatıyor, yumuşatıyor ve en sonu burjuvaziyle uzlaşma çizgisine çekiyor. Bu yüzden, bugün için hareketin gelişimi önündeki en büyük engel burjuvaziden değil, reformizmden kaynaklanmaktadır.

Reformist hareketin pek çok örgütü, bugün tam anlamıyla burjuva saflarda savaşıyor. Sonradan reformistleşen yeni reformist akımlar da legalizm batağındalar. Onlar da devrimci değil, gerici çizgide hareket ediyorlar. Bundan dolayı, devrimi başarmak için reformizmi tüm yönleriyle teşhir ve kitle hareketinden tecrit etmek gerekiyor. Bu yöndeki mücadele bundan sonra da tüm hızıyla sürdürülmelidir.

Sol devrimci hareketlere gelince; bu hareketlerle

Marksizm arasında Çin Seddi yoktur. Sol devrimci hareketler, dönüşerek, Marksist konumlara yükselebileceklerini gösteriyorlar. Bunun yanında, bu hareketler tüm küçük-burjuva konumlara ve küçük-burjuva ideolojiye rağmen, pratikte mücadele halinde olmuşlardır. Bundan dolayı bu sol devrimci hareketleri proletaryanın hegemonyası etrafında birleştirmek büyük öneme sahiptir.

İşçi sınıfı hareketi içinde ideolojik olarak Marksizm-Leninizm partimiz tarafından temsil edilmektedir.

Partimize düşen görev, sol devrimci güçleri birleştirmektir. Bu görev temel önemde olmakla birlikte; asıl olan partimizin bağımsız mücadelesidir, örgütlenmesidir. Bilindiği gibi, Türkiye sol hareketinde sözü en çok edilen olgu "birlik"tir. Oportünizm, tarihi geçmişine uygun olarak birliğin lafını en çok eden taraftır. Öyle ki, bugüne değin sayısız birlik girişimlerine tanık olduk. Oportünizmin giriştiği çeşitli düzeylerdeki birlik çalışmalarının tümü iflas etmiş, sonuçsuz kalmıştır. Zaten oportünizmin birlikten yana gözükmesi sadece sol saflarda güçlü olan birlik eğilimlerini istismar etmek içindir. Muğlak ve ilkesiz birlikler peşindeki oportünizmin tüm girişimleri daha çok parçalanma, daha çok dağılma ile sonuçlanmıştır. Oportünizmin bundan sonra girişeceği birlik çalışmalarının aynı akibete uğrayacağından kuşku yoktur.

Türkiye ve K. Kürdistan sosyalist hareketi tarihinde girişilen tüm birlik çalışmalarının ortaya çıkardığı bir başka gerçek var ki, o da şudur: Hareketin birliğini kalıcı ve sürekli biçimde gerçekleştirmeye soyunacak olanların önce kendilerinin her yönüyle güçlü olmaları gerekmektedir. Ancak bu koşul sağlandıktan sonradır ki, girişilecek tüm birlik çalışmaları yankı bulup, ses getirecektir. Bu koşul olmaksızın yapılacak her girişimin yankı dahi bulmadan sönüp, kaybolacağı bugüne kadar ki pratiğin gösterdiği bir gerçektir.

Sol devrimci hareketin birliğini sağlamanın bir diğer yol ve koşulu eylem ve güç birliğidir. Eylem ve güç birliği alanında belli mesafeler alınmadan masa başında ve kapalı kapılar ardındaki görüşmelerle sağlanacak birliğin kalıcı, uzun ömürlü olamayacağı biliniyor. Dolayısıyla, birlikte yürünmesi amaçlanan ve önceden tespit edilmiş güçlerle önce güç ve eylem

birliğinin sağlanması, bu alanda belli bir mesafenin alınması zorunludur. Birlik sorununa bu yaklaşımımız bu konudaki politikamızın hareket noktasını oluşturmuştur. Bu çerçevede, bize yapılan her güç birliği çağrısına olumlu yanıt vermek yerine, devrimci hareketi geliştireceğine, sınıf mücadelesini yükselteceğine inandığımız güç birliği çağrılarında olumlu yanıt vermeyi doğru bulduk. Böylece hem oportünizmin «birlik» düşüncesini daha fazla istismar etmesini gücümüz yettiğince önlemeye çalıştık, hem de sol devrimci hareketin reformizmden ayrışması yönünde çaba harcamış olduk. Çoğu zaman yalnız başımıza kalmayı göze alarak bu çizgide ısrarlı olduk. Devrimci hareketin birliğini sağlamanın zor bir görev olduğunun ve bu görevi üstlenenlerin çoğu zaman tek başlarına kalacaklarının bilincindeydik. Bu durumu aşmanın, devrimci güçleri reformizmden koparıp, devrimci bir eksen etrafında toparlamanın sadece ideolojik-teorik yaklaşımlarla mümkün olmadığı, bunun yanı sıra varlığını açıkça hissettiren politik bir gücün varlığının gerekliliği açıktır. Bu çerçevede, devrimci hareketin birliğini sağlamanın yolu da partimizin bağımsız mücadelesinden ve örgütsel bakımdan güçlendirilmesinden geçmektedir. Bu gerçek göz önünde bulundurularak, devrimci güçleri birleştirme girişimlerini bundan sonra da sürdüreceğiz.

Proletaryanın devrimci sınıf partisi olarak, kurulu düzene yönelik mücadele eden küçük-burjuva devrimci hareketlerle birlik çalışması sürdürürken proletaryanın bir ilkesi olan eleştiri özgürlüğü elden bırakılmamalıdır. Unutulmamalı ki, devrimci hareketin güç birliği eleştiri özgürlüğünü kesinlikle içerir.

Yoldaşlar,

Kürdistan'da çok önemli gelişmeler yaşanıyor. Kürt ulusal sorunu, Orta Doğu'nun en yakıcı sorunu olarak öne çıkarken, bu sorun aynı dönemde dünya gündemine de girdi. Ortaya çıkan odur ki, Kürt ulusal sorunu bölge ve dünya gündemindeki yerini çözümlenene kadar koruyacaktır.

Ülkesi dört devlet tarafından ayrı ayrı ilhak ve işgal edilen; bu devletler tarafından ezilen, sömürülen, parçalanmış, köleleştirilen Kürt ulusunun; ilhakçılığa, ırkçılığa, şovenizme ve sömürüye karşı on yıllar boyu verdiği mücadele kimi parçalarda yavaş, kimi parçalarda hızlı ve kimi parçalarda da sessizlik için

de geçtikten sonra büyük bir ilerleme gösterdi. Kürt halkının mücadelesinde sanki bir patlama meydana geldi. On yıllarca çok yavaş gelişen bu halkın özgürlük hareketi yeni bir çığır açarak kısa sürede büyüdü ve gelişti. Ezilen, sömürülen ve köleleştirilen Kürt ulusu özgürlüğünü elde etme sürecine girmiştir.

Kürt ulusunun, özgürleşmesinin önündeki en büyük engel, kendi burjuva, küçük-burjuva önderliğidir. Özellikle Irak ve İran'daki geri burjuva önderlik Kürt halkının sık sık kırıma uğramasına, girilen ayaklanmaların yenilgi ile sonuçlanmasına yol açmıştır. Bu burjuva önderlik, Kürt halkının ulusal demokratik istemlerini emperyalizmin güdümünde çözmeye çalışıyor. Emperyalizmin doğası gereği özgürlük değil, egemenlik istediğini biliyoruz. Kürt ulusal davası aynı zamanda emperyalizme karşı mücadele edilerek kazanılır. Oysa ki, geri Kürt önderlik, Kürt halkını bölgedeki gerici devletlerin egemenliğinin yanında, emperyalizmin egemenliği altına sokmuş bulunuyor. Emperyalist "Çekiç Güç" Kürt halkı üzerinde yeni bir egemenlik uyguluyor.

Kuzey Kürdistan'daki mücadele ise, uzun bir düşüşten sonra, küçük-burjuva konumlu milliyetçi hareketlerin öncülüğünde yeniden yükseliş evresine girdi. PKK'nın giriştiği gerilla eylemleri Kürt halk hareketinin yükselişinde büyük rol oynadı. Kürt halk hareketi, artık gelişim göstererek kitlesel özellik kazandı. 91 Newroz olaylarında ortaya çıkan durum Kürt halkının kitlesel devrimci kalkışmasıydı. İlk önceleri kırsal kesimde sıkışıp kalan hareket, giderek kentlere kaymıştır. Geç de olsa kentlerin mücadeleye yönelmesi, Kürt halk hareketinin gelişiminde yeni bir gelişme demektir.

İlhakçı ve işgalci Türk devleti, Kürt halkının yükselen ulusal-sınıfsal kurtuluş mücadelesini önlemek ve ezmek için tüm militarist gücüyle, Kürdistan'ın üzerine yönelmiştir. TC Devleti, Kürdistan'daki işgalci kuvvetlerini arttırırken, aynı zamanda askeri saldırılarını da sürekli olarak tırmandırıyor. Son yıllarda Kürdistan'daki çatışmalarda binlerce insan öldürüldü; on binlercesi gözaltına alındı ya da tutuklandı; binlerce insan ağır işkencelerden geçirildi; Kürt halkına yönelik katliamlar Newroz'da görüldüğü gibi kitlesel boyut kazanmıştır. Her gün Kürt köyleri ve diğer yerleşim birimlerine karşı, bombalı uçak saldırıları düzen-

leniyor. Burada tam anlamıyla şiddetli bir iç savaş yaşanıyor. İlhakçı-işgalci Türk devleti, askeri saldırılarını Kürdistan'ın daha geniş bir alanına yaymış durumdadır. Yürütülen yaygın askeri saldırılarla milyonlarca Kürt halkı büyük bir soykırım tehdidi altında bulunuyor.

Birleşik devrimin Kürdistan dinamiğinin harekete geçmesi, yalnızca burası ile sınırlı kalan sonuçlar yaratmayacak; Kürt halk hareketi, Türkiye'deki mücadeleyi de etkileyerek yoluna devam edecektir. Ekonomik ve toplumsal nedenlerle Kürt ulusal hareketinin etkisi kesin olarak yalnızca Kürdistan'ın egemen olması ile sınırlı olmayacak; iki ülkedeki sınıfsal ve ulusal hareket aynı ve tek düşmana karşı birleşik mücadele biçiminde gelişecektir. Kürt ulusal hareketi sömürgelerdeki sonucu vermeyecektir; bu hareket daha ileri gidecektir. Kürt, Türk ve tüm ulusal-topluluklardaki halk kitlelerinin mücadele birliği temelinde gelişecek olan devrim mücadelesi, birleşik mücadele sayesinde zafere ulaşacaktır.

Kürdistan proletaryasının, bu ülkedeki tüm özel mülk sahiplerinden ve onların politik platformlarından ayrı ve bağımsız olarak örgütlenmediği sürece, harekete küçük-burjuva yurtsever güçler önderlik etmeye devam edecektir. Küçük-burjuva devrimci önderlik ise, ne kadar başarı sağlarsa sağlasın doğası gereği devrimi yarı yolda bırakacaktır. Bunun acısını ise gene Kürt halkı çekecektir. Kürt halkının ulusal-sınıfsal kurtuluş savaşının sonuca ulaşması için, Kürdistan proletaryası buradaki küçük-burjuva hareketlerden ayrışmalı ve kendi devrimci-komünist örgütlenmesini gerçekleştirmelidir. Kürdistan'ın objektif koşulları bunun için her zamankinden daha uygundur. Burada yapılması gereken, Kürt devrimcilerinin proletaryaya dayanan bir örgütlenmeye girişmeleridir.

Partimiz, tüm uluslardan proleterlerin komünist birliğinin güçlenmesi ve Kürdistan proletaryasının kendi komünist partisinde örgütlenmesi için bundan sonra daha somut bir çaba içinde olmalıdır. Kongre bu alanda önüne somut mücadele ve örgütlenme görevleri koymalıdır.

* Bu yazı TKEP/L Kongre Belgeleri'nden alınmıştır. Bugün içinde bulunduğumuz durumu en iyi anlatan belirlemelerden birisi olduğu için yayınlıyoruz.

SOSYALİZM MÜCADELESİ VE KADIN

Dünya nüfusunun yarısını, çalışan nüfusun üçte birini oluşturan kadınların, toplumsal konumlarının çözümlenmemiş olması, tüm kapitalist dünyada kadınlara karşı uygulanan ayrımcılık politikası, baskı ve sömürünün devam ediyor olması, verilecek mücadelenin ne kadar âcil ve önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Kadınların ezilmesi, baskı altına alınması ve sömürülmesi yüzyıllardan beri devam edip gelmiştir. İlkel komünal toplumun dışındaki tüm toplumsal sistemlerde (köleci-feodal-kapitalist) yani özel mülkiyetin ortaya çıkışıyla birlikte kadınlar köleleştirilip, baskı altına alınmıştır. Ancak kadınlar, kapitalist toplumda olduğu kadar hiçbir toplumsal sistemde aşağılanmamışlardır. Kapitalist toplumun yarattığı buhranlar sonucu tüm işçi ve emekçi sınıfın içine sürüklendiği felaket kadınları daha da fazla etkilemiş onları hem bedenlen hem de ahlaken çöküntüye sürüklemiştir.

Ülkemizde kadınların durumu gelişmiş kapitalist ülkelerin kadınlarının durumundan çok daha kötüdür. Bu ülkemizin hem emperyalizme bağımlı olmasından, hem de gerici gelenek-görenek ve dini baskının sonucu kadınların daha fazla ezilmişliğinden kaynaklanmaktadır. Emekçi sınıf içinde yerini alan kadınlar hem ekonomik olarak hem de cins olarak, çifte boyunburuk altında ezilmekte sömürülmektedirler.

Kadınların toplumsal konumları onları toplumsal ve siyasal olaylarla ilgilenmek hakkından yoksun bırakır. Çünkü burjuvazi, kadının eve bağımlılığından, geçim sıkıntısının verdiği korkudan, çocuklarına olan düşkünlüğünden faydalanır ve onları sınıf mücadelesinden çekebilmek için kendi ideolojisiyle etkilemeye çalışır.

Üretime katılan kadınların bir çoğunun sınıf savaşımı hakkında deneyimleri yoktur ve politik bilinçten yoksundurlar. Burjuva ideolojisine karşı savunmasız durumdadırlar. Yüzyıllar boyunca kendilerine benimsenilen gerilikleri ve aşağılıkları hakkındaki düşüncelerden, sosyal ve politik faaliyetlerin kadınlara göre olmadığı savunularından kendilerini kurtaramazlar.

Tüm bunlara rağmen üretimin içine çekilen kadınlar evin ve aile ilişkilerinin aptallaştırıcı dar sınırlarından kurtularak işçi sınıfının özgürlük mücadelesinin içinde sınıf bilinçlerini yükselterek kendi davalarına sahip çıkma olanağı buluyorlar. Sosyal ve politik faaliyetlere ilgi duymaya başlayarak, kapitalist sömürünün

anlamını ve boyutlarını kavramaya yöneliyor ve giderek işçi sınıfının mücadelesinin içinde yerlerini alıyorlar.

Dünyada sürekli şekilde meydana gelmekte olan sosyo-ekonomik ve politik dönüşümler, üretimde, toplumsal yaşamda ve aile içinde kadının konumundaki değişimleri etkiliyor. Bununla birlikte, kadınların toplumsal yaşama katılmaları her yerde aynı değildir. Bu çeşitli ülkelerdeki ekonomik, politik, toplumsal ve kültürel gelişmenin düzeyine ve asıl olarak da bu ülkelerin toplumsal sistemine bağlı olmaktadır.

Bugün birçok kapitalist ülke hukukunda kadınlarla erkeklere biçimsel eşitlik tanınmak zorunda kalmıştır. Ancak bu tamamen biçimsel olmuş gerçekte ise kadınların ekonomik, toplumsal ve politik ezilmişliği ve eşitsizliği sürüp gitmektedir.

Lenin, kadınları toplum yapısının temelden değiştirilmesi için savaşmada önemli bir güç olarak görüyordu. Kadınların gerçek kurtuluşu için en önemli koşulun, onların yeni bir toplumun kurulmasına katılmaları olduğu görüşünü savunuyordu. O, «kadının tamamen kurtuluşunu gerçekleştirmek ve onu erkeklerle eşit hale getirmek için, ulusal ekonominin toplumsallaştırılması ve kadınların ortak üretici çalışmaya katılmaları gereklidir. İşte o zaman kadınlar erkeklerle eşit bir konuma kavuşacaklar» der.

Kadının toplumsal kurtuluşu ancak üretici güçlerin gelişmesi, ülkenin sosyalizmin gerektirdiği şekilde sanayileştirilmesi, tarımın kooperatifleştirilmesi ve kültürün her bakımdan geliştirilmesi yoluyla, yani yeni bir sosyalist toplumun kurulmasıyla mümkündür.

Sosyalizmin kuruluşunun başarısı, kadınların bu kuruluşa katılmasını gerektirmektedir.

İnsanın insan tarafından sömürülmesinin ortadan kaldırılmış olduğu dünya sosyalist sistemine bağlı ülkelerde kadınlar erkekler ile eşit haklara ve toplum yaşamının her alanında yer alabilmek için gerçek olanaklara kavuşmuşlardır. Sosyalizm kadınların çalışma haklarını güvence altına almış, üretime devlet ve toplum yaşamına katılmalarını sağlamak için gerekli koşulları sağlamıştır.

Sosyalist toplumda kadın emeğinin toplumsal üretimde kullanılmasının ana özelliği kadınların istihdamının, üretim araçlarındaki toplumsal mülkiyetin ve planlı ekonominin oluşturduğu koşullar altında gerçek-

leşmesidir. Kadınların ev dışındaki işlerde çalışması için uygun koşullar yaratılmış olur. Sosyalist toplumun sosya-ekonomik sistemi tarafından tamamen güvence altına alınan çalışma hakkını kadınların tam anlamıyla kullanmalarına olanak sağlar.

Sosyalist toplumda, sosyalist üretim ilişkileri ve planlı ekonomi çerçevesinde gelişen bilimsel-teknik ilerleme, kadın emeği üzerinde daima olumlu bir etki de bulunmuş, bir yandan kadın emeğinin kullanılabilirliği çerçeveyi genişletirken, diğer yandan da kapitalist üretimin özelliği olan işsizlik ve göç sorununu ortadan kaldırmıştır.

Kadınların ekonomi alanına ve diğer alanlara eşit olarak katılması, eğitimlerinin düzeyine ve niteliğine dayanır. Kadınlara-erkeklerle eşit düzeyde genel eğitim ve uzmanlık eğitimi görebilme fırsatı sosyalist toplumlarda en geniş olanaklarla sağlanmıştır. Toplumda eşitlik ilkesi temel alınarak cinsiyet, milliyet farklılıkları gözölmeksizin her türlü genel ve mesleki eğitim anadillerin kullanılması temelinde devlet tarafından

toplumun her alanında uygulanmıştır.

Toplumsal faaliyete ve üretken çalışmaya kadının katılması, onu sosyal faaliyetinin artması ve sosyo-politik yaşamda ve devlet işlerindeki rolünün büyümesi açısından büyük önem taşır. Kitlelerin, politikaya ve devlet yönetimine katılmasında kadınların büyük önemi vardır.

Kadının ülkenin üretimine, toplumsal yaşamına ve devlet idaresine erkek ile eşit olarak katılması modern aileyi de etkiler ve yeni aile ilişkilerinin ortaya çıkmasına neden olur. Sosyalist toplumda aile ilişkileri, bir erkek ile bir kadının evlilik çerçevesinde gönüllü olarak birleşmelerine ve maddi kaygılardan tamamen arınmış karşılıklı sevgi, dostluk ve saygı duygularına dayanır. Evlilik kadın için maddi olanaklar kaynağı olmaktan çıkmıştır.

Sosyalist toplum kadın için, onun tüm yeteneklerini toplumsal çalışmada ve sosyal yaşamda ortaya koymasına ve aynı zamanda analık görevini yerine getirmesine olanak sağlayan koşullar yaratır. Çocukların bakımına ve yetiştirilmesine ilişkin sorumluluğun çok büyük bir bölümünü üstlenen devlet, ucuz aşevleri, toplu çamaşırhaneler gibi kurumlarla kadınların ev işlerini hafifletirler.

Sosyalist toplumda yasalar, kadınların çalışma hakkını ve analığı korumak için, kadının hamilelik nedeniyle işe alınmamasını veya işten atılmasını yasaklar. Ana ve çocuğun sağlık bakımını yapmak için çeşitli sağlık kurumları kurulmuş ve tüm sağlık bakımları parasız hale getirilmiştir.

Tüm işçi ve emekçi sınıfın kurtuluşunun mümkün olacağı sosyalizmde kadınlarında kurtuluşunun temellerinin atılacağı, bir ütopya değil yaşanan somut bir gerçekliktir. Ekonominin insanlar üzerinde bir baskı aracı olarak kaldığı sürece gerçek özgürlük olmayacak, toplumun ihtiyaçlarını karşılayan ortaklaşa mülkiyet düzeni kurulmadan kadınlarda kurtulamayacaktır.

Son sınıflı toplum olan kapitalist toplum, yerini kendiliğinden bir üst toplum olan sosyalizme bırakmayacağına göre, kadınlarda özgür olmak için beklenti içinde olamazlar. Kapitalist toplum, yapabileceği dönüşümü yapmıştır. Artık kapitalist üretim biçimi üretici güçlerin gelişiminin önünde bir engeldir. Bu engelin yıkılması kadınıyla, erkeğiyle tüm emekçi sınıfların katılacağı toplumsal bir devrimle mümkün olacaktır.

Dilan ÖZGÜR

"EMEKÇİ KADINLAR KURULTAYI" GİRİŞİMİNİN ARDINDAN!

Bu yıl 8 Martı daha güçlü bir dımla selamlamak için uzun bir çalışma sürecine girildi. Bu proje "Emekçi Kadınlar Kurultayı" idi. Kadının sorununa sınıf perspektifiyle bakarak tüm kadın çevreleriyle kotalanmak istenen bu projeye bir çok çevre olumlu yaklaştı. Yapılan tartışmalar sonucu birlikte iş yapmanın verdiği coşkuyla projeyi hayata geçirmek için harekete geçildi.

Çalışmaları organize etmek için hemen bir yürütme ve girişim komiteleri oluşturuldu.

Yürütme, işlerin organizesinde, dağılımında, girişim komiteleri ise kurultayın işyerlerine, sendikalara, fabrikalara, tek tek emekçi bireylere ulaşmasında, onların kurultaya katılarak kendi sorunlarını kendilerinin tartışacağı ve çözüm yolları arayacağı bir duruma getirilmesinde görevliydi.

Bu üç aylık süreçte bir çok işyerine, fabrikaya, kamu emekçilerine gidildi. Projenin gündem maddeleri olan; "Kadınların sorunları ve mücadele talepleri, Sendikal örgütlenmede kadının yeri ve müca-

dele perspektifleri" üzerine düşünceleri alındı.

Emekçi kadınlarla yapılan toplantılar sonucunda ve bu iki gündem maddesi üzerinde tartışmalardan çok ilginç cevaplar alınıyordu kadınlardan.

Wyeht Birleşik Alman İlaç Fabrikasında çalışan kadın işçiler, önce bu tür şeylerle uğraşmaya zamanları olmadığını, kadınların bundan dolayı sendikal faaliyetlere katılmadığını, kendi sorunlarına sahip çıkmadığını söylediler. Tartışma ilerledikçe günlük yaşamlarını bir gözden geçirdikten sonra şunun farkına vardılar:

«Nelere zaman ayırmıyoruz ki»

Bir başka toplantıda zor koşullar altında ebelik, hemşirelik yapan sağlıklı kadınların sorunları tartışıldı. Günlük yaşamın içinde robot gibi rutin olarak çalışan kadınlar, sorunlarının farkında olmadığı konuşmalar sonunda ortaya çıkıyordu. Sonunda kendileri de farkına veriyorlar ve:

«Meğer ne çok sorunumuz varmış» diyorlardı.

Sümerbanklı kadınlar tartışmalar sonunda açık yüreklilikle:

«Haydi kadınlar görev başına» çağrısını yapıyorlardı.

Emekçilerden bizlere dostça selamlar geliyor ve: *«Her koşulda sizin yanında olacağım»* diyen yüreklendirici, güç verici haberler alıyorduk.

Bu mesajlarla daha da artan coşku ile çalışmalarımız devam ediyordu. Kurultay çalışmasının diğer yönü de Türkiye'de bir dönem kaçırılan güçlü bir kadın hareketinin oluşturulmasının önünü açacak nitelikte olması idi.

Bu konu kurultay çalışanları tarafından tartışıldı ve herkesin düşüncesi aşağı yukarı aynı idi. Örgütülülüğün şekli, amacı, işleyişi kurultaya katılacak tüm emekçilerle birlikte tartışılarak, öneriler alınacak, birlikte değerlendirilecekti.

Projenin duyurusunu ve çağrı yapmak amacıyla ilk sayısı çıkan Emekçi Kadınlar Bülteni bu süreç içerisinde kurultay çalışmalarını anlatan ve yığınla okur mektubu olan iki sayı daha çıkardı. Bülten, tüm Türkiye'de ve gidilen yerlerde dağıtıldı, yazılar üzerinde tartışıldı.

Kurultayın, New-York'lu doküma işçisi kadınların 8 saatlik işgünü, daha iyi çalışma koşulları için başlattıkları grevde polis saldırısı sonucu çıkan yangında ölen kadınların anısına 1911'de II. Enternasyonal kararıyla ilan edilen "8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü" yapılması kabul edilmiş, yapılacak kurultayın ancak böyle bir direniş gününde olursa anlamlı olacağı için 6 ve 7 Mart tarihleri seçilmişti.

Bu günü, tüm kadınların günü ilan etmeye çalışan burjuvaziye karşı, işçi sınıfının ve kadınların direniş gününün anlamına uygun eylemliliklerle yaparak bu tür çarpıtmalara izin vermemeli ve amacına uygun bir şekilde kutlayarak burjuvazinin bugünün içini boşaltma politikaları boşa çıkarılmalıydı.

Tüm yasal işlemler tamamlandıktan sonra çalışmaları taçlandıracak olan 6-7 Mart günleri yaklaşmıştı artık. Fakat her yıl olduğu gibi burjuvazi yine gerekçe göstermeden sadece "Uygun görülmemiştir" diyerek Kurultaya izin vermedi. Asıl amaçlanan bu günün içini boşaltarak, burjuva kadınlara tüm olanaklar tanınıp 8 Martı amacına uygun olmayan bir şekilde kutlatmaktı. Ve bu alanda asıl olması gereken sosyalist kadınların faaliyetlerine engel koyarak tek ses çıkarmak ve gündemi kendi yönlerinde belirlemek istiyorlardı.

Ama biz kadınlar vazgeçmeyecekti. Tüm kadınlar 6 Mart sabahı salonun önünde toplandık. Tabii salona gittiğimizde salon sahibi bizi içeri alamayacağını belirtti. Bu arada polislerde geldi. Salonun önünü kapatıp, ortalıkta terör estirmeye başladılar. Salonun önü Türkiye'nin her yerinden gelen insanlarla doluydu. Kaç aylık çalışmanın ve o kadar yolun ardından böyle bir şeyle karşılaşınca kadınlar öfke içinde "bir şeyler yapalım" diye haykırıyordu. Ve Aksaray'dan vilayete yürüyerek gidip, yasaklama kararını protesto etmeye karar verildi. Yüzlerce kadın vilayete doğru yürüyüşe geçti. Çemberlitaş'ta kadınların önünü kesen polis yürüyüşü durdurmak istedi. Fakat kadınlar durmak istemiyordu ve devam ettiler. Bunun üzerine polis saldırıya geçti. Yaşlı analar polisler tarafından hınçla dövüldüler. Bir arkadaşımız boğulmak üzere iken polisin elin-

den zorla alındı. Birbirinden ayrılmak istemeyen kadınları polis koparcasına çekerek 19 kişiyi gözaltına aldı.

Ama kadınlar öfkesini dindiremiyordu. Sultanahmet'te, o çevredeki kadınlar grup grup bir şeyler yapmak için toplanıyor, polis onların peşinde koşarak dağıtmaya çalışıyordu.

Bu dağınkılığı toparlayabilmek için herkese İHD'ye gitmesi söylendi. İHD tıklım tıklım dolmuştu. Basına haber verildi ve Kurultaya izin verilmemesi, arkadaşlarımızın gözaltına alınmasını protesto için basın açıklaması yapıldı. Daha sonra SHP konferans salonunda hedeflediğimiz kurultayın mini bir şeklini gerçekleştirmek üzere gidildi. Kurultay için düşündüğümüz tebliğleri orda okuma şansımız yoktu, çünkü zaman çok sınırlıydı. O nedenle yürütmedeki arkadaşlar temsilci kadınlardan buldukları bölgedeki çalışmaları ve kadın örgütlenmesi hakkındaki düşüncelerini anlatmalarını istedi. Tabii o kadar hazırlıkla gelen, 3 aydır bu konularda hazırlık yapan kadınları tek bu maddeye bağlamak zor oluyordu. Herkes şunu belirtiyordu: "*Biz buraya haykırmaya geldik*". Ve mini kurultayımız başladı.

Çukurovalı kadınlar çalışmaları nasıl yürüttüklerini anlattılar ve oradan kadınların şu mesajını getirdiler: "*Artık kadınlar ağlamak değil tepki göstermek istiyorlar*".

Adana'dan gelen arkadaş kendi çalışmalarını aktarıp örgütlenme konusunda önümüze somut talepler konulması gerektiğini ve iller arasında iletişimin iyi kurulmasını istedi. Polisin baskısını kınadı.

Ankara'dan kurultaya katılmak üzere gelen arkadaş, bültende örgütlenme yönünde bir cevap bulmadığını, bunun eksik kaldığını belirtti ve kendi örgütlenme yaklaşı-

mını koydu. Mutlaka kadın hareketinin yaratılması gerektiğini belirtti. Bülten bürolarının deneyim aktarımı ve iletişim için kullanılmasının gerektiğini söyledi. Bunu yaygınlaştırmak için her yerde bölgesel mini kurultayların yapılmasını önerdi.

Adıyaman'dan gelen arkadaş kendi bölgelerindeki çalışmalarını aktardıktan sonra, bu çalışmanın devamının zorunlu olduğunu belirtti.

Elazığ'dan, hiçbir derginin satılmadığı, insanların baskı altında olduğu bir kentten gelen arkadaş, "*bu baskılar altında bülten ve kurultay düşüncesi bizlere çok geç ulaşabildi. Ulaştıktan sonra çalışmayı ancak kendi ilişkilerim ile 10 kişiye ulaştırabildim*". Bu 10 kişinin bizlere gönderdiği mesajı ilettiler:

"*Selam olsun Emekçi Kadınlar Kurultayına*

*Selam olsun Emekçi kadınlara
Dini baskıdan kurtulmak istiyoruz.*

Cinsel baskıdan kurtulmak istiyoruz.

Örgütlenmek istiyoruz."
Sizlere de selam olsun Elazığlı kadınlar

İskenderun'dan gelen arkadaş, 15 günlük bir çalışma yapabildiklerini ve 16 kişilik işçi, memur grupları ile toplantılar yaptıklarını belirtti. İstemleri bültenin devam etmesi ve büroların yaygınlaştırılması. "*Çalışmalar bitirilmeden komiteler çalışmalarına devam etmelidir*" dedi.

Edirne'den öğrenci arkadaşlarımız katıldılar. Edirne'de sendikaların olumsuz tavırları ile karşılaştıklarını, o nedenle işçilere ulaşamadıklarını belirttiler. Onların istemi de Bültenin devam etmesi ve her ilde Bülten temsilciliklerinin açılması yönünde idi. Gündem maddelerinin genişletilmesi gerektiğini belir-

terek kurultayı selamladılar.

Çorum'dan, 30 yıllık tarım işçisi ve mücadele ettikleri için işten atılan 30 arkadaşının temsilcisi olan bir anamız katıldı. "Devletin polisi hakkını arayanlara copla girirse bunu ancak birlikte olarak aşabiliriz. Birlikte olalım güçlenelim" dedi.

Göçmen kadınlar adına katılan arkadaş, sorunların çok farklı olmadığını, çünkü sorunların kapitalizmden kaynaklandığını, fakat göçmen olmaktan kaynaklanan üçüncü bir ezilmişlik, horlanmışlık yaşadıklarını anlatıyordu.

Esenyurtlu kadınlar adına katılan arkadaş Esenyurt'ta yaşayan ka-

dınların daha çok konfeksiyonlarda çalışan kadınlar ve ev kadınları olduğunu belirtti. Bu çalışmanın devam etmesi, bültenin çıkmasını gerektirdiğini vurguladı.

Bu mini kurultay sonrasında çıkan sonuç şu idi:

Çalışmanın geleceğe taşınması, yaygınlaştırılması,

Kurultayın kadın hareketinin yaratılmasına hizmet etmesi,

Bültenin devamı ve bölgesel mini kurultayların yapılması şeklinde idi.

Yapılan mini kurultaydan sonra topluca gözaltına alınan arkadaşlarımızı sormak üzere iki otobüs ile Emniyet Amirliğinin önüne gittik.

Orada avukatlardan arkadaşların sabah savcılığa çıkarılacaklarını öğrendik ve ayrıldık

İzin verilirse de bu proje şunu başarmıştı, çalışan emekçi kadın kitesine ulaşmış, onlara sorunlarını tartıştırmış, tartışmıştı. Kendi sorunlarını dile getirmek üzere kürsülere oluşturmuş ve çözüm önerilerini aratmıştı. Böylece mini bir kurultay arkada bırakmış olduk. Hedef, bu çalışmayı ileriye taşımak, daha kitlesel, daha organizeli bir kurultayı gerçekleştirmek, güçlü kadın hareketini yaratacak çalışmalarını hızlandırmak olmalı.

EKD'li Bir Kadın

8 MARTTA SOSYALİST KADINLAR SOKAKLARA TAŞTI

1857 New-York'lu kadın işçilerin başlattığı mücadele geleneği ve ruhuyla hareket eden sosyalist kadınlar, 1993 8 Martında da sokaklara çıktılar... Attıkları "Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü", "Kadınlar Uyanın, Harekete Geçin, Savaşın", "Kadın Erkek Ellele Özgür Günlere", "Baskılar Bizleri Yıldırılmaz", "Yaşasın Kürt-Türk Kadınların Mücadele Birliği" ve benzeri sloganlarla sınıflı toplumların ortaya çıkışından bu yana süren kadının ezilmişliği ve çifte sömürsüne karşı tepkilerini dile getirip, mücadelenin yükseltilmesi gerektiğini bir kez daha haykırdılar.

Sultanahmet meydanında toplanan kadınlar, ellerinde meşaleleriyle sanki kapitalist sömürü sistemini ateşe verir gibiydiler. Pankartlarında, burjuvazinin içini boşaltmaya çalıştığı 8 Martın anlamını bir kez daha vurgulayan kadınlar "Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü" şiarını taşıyarak, Sultanahmet meydanından başlattıkları yürüyüşlerini Babilî girişine kadar sürdürüp, ellerindeki pankartı trafik levhalarına asarak dağıldılar.

Sosyalist kadınlar 8 Martı kapitalizm şartlarında mücadelenin yükseltilmesi gerektiğinin bilinciyle hareket ediyorlardı. Yapılan eylemlilikler boyunca süren coşku, kapitalizmin yıkılmasıyla birlikte başlayacak olan 8 Mart anmalarının coşkusunu müjdeliyordu.

TEORİ VE EYLEMDE ÖRNEK BİR KADIN: ROSA LUXEMBURG

5 Mart 1870'de Polonya'da doğan Rosa Luxemburg ilk gençlik yıllarından itibaren sosyalist eylemler içinde yerini aldı. 16 yaşında proletarya adlı devrimci partiye girdi. Polisin peşine düşmesiyle Polonya'dan ayrılarak İsviçre'ye gitti. Orada Üniversiteye giren Rosa, doğa bilimleri, matematik ve ekonomi öğrenimi gördü. O yıllarda İsviçre'de çok sayıda Rus ve Polonya'lı göçmen bulunuyordu. Rosa devrimci göçmenlerin arasına girerek bölgesel işçi eylemlerine katıldı. Bir kaç yıl sonrada Polonya devrimci sosyalist partisinin kuramcısı ve Paris'te yayınlanan parti gazetesinin belli başlı yazarlarından biri durumuna geldi.

Sosyalist enternasyonal kongresinde partiyi temsil etti. Polonya Sosyalist Partisinin amacı Polonya'nın bağımsızlığıydı. Rosa, partiyi «milliyetçilik» eğilimi göstermekle ve işçileri sınıf mücadelesinden saptırmakla suçlayarak partinin yöneticileriyle mücadeleye girişti. Bu tutumundan dolayı eleştirilere uğrayan Rosa, düşüncelerinden ve mücadelesinden vazgeçmedi.

1898 yılında Almanya'daki uluslararası işçi eylemi merkezine giren Rosa, Almanya'daki işçi eylemlerine katıldı. Birçok sosyalist gazetede sürekli yazılar yazıyor, bazılarında da yazı işleri müdürü olarak çalışıyor, mitinglerde halka sesleniyordu.

O sırada Almanya'daki sosyalist hareket, biri devrimci öteki reformcu iki ayrı eğilim gösteriyordu. Alman işçi eylemine yeni katılmış olan Rosa, reformcu eğilime şiddetle karşı çıktı ve "Sosyal Reform ya da Sosyal Devrim" adlı kitabıyla reformculuğu çürütmeye yönelik ve Marksizm'i savunan düşüncelerini geliştirdi.

1904 yılında, Alman Kayzerine hakareten ötürü üç ay hapis cezasına çarptırıldı. Bir ay cezaevinde kaldı.

Eylem alanında etkin olmayı isteyen Rosa, 1905 yılında gizlice Rus Polonya'sına girdi. O sıralar devrimin yankıları azalmış, gericilik güçlenmeye başlamıştı. Bütün toplantılar ve işçi gazeteleri yasaklanmıştı. Yalnız Rosa Luxemburg'un gazetesi gizlice basılıyor ve her gün çıkıyordu.

4 Mart 1906'da yeniden tutuklanan Rosa, önce cezaevinde sonrada bir kalede dört ay tutuklu kaldı. Sağlık durumunun bozuk olması ve Alman uyruklu olması nedeniyle salıverildi ve ülkeden çıkarıldı. Rosa Luxemburg, genel siyasal grev için müca-

dele ediyor onu proletaryanın «en etkili silah»ı, son mücadele aracı olarak görüyordu. Bu düşüncelerini bir halk toplantısında açıkladığı için, «şiddet hareketlerini kışkırttığı» gerekçesiyle bu defa Almanya'da suçlandı ve iki ay cezaevinde kaldı. 1907'de Stuttgart'da toplanan Sosyalist Enternasyonal Kongresine katıldı. Rus ve Polonya partileri adına bir konuşma yaparak, emperyalist savaşa ve militarizme karşı, devrimci tutumu savundu.

20 Şubat 1914'de, askerleri isyana kışkırttığı gerekçesiyle yeniden tutuklandı. Mahkemede sanık olarak kendini savunduğunda «militarizm, savaş ve emekçi sınıf» adlı konuşmasının yaptığı, emperyalizmi sert bir biçimde suçladı. Duruşmadan sonra bir yıl hapis cezasına çarptırıldı.

1917'de Alman Komünist Partisinin çekirdeğini oluşturan gizli Spartaküs topluluğuna katıldı. O dönemde Almanya'da gericiler güçlüydü. Sağ kanat sosyal demokrat liderlerle eski Kayzer ordusunun generalleri, devrimci eylemi ezmek için birleşmişlerdi. 1919'da ki Spartaküs'cü devrim hareketinden sonra 15 Ocak 1919'da tutuklandı ve öldürüldü.

Sosyalist kadın hareketinin de önderlerinden olan Rosa Luxemburg'u saygıyla anıyor "KADINLARIN OY HAKKI VE SINIF MÜCADELESİ" başlıklı makalesinden bir bölüm sunuyoruz:

KADINLARIN OY HAKKI VE ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ

«(...) Aslında, devletimizi ilgilendiren, yalnızca emekçi kadınların oy hakkını engellemektir. Devletimiz çok haklı olarak, sınıf egemenliğinin geleneksel kurumlarını -örneğin militarizmi (proleter kadının militarizmin en amansız düşmanı olması zorunludur, başka türlü elinden gelmez), monarşiyi ve yiyecek maddeleri üzerine konan vergilerle yürütülen sistemli soygunun vb. -kadınların tehdit etmesinden korkmaktadır. Kadınların oy hakkı, bugünkü kapitalist devletin korkulu bir düşü ve en nefret ettiği şey olmuştur; çünkü bu oy hakkının ardında baş düşmanı Sosyal Demokrasiyi güçlendirecek olan milyonlarca kadın durmaktadır. Eğer burjuva kadınları söz konusu olsaydı, kapitalist devlet, onlardan sadece gericiliği etkin biçimde desteklemelerini bekleyebilirdi. «Erkeklerin ayrıcalığına» karşı aslanlar gibi mücadele veren burjuva kadınların büyük çoğunluğu, eğer oy verme hakkına sahip olsalardı, eminim, tutuculuğun ve dinsel gericiliğin kampında yumuşak başlı kuzular gibi davranırlardı. Gerçekten de, burjuva kadınları kendi sınıflarının erkek kesimine oranla, kesinlikle çok daha gericidirler. İş ya da meslek sahibi olan çok azı dışında, burjuva kadınları sosyal üretim içinde yer almazlar. Erkeklerinin proletaryadan sağladıkları artık-değerin ortak tüketicileri, bir parazit hayatı sürme «hakkını» savunurlarken, sınıf egemenliğinin ve sömürünün dolaysız yürütücülerine oranla, çok daha azgın ve acımasızdırlar... Bütün bu devrim mücadelelerinin tarihi, bu gerçeği dehşet verici bir biçimde doğrulamıştır. Mesela Büyük Fransız Devrimini ele alalım. Jakobenlerin düşüşünden sonra, Robespierre zincirler içinde idam olunacağı yere götürülürken, zaferden sarhoşa dönen burjuvazinin çıplak fahişeleri sokaklarda dans ediyor, Devrimin yenik düşen kahramanının etrafında utanmazca zafer dansları yapıyorlardı. Ve 1871'de Paris'te kahraman Komün işçileri makineli tüfekler önünde yenik düştüğünde, isteri krizi geçiren burjuva kadınları, bastırılan proletaryaya karşı girişilen kanlı intikam eylemlerinde, en hayvanca davranan erkekleri bile geçtiler. Mülkiyet sahibi sınıfların kadınları, sosyal açıdan yararsız olan varlıkları için gerekli araçları dolaylı yoldan elde etmelerini sağlayan sömürünün ve emekçi halkın köleliğinin devamını sonuna dek gözü dönmüşçesine savunacaktır.

Sömüren sınıfların kadınları, ekonomik ve top-

lumsal açıdan tek fonksiyonu, hakim sınıfların doğal propaganda araçları olmaktadır. Proletaryanın kadınları ise, bunun tam tersine, ekonomik açıdan bağımsızdırlar. Toplum açısından onlar da erkekler gibi üretkendirler. Bununla, çocuk doğurmalarını kastetmiyorum. Bu günkü kapitalist ekonominin anladığı anlamda, bu türden bir çalışma üretken değildir, onca fedakârlık ve enerjiyle, binlerce küçük çabanın bir araya gelmesiyle yürütülen bu çalışma, ne müthiş bir başarı olsa bile. Bunlar proleterin sadece özel sorunudur, onun şansı ve kaderidir ve bu nedenle bugünkü toplumumuz için bunlar boş laftır. Kapitalizm ve ücret sistemi egemen olduğu süreçte, yalnızca, artık değer üreten, kapitalist kar sağlayan çalışma türü, üretken sayılacaktır. Bu açıdan bakıldığında, bacaklarını oynatarak patronunun ceplerini parayla dolduran bir müzikhol dansözünü üretken bir işçi sayılırken, dört duvar içinde kalan proletaryanın kadınlarının tüm çabası, üretken olmayan iş sayılacaktır. Bu, gaddarca ve akıl dışı bir şey, ama bu durum, bugünkü kapitalist ekonominin gaddarlığını ve akıldışılığını tam olarak göstermektedir. Ve bu acımasız gerçeği açık ve kesin olarak görmek, proleter kadının ilk görevidir.

Çünkü olaya ancak böyle bakıldığında, proleter kadınların eşit siyasal hak talebinde bulunmaları, sağlam bir ekonomik temel kazanmaktadır. Bugün milyonlarca proleter kadının, erkekler gibi kapitalist kâr yaratmakta -fabrikalarda, atölyelerde, tarlalarda, ev sanayinde, bürolarda, dükkânlarda. Bundan dolayı, onlar, günümüz toplumunda geçerli en katı bilimsel ölçülere göre de üretkendirler. Kapitalizm tarafından sömürülen kadınların sayısı her gün artmaktadır. Sanayi ya da teknoloji alanındaki her ilerleme, kapitalist kâr sağlama makinasında kadınlara yeni yerler yaratmaktadır. Ve böylece her gün sınaî ilerlemenin her adımında, kadınların eşit siyasal haklarının dayandığı sağlam temele yeni bir taş daha eklenmektedir. Kadınların eğitilmesi ve aydınlanması, ekonomik işleyişin kendisi için de gereklidir. Babaerkil «aile çevresi»nin dar kafalı ve tecrit olmuş kadını, politika kadar sanayi ve ticaretin taleplerine de gittikçe daha az cevap vermektedir. Tabii, kapitalist devlet, bu alanda bile üzerine düşen görevlerini yerine getirmemektedir. Bugüne kadar kadınların bilinçlenmesinde ve moral duygularının gelişmesinde en yoğun ve en iyi çalışmayı,

Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht anısına Mies Van Der Rohe'nin yaptığı anıt.

sendikalar ve Sosyal Demokrat örgütler yürütmüşür. Daha on yıllar önce, Sosyal Demokratlar, Alman İşçilerinin en yeteneklisi ve en bilgisi sayılırdı. Sendikalar ve Sosyal Demokrasi, bugün aynı şekilde, proleter kadınları ev işlerinin boğucu havasından, dar kafalılıktan kurtararak, sınırlı bir yaşamdan kurtararak, onları daha yüksek bir düzeye çıkarmıştır. Proleter sınıf mücadelesi, kadınların, ufuklarını genişletmiş, daha işlek bir zekâyâ sahip olmalarını sağlamış, düşüncelerini geliştirmesi ve onlara çabalarını yöneltecekleri büyük hedefler göstermiştir. Sosyalizm, proleter kadın kitlelerinin kafaca yeniden doğumuna yol açmıştır - ve hiç şüphesiz, onları sermaye açısından da daha yetenekli üretken işçiler haline getirmiştir.

Bütün bunlar düşünüldüğünde, proleter kadının siyasal haklardan yoksun olmasının korkunç bir haksızlık sayılması, geçerliliğini daha şimdiden yarı yarı-

ya yitirmiştir. Kadın kitleleri, her şeye rağmen, siyasal yaşam içinde faal bir rol almakta. Sosyal Demokrasi «haksızlık» gerekçesine dayanarak mücadele etmez. Bizimle, daha önceki duygusal, ütopyik sosyalizm arasındaki temel fark budur. Biz hakim sınıfların adaletine değil, sadece ve sadece, emekçi kitlelerin devrimci gücüne ve bu güç için zemin hazırlayan toplumsal gelişme rotasına güveniyoruz. Hasılı, tek başına haksızlık gerici kurumları yıkacak bir gerekçe kesinlikle değildir. Bununla birlikte, toplumun geniş kesimlerinde haksızlık duygusu yayılmışsa -diyor bilimsel sosyalizmin kurucularından olan Engels- bu daıma toplumun ekonomik temelinin önemli çapta değiştiğini ve bugünkü koşullarla gelişme rotasının geliştiğini gösteren en güvenilir belirti sayılmalıdır. Bugün siyasal haklardan yoksun oluşlarını açık bir haksızlık sayan milyonlarca proleter kadının ortaya koyduğu güçlü hareket de, bu türden şaşmaz bir işarettir; ve bu işaret, egemen sistemin toplumsal temellerinin çürüdüğünü ve günlerinin sayılı olduğunu göstermektedir.

Yüzyıl kadar önce, sosyalist düşüncenin ilk büyük habercilerinden biri olan Fransız Charles Fourier, şu unutulmaz sözleri söylemişti: bir toplumda, kadınların kurtuluş derecesi, toplumun genel kurtuluşunun en doğal ölçütüdür.

Bu söz bugünkü toplumumuz açısından da son derece geçerli. Bugün kadınların siyasal hakları için verilen kitle mücadelesi, proletaryanın verdiği genel kurtuluş mücadelesinin bir ifadesinden ve bölümünden ibarettir, kadınların hakları için verilen mücadelenin gücü ve geleceği burada yatmaktadır. Kadınların genel eşit ve dolaysız oy hakkına sahip olması, -proleter kadınlar sayesinde- proleter sınıf mücadelesini son derece ilerletecek ve keskinleştirecektir. Burjuvazinin kadınların oy hakkından nefret etmesinin ve korkmasının nedeni budur. Ve işte bunun için, biz bu hakkı talep ediyoruz. Ve onu mutlak elde edeceğiz. Ve kadınların oy hakkı için mücadele ederek, bu günkü toplumun, proletaryanın çekiç darbeleri altında yıkılacağı anın gelmesini de hızlandırmış olacağız.»

Rosa LUXEMBURG

«BİLGİ TOPLUMU», «SANAYİ ÖTESİ TOPLUM» NEYİN İFADESİ?

Burjuva reformist yazar Uğur Mumcu'nun bir suikast sonucu öldürülmesinden sonra sosyal demokrat partiler arasında yeniden birleşme, sosyal demokrasiye güç kazandırma çalışmaları hızlandırıldı. Uğur Mumcu'nun ölümünden sonraki protesto gösterilerinin yoğunluğu burjuva reformistlere büyük moral verdi. Çünkü cinayeti işleyen devlet güçlerinin, şeriatçı faşistlere yüklemesinin yarattığı yanılısama kitleleri şeriatın karanlığına karşı ayağa kaldırdı. Ayrıca kitlelerin sermayenin adamı olan Uğur Mumcu'yu "anti-empyralist", "devrimci", "demokratik sosyalist" olarak bilmesi protesto gösterilerine katılımı çoğalttı. Kitle gösterilerindeki katılımın çokluğunun asıl sebebi ise hükümetin göz yumması, polis terörü yaratmaması, SHP'nin bizzat gösterileri örgütlemesi oldu. Mitinglerde önemli bir çoğunluk Mumcu'nun katili kontr-gerilla, kahrolsun faşizm, faşizme karşı omuz omuza, faşizmi ezeceğiz, analar doğurur faşistler öldürür, devlet terörüne son gibi sloganlar attı. Yani burjuva içi çelişkilerin dışına çıktı. Hükümet ise şeriat gericiliğine ve devlet terörüne karşı yapılan gösterileri, içerde RP yükselişine dışarıda ise İran'a karşı yönelme yolunda. Çünkü yeni ABD yönetimi İran'daki "Molla rejimini" yıkma sinyalini verdi. Burada da en büyük görev TC'ye düşüyor.

Mumcu suikastından sonra bir günlük gazete "Sol da çıkış arayışı" başlığıyla burjuvazinin çeşitli politikacıları ve yazarlarına «neden "Türk Solu" alternatif olamıyor, sosyal demokratlar birleşemiyor» vb. sorular sordu. Şüphesiz "Türk solunun" (sosyal demokrasi) sorunlarına çözüm bulmak tekelci sermayenin işi. Biz ise "Türk solu" dedikleri sosyal demokrasinin işçi sınıfını dizginlemek ve faşizme teslim etmek yolundaki politikaları üretme şansının olmadığını biliyoruz.

Bu gazetenin sorular sorduğu bir yazara göre (Türk solundan" değil. O tekelci sermaye içinde "II. Cumhuriyetçiler" denilen bir klikten). Son yıllar da dünya ölçüsündeki siyasal değişimler bilindiği gibi empyralizmi görülmemiş bir şekilde azdırdı. Daha önce sosyalist sistemin varlığı empyralist-kapitalist devletleri bir ölçüde frenler ve kendi halklarına nispeten "sosyal refah" sağlamaya zorlardı. Fakat onların deyimiyle "sosyalizm belası" geçici bir süre ortadan kalkınca «sosyal refah», «sosyal devlet», «sosyal kalkınma» vb. gibi kavramlar sermaye içerisinde ciddi tartışmalar başlattı.

Tekelci sermayenin "değişim" gurubundan olan bu yazar artık "sosyal"le başlayan kavramların gereksiz olduğunu söylüyor. Artık sosyalizm diye bir şey "olamayacağına" göre(!) kapitalizm bildiğini okusun; onu kısıtlamak gericiliktir(!) diyor. Yazarın söyledikleri günümüz empyralist ideologlarının söylediklerinin aynen tekrarı olduğu için anti-komünist propaganda cevap verebilmek için incelenmesi gerekiyor.

Gazete sorduğu birinci soruyu "... sizce sol Türkiye'de iktidar alternatifi olmaktan çıkıyor mu?" diye bitiriyor. "Değişimci" yazar, cevabında önce Türkiye'nin bir tarım toplumu olduğunu söylüyor ve böyle bir toplumda "gerçek sol" üremez diyor. Hatta "sınıf bilincine erişmiş proletarya" ve "marksist felsefeci kuşağı" doğmaz diyerek "değişimci" düşüncelerinde böyle kategorilere yer olmadığını da belirtiyor. "... Yeryüzünün değişimini şu an "teknoloji" ve onun denetimini elinde bulunduran "kapital" sağlıyor diyor. Daha sonra "Türk solunun" gericiliğini devletçi ve Kemalist olduğunu anlatıyor.

«...İlericilik her şeyden önce "en ileri üretim biçimine" sahip çıkmak demektir» diyor. Doğrusu burjuvalılığın da hakkını veriyor(!). Çünkü devletçi ve Kemalist "sol"(!) (sosyal demokrasi) kapitalist üretim biçiminin önüne bir sürü gereksiz (!) "sosyal" tamponlar sürüyor. Yazar ise kapitalizmi sadece "üretim güçlerine" indirgeyip, daha çok meta ve artı-değer elde etmeyi "en ileri üretim biçimi" diye adlandırıyor. Bu yüzden de burjuva-reformistlere karşı "ilerici"(!) oluyor. Bu "ilericiliğe" yazarında dâhil olduğu "...maalesef günümüzde ona şimdilik dünya sermayesi sahip çıkıyor"muş. Empyralizmin Türkiye temsilcisi olan bu burjuva yazar "maalesef" dedirten şey ise, ilericiliğin ancak devrimcilerin sahiplenebileceği bir tavır olduğunun onun bilinç altına yerleşmiş olmasıdır herhalde.

"Değişimci" yazar tekellerin reformist temsilcisi olan sosyal demokrasiyi mahkûm etmek için marksist literatürden çaldığı kavramları da kullanıyor. Demek ki "gerçek anlamda marksist felsefeci kuşağı doğmaz" dediği Türkiye'de kendisi de Marksist literatürden etkilenebilmiş. Yazarın "sol" olarak bahsettiği devletçi ve Kemalist kesim, bugün sosyal demokrasinin içindeki bir guruptur. TC'nin kuruluş yıllarında ise hakim olan burjuva sınıftır. Kemalist burjuvazinin özelliği TC'nin ilk yıllarında yerli sermaye biriki-

mi sağlamak için emperyalizmle doğrudan işbirliği ne girmemesidir. Ancak bu yol tıkanınca, yani emperyalizm döneminde ulusal sermaye birikiminin olanaksız olması; 1950 lerden sonra ulusal burjuvazinin emperyalizmle açıktan işbirliğini getirdi. Yani 1950'lerle ulusal kapitalizm düşü sona erdi. O günden bu yana emperyalizmle işbirliği içindeki burjuvazi yönetimidir. Kemalizm ulusal burjuvazinin ideolojisi idi. Adı üstünde burjuvazinin ideolojisi. Nasıl oluyor da "sol" oluyor. Bugün Kemalist geçinenlerin dayandığı ulusal burjuvazi artık yoktur. Tam tersine işbirlikçi teknelci burjuvazi vardır. Kemalist çevre soyut ulusal kavramlar kullansa da iş somuta binince teknelci sermayenin en hızlı savunucuları oluyorlar, olmak zorundalar da.

Genel olarak sosyal demokrasi teknelci kapitalizmin egemen olduğu ülkelerde tekellerin reformist-siyasi gerici- politikasını yürütür. Yani tüm teknelci kapitalist ülkelerde Kemalist ve devletçi "sol" olmasa da (!) reformist "sol" vardır. Bu Türkiye için de doğrudur. Kemalist düşünceye gerek kalmadan tekeller kendi reformist ideolojilerini yaratıyorlar. Kemalizmin ise sadece adı kalmıştır. Zaten teknelci évrede kemalizmi uygulamak mümkün değildir.

Sermayenin yazarı, «... ilerici her şeyden önce "en ileri üretim biçimine" sahip çıkmak demektir» diyor. Burada "en ileri üretim biçimi" dediği şey en çok kar ve en çok sermaye birikimidir. Yani kapitalizmin en ileri derecede proletaryayı mülksüzleştirme ve köleleştirme budur. Yoksa "rakipleri" feodalizmi savunuyorlar.

Üretim biçimi; üretim güçleri ile üretim ilişkilerinin diyalektik bütünlüğünü anlatır. Bugün bir tek kapitalist üretim biçimi vardır. Yani meta üretimine dayanan ve üretim araçlarının kapitalist sınıfın özel mülkiyetinde olduğu bir kapitalist üretim biçimi «sol» ve değişimci (II. Cumhuriyetçi) kesimler de bu "biçimin" politik temsilcileridir. Kapitalizmi en "ileri" derecede savunanlar tarihsel olarak en gerici olanlardır. Günümüz emperyalist ideologları ile bizdeki "II. Cumhuriyetçiler" sermayenin en gerici kesimleridir. Çünkü onlar en çok teknelci-soygunu "en ileri üretim biçimi" diye savunurken bununla çelişen mülkiyet ilişkilerine çözüm bulamıyorlar. Zaten bulmaları da olanaksız. Tarih onlara kapitalizmi yıkacak çelişkiyi derinleştirme görevini yüklemiştir. Sömürüye dayalı her üretim biçiminin yıkılma sebebi olan üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki uzlaşmaz çelişki, bu "değişimci" burjuva ideologları tarafından daha da hızlandırılıyor.

Tarihsel olarak en ileri üretim biçimi olan sosyalist-komünist üretim biçimine karşı en gerici bir şekilde karşı koyacakları açıktır.

Sermayenin yazarı II. soruya verdiği cevapta tam bir kadir bilmezlik içinde şöyle diyor. «Genellikle asker sopasıyla "Batılılaşmak" için dayatmalar «ilerici» sanıldı. Buna karşı direnenler de «gerici». Halbu ki bu kavramların turnusolu "üretim biçimidir"». Yazar burada içinden çıktığı yumurtayı ret ediyor. Hatırlanacağı gibi 1950 lerde D.P hükümetleri de "Milli Şefe" karşı "hür teşebbüsü" savunmuştu. O dönem ABD emperyalizmi sosyalist sisteme karşı bir blok yaratmak için Türkiye gibi ülkeleri kendi nüfuz alanı içine almıştı. İşte tarihin bu "buluşma" noktasında Kemalist burjuvazi emperyalizmle açıktan işbirliğine girmişti. Bu zorunlu «buluşmada» DP-CHP'ye karşı «ilerici» olmuştu. Çünkü artık «asker sopası» ile sermaye birikimi dönemi bitip; ithal sermayeye yamanma dönemi başlamıştı. Aslında o "asker sopası" hiç bir zaman burjuvaziye uygulanmadı; tersine "Milli sermayeyi" biriktirmek için köle gibi çalıştırılan emekçilere uygulandı. DP hükümetleri halkın yediği bu "sopayı" politik malzemesi yaparak "ilerici" olmuşlardı. Bugün "asker sopasıyla" elde edilen sermayenin üzerinde yükselen işbirlikçi-teknelcilerin kadir bilmezliği bundandır. 40 yıl önce sosyalist sisteme karşı birleşirken aynı kampanyayı yürütenler; 40 yıl sonra sosyalizmin bugün yaşadığı bunalım karşısında sosyalizmi toptan imha etmek için gene aynı demagojiden hız alıyorlar. "Değişimciler" aslında hiç değişmemiş. 40 yıldan beri "hür" işbirlikçi burjuvaları iktidarda olmasına rağmen onlar; kendi 40 yıllarını suçlamıyorlar da, bayatlamış demagojileri piyasaya sürüyorlar.

Gazete III. sorusunda "Özellikle Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra sosyal demokrat ve demokratik sol partilerde sağa kayma, sağa özenme, liberalizm savunuculuğu gibi eğilim gözlemlendiği dile getiriliyor. Türkiye'de siyasi yelpazenin solundaki partilerde bir sağa kayış çabası gözlemleniyor musunuz?" diye soruyor.

Teknelci-burjuvazinin hızlı yazarı aslında bu soruyu duymazdan gelip, "ekonomi bilimi" üzerine methiyeler düzüyor. Çünkü cevap verirse bazı şeyler açığa çıkabilir. Peki neden sosyal demokrat partiler Sovyetlerin dağılmasından sonra "sağa" kaymışlardır. Bunun ne gereği vardı(!). Örneğin Türkiye'deki sosyal demokrat partilerin ne kadar "solda" olacağına karar verme yetkisinin "Türkiye kapitalizminde" olması gerekmez miydi? Eğer böyle olsaydı sosyal demokrasinin biraz daha "sola kayması" gerekirdi. Çünkü teknelci sermayenin ekonomik ve politik bunalımı had

safhada. Bu bunalımdan çıkabilmek için tekeli-sermayenin "solunu" kullanması gerekirdi. Ama sermaye buna gerek duymuyor. Sovyetler Birliği dağılınca korkusu da "bitti". Kendini "rahat" hissediyor. Çünkü kendi deyimleriyle sistemin aşılma tehdidi ortadan "kalkınca" işçi sınıfının sosyalizme kaymasını engelleyecek bir tamponu gereksiz buluyor. Bunun yerine "tek yol kapitalizm" mantığıyla halklara kurşun yağdırıyor. İşte Türkiye ve dünya kapitalizminin yeni evresinde ne kadar sağa kaymak tekeli-sermayenin varlığını korumak için yeterli ise sosyal demokraside o kadar "sağa" kayıyor. Fakat dünya burjuvazisi bu zafer sarhoşluğundan yeni yeni ayılmaya başlamıştır. Dünya ölçeğinde yeniden gelişen sosyalist hareket emperyalizm-kapitalizmi kuşkulandırmaktadır. Yeni dönemde yeni "sol" programlar oluşturmakta zorlanacaktır. Çünkü eskilerini kendi elleri ile teşhir etti.

Yazar gazetenin sorusuna «Sovyetlerin çöküşü ile "ekonomi bilimi" insan iradesinden kurtularak kendi rüştünü ispat etti» diyor. Burada bir aldatmaca yaparak "ekonomi bilimini" çeşitli anlamlarda kullanıyor. Birincisinde "ekonomi bilimini" "insan iradesinden" -politikadan- soyutluyor. Bu soyut "ekonomi bilimini" politik mücadelenin dışına çıkarıp mutlaklaştırıyor. Böylece de «ekonomi bilimini» değiştirmeye çalışmayın diyor. «Ekonomi bilimi» dediği şey kapitalizmin kendisidir. Kendi "ekonomi bilimi", "insan iradesi" ile yani tekeli-kapitalist devletle ayakta dururken, başkalarının -proleteryanın- iradesine bağlı "ekonomi bilimi" -sosyalizmkurulmasına razı olmuyor(!) Fakat işçi sınıfı bu iradeyi göstermiştir ve göstermeye devam edecektir. Diyalektik materyalizmin yasalarına göre ekonomik altyapıyı değiştirecek güç hukuki üst yapıdır. Yani insan iradesidir. Nasıl ki bugün yazarın "ekonomi bilimini" kendi üst yapısı -faşist devleti- ayakta tutuyorsa işçi sınıfı da kendi iradesi ile faşist devleti yıkıp kendi "ekonomi bilimini" uygulamaya sokacaktır. Yazar "ekonomi biliminin" Sovyetlerin çökmesi ile kendi yeterliliğini gösterdiğini söylüyor. Kapitalizmin kendi rüştünü ispat etmesinin(!) en iyi örneği gene Sovyet halklarının içine düştükleri trajedidir. Geçmişte dünyanın en çok alım gücüne sahip olan halklar bugün karınlarını doyuracak parayı bulamıyorlar. Yazar devam ediyor; «... kapitalist dünya ekonomik kaynaklarının değerlendirilmesini "piyasaya" bırakırken Sovyetler Birliği ekonomik kaynaklarının kullanımını "insan iradesinin" emrine verdi» diyor. Yazar emperyalist ideolojiyi aynen işliyor. Sanki daha önce piyasasız bir kapitalizm vardı. Yani kapitalistler ürettikleri metayı "eli sopalı devlet" yüzünden piyasaya çıkaramıyorlardı. Artık bu baskı

bitti sayılır. Kapitalizmde özgürlüğüne kavuşmuş oldu (!) Acaba daha önce "ekonomik kaynakların değerlendirilmesini" piyasa haricinde tutan şey neydi. Şüphesiz ki emekçi halktu. O ekonomik kaynaklar sağlık-egitim-sosyal güvenlik-ulaşım vb. piyasa haricinde tutularak mümkün olduğunca emekçiler susturulmak isteniyordu.

Burjuva ideologları baştan beri "piyasa" kelimesini kapitalizmi insan iradesine" gerek kalmadan işlenen bir mekanizma olarak sunarlar. Bu yalanlarını gene tekrarlıyorlar. Bu burjuva yazarına sormak gerekir "piyasa" her şeyi kendiliğinden düzenliyorsa sizler "insan iradenizle" neden zorla vergiler, zorunlu tasarruflar ve diğer fonlar vb. topluyorsunuz. Buna gerek var mı? Piyasa kendisi "insan iradesine" gerek kalmadan bu haraçları "ekonomi bilimi" sayesinde toplayabilirdi.

«Sovyetler Birliği ekonomik kaynaklarının kullanımını "insan iradesinin" emrine verdi» derken toplumsal iradeyi yansıtan "ekonomi bilimini" (sosyalizm) kabul etmiyor. Çünkü işine gelmiyor. Sovyetler Birliğindeki toplumsal mülkiyet ona göre "ekonomi bilimine" yenik düştü. Bu sebepten Sovyetlerdeki üretim araçlarının mülkiyeti "değerlendirilmesi" bireylerin iradesine "verilmiş". Yazarın görmek istediği rüya henüz gerçekleşmedi ama bunun planları yapılırken dahi "ekonomik kaynaklar" durma noktasına geldi. Bu burjuva yazarın "ekonomi bilimine" göre kapitalizm "insan iradesinden" bağımsız olabiliyor, fakat "insan iradesi" kapitalist mülkiyetten bağımsız olamıyor(!) Kapitalizm bunların iradesinden bağımsız olduğuna göre bunların gerçek tanrısı oluyor.

Yazar başka bir soruya verdiği cevapta «Bugün kapitalist sistem bilgi toplumu oluştururken yeniden yapılanıyor. O nedenle de kitlelerin eski kazanımlarını gücü yettükçe kısma peşinde. "Sosyal devlet bitti" lafları sermayenin yeniden yapılanma gereğinden kaynaklanıyor» diyor. Devam ederek "Ne var ki, ileri ülkelerde sosyal katmanlar çok gelişmiş olduğu için örselenmeler belirli bir eşiğin altına düşmüyor. Haklar havalanıp uçmuyor. Yeter ki, çağa karşı kürek çekilmesin" diyor.

Peki nedir bu "bilgi toplumu" yada "sanayi ötesi toplum"? Burjuva ideologları bu "toplumu" çeşitli yönlerden irdeliyorlar ve emperyalist enformasyondan edindikleri "bilgilerle" ileriye dönük mutlu tablolar çiziyorlar. Onlara göre şimdiden kurulmuş olan "bilgi toplumu"; yakın geçmişin çok uzakta kaldığı, ulus ve sınır farklılıklarının yok olmaya başladığı, bilim ve teknolojinin eski farklılıkları yok edip yeni bir biçim yarattığı, duvarların yıkıldığı ve iletişim sayesinde

de yeni yükselen ortak değerler yaratıldığı bir toplum biçimi oluyor. Bu "mutlu toplum" aslında yakın zamanda "yıkıtkları" (!) sosyalizmin idealindeki toplum biçimi idi. Meğerse burjuvazi de "komünizm" hayalleri kuruyormuş (!) "Bilgi toplumu" ve "sanayi-ötesi toplum" kavramlarını burjuvazinin sunduğu gibi tek yanlı olarak ele almak aslında "ekonomi biliminin" "insan iradesini" yendiği masalına inanmaya götürür. Bazı küçük-burjuva reformist yazarlarda bunu yapıyorlar. Hatta bazıları sanayi toplumuyla "sanayi ötesi toplumu" karşı karşıya getirip emperyalizmi yıkmaya hayalleri kuruyorlar.

Tam da sosyalist sistem çözülmüşken ortaya atılan bu zırvaların sebebini anlamak zor değil. Emperyalizm, doğan felsefi "boşluğu" bu yalanlarla doldurmak istiyor. Burjuvazinin yeni felsefesine dayanak yaptığı şey ise klasik sanayileşmenin bir üst evreye taşıdığı, yüzlerce yıllık bilgi birikiminin "kendi başına" yeni teknolojiler yarattığı, artık ücretli emeğin gereksiz olmaya başladığı ve bu işi robotların, bilgisayarların yerine getirdiği vs. savlardır. Evet ortada bir "değişim" var. Ama bu "hep" oldu. Zaten bu bizim felsefemizin temel ögesi. Hatta burjuvazi durağanlığı savunurken marksistler hep değişimi savundu. Ama bugün burjuvazi işine geldiği için "değişimci" oldu.

Bilindiği gibi kapitalizmin itici gücü artı-değerdir. Arz-talep yasalarna göre hareket eder. Kapitalizm tarihi boyunca içinde hareket ettiği yasalar uyarınca çeşitli yükselmeler ve bunalımlar yaşadı. Her birim metanın üretiminden elde ettiği bilgileri evrenselleştirdi ve bilgisini tekrar tekrar üretime uygulayarak maddileştirdi. Bu gün olan ise "tamamlanmış olan bilginin" kapitalizmi aşip yeni bir üretim biçimi yaratması değildir. Genel kapitalist-emperyalist biçim içinde ulaşılan son evredir. Yani bugün "elde" var olan bilgi birikiminin yeniden kapitalist üretime uygulanmasıdır. Peki "bugün" neler oldu. Kapitalizm doğal olarak kendini yeniden üretti. Daha çok artı-değer için daha da gelişmiş teknolojileri üretime soktu. Fakat bazı alanlar öne fırladı. İletişim, bilgisayar, reklâm, işletmecilik, pazarlamacılık vs. İşte "sanayi-ötesi" dedikleri, aslında bu sanayi-dışı alanlar. Bütün kavga burada geçiyor. "Piyasa" dedikleri de burası oluyor. Gelişkin teknolojinin malları "piyasada" en hızlı, en iş bitirici, en köşe dönücü ve "en hayali" biçimlerde pazarlanıyor. En seri bir şekilde üretilen kalitesiz mallar, iletişim, reklâm sanayine yatırılan muazzam sermaye sayesinde kat kat fazlasıyla kâr getiriyor. "Piyasayı" ele geçirmek için yeni sanayi dalları yaratıldı ve "sanayi-ötesine" geçti. Bilgisayarlar depodıkları bilgileri "girişimcinin" emrine hemen sunu-

yorlar. Tüketicinin kurtulması imkânsız, çünkü bütün zaafalarını bilgisayar biliyor.

"Sanayi-ötesi" aslında sanayi dışıdır. Emperyalizmin çürüten özelliğinin bir kere daha kendi ağzından ifadesidir. "Sanayi-ötesi toplum" kavramı burjuvazinin çürümüş karakterinin kendi ağzından ifadesidir. Yani ne olursa olsun satmak, kâr etmek. Kapitalizm teknolojik gelişmede ulaşılan en üst noktayı dahi "sanayiye" değil; daha fazla kâr için, pazar ilişkilerine sundu.

Kapitalizm ne var ne yok satmak istiyor. Adeta yüzlerce yılda biriktirdiği mirasını hovardaca yiyip bitirmek istiyor. Ulaştığı bu felsefi nokta artık onun pes ettiğini, insanlığı "kurtaramayacağını" idrakine vardığını anlatıyor. Böylesine bir "sanayi-ötesi toplumun" üzerinde yükselen "bilgi toplumunun" yaratabileceği değerler açıktır. Burjuva ideologları yakın geçmişin (sosyalizmin) çok uzakta kaldığını, duvarların yıkıldığını vaaz ediyorlar. Yükselen ortak değerler yaratılmış(!). Şüphesiz ki emperyalist iletişim sayesinde dünya çapındaki dejenerasyon ortak değerler oluyor. Bir çok şey "out" oluyor. İletişim sayesinde sınırlar kalkıyor. Sınırlar olsa da emperyalist iletişim yalanlarını dünyaya yayıyor. Bireycilik öne fırlıyor. İnsanın tek başına mutluluğu önem kazanıyor. İlimlilik esas çizgi. "Sanayi-ötesi toplum" kavramının asıl amaçlarından birisi de sanayinin üretim güçlerinden birini (proletaryayı) yadsımak, unutturmak. Burjuvazi, proletaryadan kurtulmak istiyor(!). Emperyalizmin tek çıkar yol olarak sanayi-dışı alanlara yönelmesi de aslında kapitalizm içersinde proletaryadan kurtulamayacağını anlamasından kaynaklanıyor, ama "sanayi-ötesinde" elde edilen kârların metasını gene dünya proletaryası üretiliyor.

Yazar, sermayenin kendini yeniden yapılandırıldığını bu yüzden de kitlelerin eski kazanımlarını gücü yettiğince elinden almasının doğal olduğunu anlatıyor. Şüphesiz ki "piyasaya" yönelik bir kapitalizm eline ne geçerse satacaktır. Eğitim, sağlık, sosyal güvenlik vs. gibi. Yazar "çağa karşı çıkılmamak" için göz yumulmasını öneriyor. Ama bilmiyor ki bu son çağlarıdır. Her üretim biçiminin ve onun evrelerinin kendine uygun düşen ahlaki biçimleri de olmuştur. Bu burjuva ideologları da emperyalizmin bu evresinin ahlakına sahiptirler. Ama sömürücü her üretim biçiminde üretkenlerin de hep kendi "karşı" ahlakları olmuştur. Burjuva ideologları proletaryayı "ekonomi bilimi", "sanayi-ötesi toplum", "piyasa" laflarıyla mücadelesinden vazgeçirmeye çalışsa da bunu başaramayacaklardır. Çünkü ekonomi-politik, diyalektik felsefe ve sosyalizm bilimleri buna müsaade etmiyor.

Halil SOLMAZ

TC'NİN EN KANLI EN T VAHŞETİNİ A

Bugünkü koalisyon hükümeti kurulduğu sırada dergimizin sayfalarında, bu hükümetin TC'nin en kanlı ve en terörist hükümeti olacağını belirttik. DYP-SHP koalisyon hükümetinin "500" günü bunun açıkça ortaya koydu. Burada hükümetin, devletin kanlı uygulamaları üzerine rakamlar vermeyeceğiz. Emekçi kitleler yapılan faşist saldırılara muhatap oluyor, yaşıyor, biliyor. Esas üzerinde durulması gereken tekeli sermayenin politik yönelimidir. Türkiye ve Kürdistan'da sürekli yaşanan devrimci durumun varlığı, sınıflar mücadelesinin emek-sermaye çelişkisi üzerinde keskinlik kazanması, Kürt halkının ulusal-sınıfsal kurtuluş savaşının yoğunluk, yaygınlık ve sertlik boyutuna ulaşması, emekçi kitlelerin demokrasi istemi egemen burjuva sınıfın politikaların baskı ve altına almıştır. Başka bir söylemle söylemek gerekirse; tüm sınıfları etkisi altına alan ve sürükleyen devrimci durumun derinleşmesi, tekeli sermayenin tüm politik ufkunu çerçevelemiştir.

Böylesi devrimci, böylesi mücadele dolu bir politik ortamda burjuva sınıf açısından politik iktidarın "korunması"; proletarya ve tüm emekçi kitleler açısından da politik iktidarın ele geçirilmesi dönemin kilit sorunu durumuna gelmiştir. İşbirlikçi tekeli sermaye açısından politik devlet aygıtının ayakta kalması, sömürünün sürdürülmesi emekçilerin baskı altında tutulması ve tüm sınıfsal ayrıcalıkların sürmesi için temel önemdedir. Proletarya ve müttefikleri açısından ise yukarıdaki nedenden ötürü politik iktidarın ele geçirilmesi, kökten toplumsal dönüşümler için ilk koşuldur.

İşte tekeli burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf savaşının odak noktası politik iktidar üzerinde yoğunlaşmıştır.

Egemen-sömürücü tekeli kapitalist sınıf, kapitalist düzeni ve devlet iktidarını sürdürmek için, faşist devlet terörü biçimindeki politik zorunu ön planda tutmaktadır. Nasıl bir burjuva hükümet kurulursa kurulsun, egemen gücün bu politikasını yaşama geçirmekle görevlidir. Eğer DYP-SHP koalisyon hükümeti yerine bir başkası kurulsaydı, yapacağı şey bugünkü hükümetin yapacağından başka şey olamazdı. Proleter komünistler toplumsal-politik ortamda burjuvazinin politikasını çok iyi kavradıkları için, koalisyon hükümeti kurulur kurulmaz, sonradan ortaya çıkan bu gelişmeleri, ta o zamandan belirlediler.

SOMUT DURUMUN SOMUT ÇÖZÜMLEMESİ

Kapitalist sistemin ekonomik-toplumsal-politik bunalımı ileri boyutlara varmıştır ve her geçen gün daha da artmaktadır. Burjuvazinin ve ekonomistlerinin, sistemin bunalımını "çözümlemek" için başvurdukları her önlem, bunalımı artıran önlemlere dönüşmektedir. Burjuvazi bu çerçevede "erken seçimle" yeni bir hükümet oluşturdu. Oluşan hükümet uygulamaları ile sistemin bunalımını daha da derinleştirdi. Hükümet yasal önlemlerle bunalımını atlatmaya çalışıyor, ancak, meta üretiminden kaynaklanan kapitalizmin bunalımı, hükümetlerin "yasaları" ile giderilemez. Sonuçta görülüyor ki, hükümet de kapitalist sistemin ekonomik yasalarına teslim olmuş durumdadır.

Sistem çatırıyor, burjuvazi ise güçsüzdür. Burjuvaziye güçsüz duruma düşüren gene kendi adı ile anılan burjuva üretim biçimidir.

Emekçi kitlelerin cephesinde ise, eylemlerin yoğunlaşması, yaygınlaşması ve sertleşmesi sürüp gidiyor. Sokak gösterileri biçimi almış olan kitle eylemleri kesin olarak süreklilik kazanmıştır. Kitle eyleminin büyük çoğunluğu kendiliğinden olsa da, artık ileriye doğru fırlamıştır. Devrimci durum ortamında kendiliğinden kitle eylemi eğer süreklilik kazanırsa mücadelenin belli bir aşamasında, eylemler nitelik sıçraması gösterir. Böyle devam ede giden kitle eyleminin bir devrime dönüşmesi içten bile değildir. Zaten devrimci durumu kabul ettiğimize göre, devrimin kendisini

ERÖRİST HÜKÜMETİ ARTIRDI!...

bir gerçeklik olarak kabul etmemiz gerekiyor. Bu belirleme somut durumun genel düzeyde ortaya konuluşudur. Türkiye proletaryasının ve Kürt halkının giriştiği eylemler pratiktir-somuttur.

Sınıflar mücadelesi, bir iç savaş boyutuna çoktandır ulaşmıştır. Proletaryanın eleştirisi silahı, silahlı eleştiriyeye dönüşmüştür.

FAŞİST DEVLETİN KANLI NEWROZ HAZIRLIKLARI

Tekelci sermaye, Kürt ulusal sınıfsal mücadelesinin, Türkiye proletaryasının sınıfsal mücadelesiyle tam anlamı ile bütünleşmemesi ve ayrı gelişmesi için tüm gücünü kullanıyor. Batı metropollerinde sokağa dökülen proletaryanın mücadelesini önlemek için, burjuva sendikacılarla anlaşma yaptı. Burjuvazi ile burjuva sarı sendikalar, kapitalist sistemi ve devleti kurtarmak için tam bir "anlaşma" içindedir. Ancak burada önemli bir durum var: O da tüm gelişmeleri burjuvazinin belirlemeyeceğidir. Batıda burjuvazinin tüm terörüne, uşaklarının tüm çabalarına rağmen proleter-sınıf mücadelesi sokaklarda sürüyor. Halkların ortak mücadelesini önlemek ise tekelci güçler ne yaparlarsa yapsınlar, bu mümkün değildir. Mücadelenin gelişim diyalektiği emekçi sınıfların politik olarak daha da kaynaşması ve iç içe yükselmesi yönünde ilerliyor.

Tekelci sermaye ve devleti Kürt halkının özgürlük savaşını bastırmak için Kürdistan'da sürdürdüğü kanlı vahşeti daha da yoğunlaştırmıştır. Sermaye, Kürdistan'daki katliamlarını daha kitlesel düzeye çıkartmak için yoğun bir hazırlığa girişti. Sistemin tüm karşı devrimci kurumları çoktan harekete geçtiler. TC'nin yeni kitlesel katliamlarının, burjuvazinin amaçladığının tersine sonuçlar vereceği kesindir. Çatışma tüm alanlara sıçrayacak ve yoğunlaşacaktır. Kürt halkının boğazlanmasına Türkiye proletaryası izin vermeyecektir.

DEVİRİME PRATİK-POLİTİKA AÇISINDAN YAKLAŞMAK

Lenin'in devrimci durum ortamında kullandığı bu ifadeyi, Devrimci Emek ilk sayılarında Türkiye ve Kürdistan somutunda kullandı. Gelişmeler tek devrimci yaklaşımın bu olduğunu gösterdi. Devrim bir gerçeklik olarak göremeyenler sürecin gerisine düştüler. Proleter komünistler ise devrim sorununa Leninist bakış açısı ile yaklaştılar. Şimdi devrim tüm çekiciliği ve gerçekliği ile ufku-muzda duruyor. Boş gevezeliklerle zaman kaybedilmemeli. İç savaş kazanılmalı, devrimi gerçekleştirmek için somut pratik hazırlıklar yoğunlaştırılmalı. Her proleter komünist çarpışmalarda aktif yerini almalı, mücadeleye öncülük etmeli. Böylesi devrimci durumun olgunlaştığı, kitlelerin sokağa döküldüğü bir ortamda komünist öncünün rolü olağan üstü artar. Her kitle eylemi, politik iktidarın ele geçirilmesine dönüştürülmelidir. Bunun olanakları fazlasıyla vardır.

DEVİRİMCİ PRATIĞIN SINAVINDAN GEÇMEK

Sınıflar savaşı büyük güne doğru ilerliyor. Teorinin temel önemi devam ediyor olmakla birlikte Engels'in "pratikte her gerçek ilerleme, bir düzüne programdan daha önemlidir" dediği bir süreçten geçiyoruz. Bu durumda her devrimci eylemden eyleme koşmalı mücadeleye paralel komünist damgasını vurmalıdır. Bunun için yaratıcılık, devrimci girişkenlik ve çevik bir ataklık dönemin çalışma tarzıdır.

Proleter-komünist saflarda duraklamanın, geri düşmenin ve hantallığın en ufak belirtisine izin vermeden öne, en öne çıkalım.

Bu büyük mücadelede proletarya pek çok yiğit evladını daha yitirecektir. Kayıplarımız ne kadar artarsa artsın devrimin zaferi kaçınılmazdır.

Zafer onun için savaşanların olacaktır...

14 Şubat 1993, Pazartesi SAYFA: 18

Rusya'da muhalefet örgütleniyor

RUSYA'da muhalefet, Anayasa Mahkemesi'nin 1991 yılı yakışıklı kararına tepkilerine karşılık olarak örgütlenmeye başladı. Komünistler, 1991 yılında Aşağıda derinden denenen sonra, bir kez daha muhalefeti topa kaldırdı. Muhalefetin bir yandan politik ve ideolojik tutumları devletin başkanı Boris Yeltsin'e, diğer yandan, parti bir kere tabana tutulmuş komünistlerin bu yıl sonuna doğru iktidarı ele geçirebileceği belirtiliyor.

● YELTSİN'E BİR GÜNDE İKİ DARBE: Anayasa Mahkemesi, önceki gün, Yeltsin'in milliyetçi ve komünistleri bir çatı altında toplayan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin faaliyetlerini durdurma kararını onaylayarak ayrıldı. Anayasa Mahkemesi...

BORIS YELTSİN köpürme sığınağı. Komünistler, yüzde 15'lik bir destekle iktidarı ele geçirebilir. Rusya Lideri'nin korumasına şüpheli bir çan altında cepçimleri olarak çalışıyorlar. Anayasa Mahkemesi'nin ayrılma kararından sonra dönün bir kez daha muhalefeti topa kaldırdı. Komünistlerin bu yıl sonuna doğru iktidarı ele geçirebileceği belirtiliyor.

● İKTİDARA GELELERSE: Komünistlerin iktidara gelmesi durumunda, Yeltsin'in görevi devletin başkanı olarak devredilecektir. Komünistlerin iktidara gelmesi durumunda, Yeltsin'in görevi devletin başkanı olarak devredilecektir.

● GENİŞ HALK DESTEĞİ: 1.5 milyar insanın desteğiyle, milliyetçiler ve komünistlerin birliği, iktidarı ele geçirebileceği belirtiliyor.

Yeltsin'den ordu uyarısı

Çek BAŞLANIŞI MOSKOVA

RUSYA Devlet Başkanı Boris Yeltsin, ordunun ayağa kalkmaması gerektiğini söyleyerek, ordunun ayağa kalkmaması gerektiğini söyleyerek, ordunun ayağa kalkmaması gerektiğini söyleyerek...

100 bin askerli bir ordu, Yeltsin'in emriyle, ordunun ayağa kalkmaması gerektiğini söyleyerek...

Rusya: Ordu Günlü'nde gösteri

MOSKOVA (AA) - Rusya'nın başkenti Moskova'da, komünistler ve genç milliyetçilerden oluşan yaklaşık 50 bin gösterici, "Saklılı Kurultay" ve "Anayasa'nın Hayatına Günlü" adıyla bir gösteri düzenledi. Moskova'da düzenlenen bu gösteri, Rusya'nın başkenti Moskova'da, komünistler ve genç milliyetçilerden oluşan yaklaşık 50 bin gösterici, "Saklılı Kurultay" ve "Anayasa'nın Hayatına Günlü" adıyla bir gösteri düzenledi.

Komünist ayaklanma

Rusya'da Komünistler, "Günlü" adıyla bir gösteri düzenledi. Komünistler ve genç milliyetçilerden oluşan yaklaşık 50 bin gösterici, "Saklılı Kurultay" ve "Anayasa'nın Hayatına Günlü" adıyla bir gösteri düzenledi.

MOSKOVA'DA BOLŞEVİKLER YÜRÜDÜ

Çek BAŞLANIŞI MOSKOVA

Rus komünistleri, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana düzenlediği en büyük gösteriyi düzenledi. Komünistler, Ordu Günlü'nde bir yürüyüş düzenledi. Komünistler, Ordu Günlü'nde bir yürüyüş düzenledi.

ABD: 'Yeltsin'in günleri sayılı'

WASHINGTON (AP) - ABD Dışişleri Bakanlığı'nın bir dilettiği bir raporunda, Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin'in günleri sayılıdır.

Rus ordusu perişan durumda

Da Haberler Servisi - SSCB Silahlı Kuvvetleri birkaç yıl boyunca defalarca yenildi. Rusya'nın ordusu, SSCB Silahlı Kuvvetleri'nin dağılmasıyla birlikte perişan durumda.

Rus ordusu perişan durumda. SSCB Silahlı Kuvvetleri'nin dağılmasıyla birlikte perişan durumda.

gibi araçlar da geliyor. Geçen yıl ortaya çıkan kaoslarda, bir hafta süre korumaları ile yarıdan azı mülkiyetleri ele geçiren askerler, şimdi silahsızlanma sürecinde. Rus ordusu perişan durumda.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın bir dilettiği bir raporunda, Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin'in günleri sayılıdır.

Rusya'da yay iyice geriliyor

RUSYA ekonomisi daha iyice geriliyor. Hiper-inflasyon, Rusya ekonomisini daha iyice geriliyor. Hiper-inflasyon, Rusya ekonomisini daha iyice geriliyor.

Rusya'da yay iyice geriliyor

Rus halkının hiper-inflasyonu da iyice geriliyor. Rusya ekonomisini daha iyice geriliyor. Hiper-inflasyon, Rusya ekonomisini daha iyice geriliyor.

Gorbi yargılanıyor!

Rus komünistleri, eski Sovyet lideri için mahkeme kararı...

MOSKOVA (MİLLİYET) - Eski Sovyetler Birliği'nin son Devlet Başkanı Mihail Gorbaçov'un yargılanması, Rusya'da büyük yankı uyandırdı. Gorbaçov'un yargılanması, Rusya'da büyük yankı uyandırdı.

İtalya'ya komünist başkanı

İtalya'da komünistlerin bir kongresi düzenlendi. İtalya'da komünistlerin bir kongresi düzenlendi. İtalya'da komünistlerin bir kongresi düzenlendi.

RUSYA'DA İKTİDAR KAVGASI BÜYÜYOR

'Anarşi kapıda' Rusya'da iktidar kavgası büyüyor. Anarşi kapıda. Rusya'da iktidar kavgası büyüyor. Anarşi kapıda.

Gorbi'ye idam!

Eski Sovyet lideri, 'Halk Mahkemesi'nde yargılanıyor Rusya'da Gorbaçov'un yargılanması, Rusya'da büyük yankı uyandırdı.

TACİK-AFGAN SINIRI

Ver kıızı, al silahı Tacikistan'da sınırdan iktidarı ele geçirenler, silahları alarak sınırdan geçiyor. Tacikistan'da sınırdan iktidarı ele geçirenler, silahları alarak sınırdan geçiyor.

MENZİR'İN DÜŞÜ GERÇEK Mİ OLUYOR?

«Bu çıkmaz sokaktır. Kesinlikle bu sokaktan çıkamazlar. Bir tek şansları vardır. Ellerindeki silahları bırakacak, yasal çizgiye gelecekler, ondan sonra hayatlarını devam ettireceklerdir. Biz buna kesin kararlıyız.»

**İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzîr
(Yeni Asya Gazetesi, 21 Haziran 1992)**

1992'DE HİZAYA GELENLER

EMEK : «Yasal devrimci parti bir araç olarak yalnızca mümkün değil, aynı zamanda gereklidir de. Yani üstesinden gelinmeyi bekleyen bir görevdir. (...) Ayrıca Türkiye'de toplam sosyalist ve devrimci birikim yeraltına sığmayacak boyutlardadır. Burada ölçüt tek tek yapıların sahip olduğu etkinlik değil, toplam birikimidir. Egemen sınıf da bunun farkındadır. Devrimci kesimleri "terörizm" kategorisine sokup tecrit etme ve yeraltına hapsetme manevraları yürütmektedir. Yasal devrimci parti bu oyunu bozmak için de gereklidir.» (Sayı 26)

« Bir birleşik emek partisi, gerçek gücünün çok ötesinde bir işleve sahip olabilecek, politikayı toplumsallaştırma perspektifiyle sınıf dinamiklerini pratik olarak birleştirebilme olanağını elde ederek kitlelerin kendi eylemlilikleri içinde öğrenmelerini hızlandıracaktır. Yine bu parti, daha oluşum sürecinde iken varolan (SBP ve SP) partilere birlik çağrısı yapmalı ve bunun uygun koşullarını her zaman açık tutmalıdır.» (Sayı 28)

TDKP : «... Kısacası, açık işçi partisi, örgütlendiğinde, proletaryanın ve partimizin illegal örgütleri battal olmayacak, genişleyecek; etkinlik alanları daralmayacak, çoğalacak ve zenginleşecektir. Türkiye'nin bugünkü koşullarında bu bir zorunluluktur.» (TDKP Raporu Özgürlük Dünyası, sayı 46)

« Türkiye'de sosyalizmin kendisini yasal bir parti olarak ortaya koyması genel olarak kabul edilebilir bir şey olmaktan çıkmış pratik bir görev haline gelme eğilimi kazanmıştır.»

GERÇEK (HAFTALIK HABER DERGİSİ) : « ... Önümüzdeki günlerin nelere gebe olduğunu kestirmek şimdilik güç. Ancak bugünün verilerine dayanarak, Kürt halk hareketiyle işçi hareketinin ittifakının ifadesi olan bir kitlesel yasal partinin koşullarının varolan bütün diğer konjonktürel engellere rağmen oluşmakta olduğunu söylemek mümkün. Bu olanakları arama ve geliştirme görevi ise, her iki ulustan devrimcilerin önünde yakıca bir sorun olarak duruyor.»

KURTULUŞ : «(Yasal Parti) ... Seçimleri amaçlayan, ama seçimler kadar, partinin örgütlenmesi gibi ciddi bir işi kataran, pratik faaliyetlere katılan bir parti olmalı(...) Bu parti Türkiye solunun yolunu açacak, demoralizasyonu kırarak bir araç olacak.»

KOMÜN : « Yasal partinin kurulması için yasal ko-

şullar uygun mu değil mi bir yana, sosyal ve siyasal koşullar uygundur.»

DEVİRİMCI MÜCADELE : « (Yasal parti) ... proleter bir parti olmalı ve amacı işçi sınıfını devrime götürmek olmalı. Partinin yasal ya da yasadışı oluşu bu bakımdan ikincil öneme sahip.»

DİRENİŞ : « Biz Türkiye devrimci hareketinde mücadeleci kesimlerle parti çalışmalarına katılabiliriz. Bu kesimler: Cephe kökenli örgütler, TDKP, Emeğin Bayrağı olabilir. Biz Türkiye devrimci hareketinin bu konuda kendini hazır hissetmediği tespitinde bulunduğumuz, beklemeyi doğru bulmadığımız için HEP'in çağrılarını değerlendirdik. HEP'te devrimci demokrasinin güç birliği sağlaması mümkündür.»

1992'DE HİZAYA GELMEYENLER

Geride bıraktığımız yıl içinde sol politikada yalnızca bunlar olmadı. Solun büyük kesiminin kendisini "çıkılmaz sokakta" hissederek umudunu yasallaşmaya bağladığı 1992 yılı içerisinde, silahlanan, savaşa hazırlanan örgütler de vardı, savaşan örgütler de... Geçtiğimiz haftalarda Türkiye İnsan Hakları Vakfı, 1992 yılına ilişkin istatistiksel verileri açıkladı. Bu verilere göre, geçen yıl içinde meydana gelen şiddet olaylarında, çatışmalarda, baskınlarda, işkencede vb. toplam 2933 kişi öldürülmüş. Bu sayıyı 365 güne bölersek, günde ortalama sekiz kişinin öldürüldüğü ortaya çıkıyor.

Bir ülkede düzeni koruyanlarla devrimciler, silahlarla birbirlerine giriyorlar, her iki taraftan her gün ortalama sekiz insan ölüyor. Ama aynı ülkede, gene "devrimci" olduklarını iddia eden bir çok çevre, inanılmaz bir sükûnet içinde, Ankara'nın merkezi bir yerinde açacakları yasal parti merkezinin hayaliyle oyalanabiliyor.

Sorun sayılar değildir, ama günde sekiz kişinin ölüp gitmesi bir görüngüdür ve bir anlamı olmalıdır. Bizce anlamı şudur: Ülkemizde, henüz açık sokak çarpışmaları düzeyine ulaşmamış, düşük yoğunluklu bir iç savaş sürmektedir.

Ve iç savaşların tarafsızlığa tahammülleri yoktur. Bugün bu tarafta yer almaya yanaşmazsan, yarın kendini karşı tarafta bulabilirsin. Ülkemizin yakın geleceği bunu yeniden kanıtlayacak gibi görünüyor.

Gürsel ÇETİNER

NOT: Kaynağı belirtilmeyen alıntılar, Gerçek Haftalık Haber Dergisini 9. sayısında yayınlanan yasal parti konulu soruşturmaya verilen yanıtlardan yapılmıştır.

BİR ZOR ÖRGÜTÜ: DEVLET

Günlük yaşantımızda en çok kullandığımız kelimelerden biridir devlet. Anayasalarda parti programlarında, kitaplarda vs. bu kelimeye sıkça rastlarız. Peki ama nedir bu devlet? Ne işe yarar? Ne zamandan beri vardır? Engels, önemli yapıtlarından biri olan Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni adlı kitabında şöyle der; "... Babalık hukuku, servetin çocuklara geçişiyle, aile içinde servet birikimini kolaylaştırır ve aileyi gens karşısında bir güç durumuna getirir; servetler arasındaki fark, soyluluk ve soydan geçme bir krallık ilk izlerini yaratarak, kuruluş üzerinde etkili olur, ... sözün kısası zenginlik en yüksek iyilik olarak övülür ve değerlendirilir ve zenginlerin zora dayanarak çalınmasını haklı göstermek için eski gentilice kuralları çiğnenir... yalnızca toplumda başlamış bulunan sınıflar halindeki bölünme değil, ayrıca mülk sahibi sınıfın hiç bir şeye sahip olmayan sınıfı sömürme hakkını ve onun üzerindeki egemenliğini de sürdürüp götüren bir kurum ve bu kurum çıka geldi. Devlet icat oldu..."(1)

Aynı yapıtında devletin oluşmasını incelemeye devam eder Engels sonuç olarak şu belirlemede bulunur.

".... Devlet daha çok toplumun gelişmesinin belirli bir aşamasındaki bir üründür", bir toplumun, önlemekte yetersiz olduğu uzlaşmaz karşıtlıklar biçiminde bölündüğünden kendi kendisiyle çözülmez bir çelişki içine girdiğinin itirafıdır... işte toplumdan doğan, ama onun üstünde yer alan ve ona git gide yabancılaşın bu erklik devlettir..." (2)

Engels bu tanımlamasıyla dikkatleri üç noktaya çekmiştir. Birincisi; devletin, tarihin belirli bir döneminde ortaya çıktığı yönündeki belirlemesidir. İlkel komünal toplum döneminde devlet diye bir mekanizma yoktur. Devlet, babalık hukukunun oluşumu bunun sonucu olarak gentilice toplumdaki ailelerin ekonomik olarak farklılaşması yani sınıflı toplumun oluşumuyla birlikte doğmuştur. Demek ki tarihin her döneminde devlet yoktur. Öyleyse akla şu soru gelmeli. Sınıflı toplumların oluşması niye devlet denilen mekanizmanın da doğmasını gerektiriyor? Bu sorunun cevabında Engels'in ikinci belirle-

mesinde bulabiliriz. Toplum önlemekte yetersiz olduğu karşıtlıklar biçiminde bölündüğünden, toplumun içinde çıkarları bir biriyle uyuşmayan iki ayrı sınıf olduğundan dolayı devlet vardır. Engels'in son belirlemesi de "devletin görevi» üzerinedir. Devlet toplum içinden doğmasına rağmen ona yabancılaşmış, onun üstünde bir güç haline gelmiş ve sömürücü sınıfın egemenliğini kurma ve devamını sağlama aracı olmuştur.

"... Devlet, sınıf karşıtlıklarını frenleme gereksinmesinden doğduğuna, ama aynı zamanda bu sınıfların çatışmasının ortasında doğduğuna göre, kural olarak en güçlü sınıfın, **ekonomik bakımdan egemen olan ve bunun sayesinde siyasal bakımdan da egemen sınıf durumuna gelen (abç)** ve böylece ezilen sınıfı boyunduruk altında tutmak ve sömürmek için yeni araçlar kazanan sınıfın devletidir...(3)

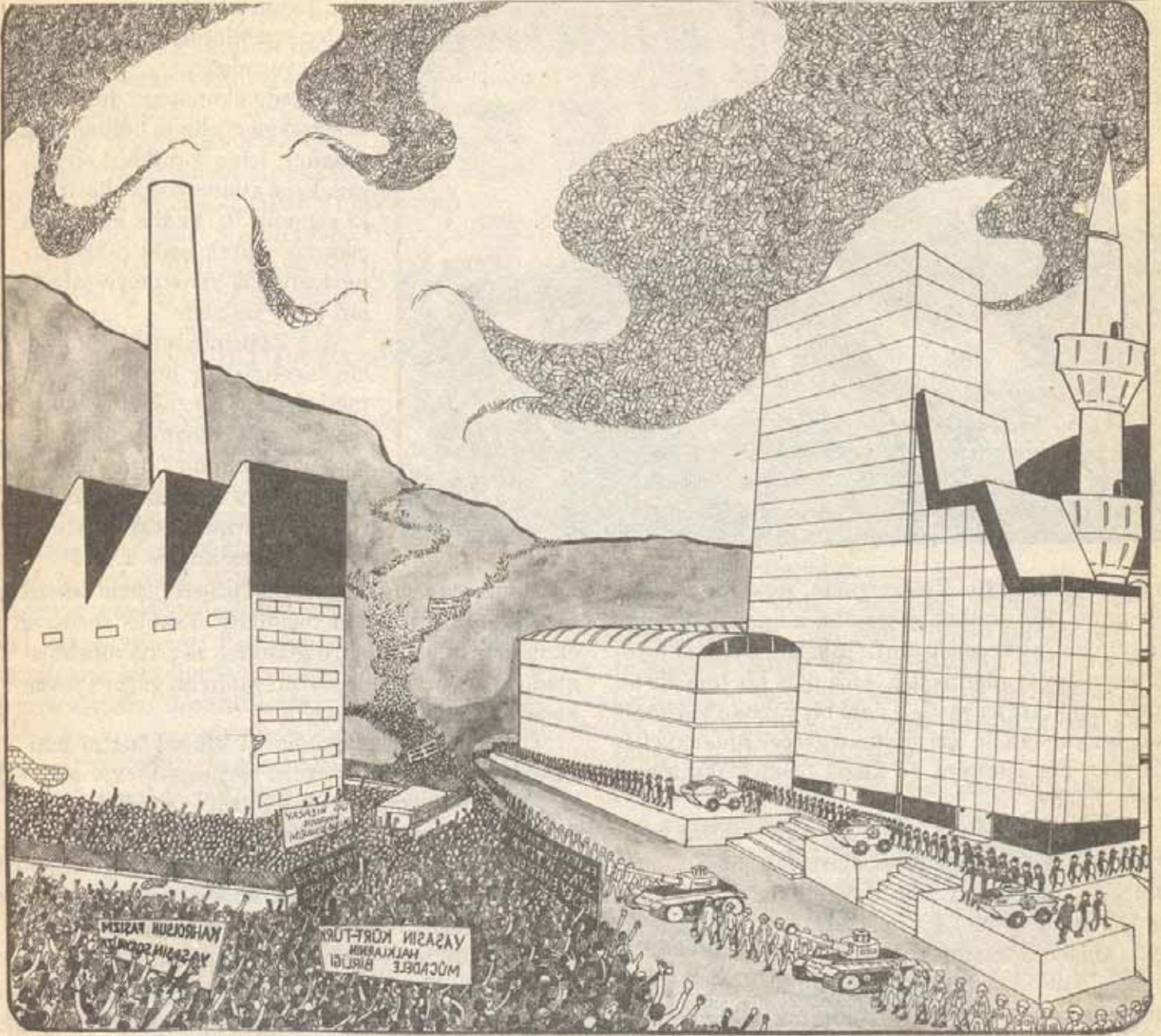
Köleci toplumda devlet, ekonomik gücü elinde bulunduran köle sahiplerinin, feodalizm döneminde senyörlerin günümüzde de ekonomik gücü elinde tutan, işçi sınıfını ve emekçi halkı sömüren burjuvazinin devletidir. Lenin'in tanımına dikkat edilecek olursa "sınıf devleti" kavramını görürüz. Tarihin hiç bir döneminde devlet, "tüm halkın" devleti olmamıştır. Olamazda. Çünkü devlet, tüm halkın devleti olması için toplum içinde sınıf karşıtlıklarının olmaması gerekir. Bu durumda da devlete ihtiyaç yoktur. Burjuva ideologlarının ve işçi sınıfını içindeki ajanları sosyal demokratların, sınıflar üstü devlet, sosyal devlet, Türkiye'deki söylemi ile "Baba" devlet söylemleri safsatadan başka bir şey değildir.

"... En demokratik burjuva cumhuriyette bile, halkın nasibi, ücretli kölelikten başka bir şey değildir. Sonra, her devlet ezilen sınıfa karşı yöneltilmiş "özel bir baskı gücü"dür..."(4)

BURJUVAZİNİN İKTİDAR ARACI OLARAK DEVLET

Yılların sonlarına doğru ortaya çıkan manifaktür üretim kısa zamanda yaygınlaşıp, gelişerek ekonomik yaşamın belirleyicisi haline geldi. Buna karşın

iktidarın yani üst yapının halen feodalizm dönemine uygun olması, gelişen ekonomik ve sosyal yaşantıya rağmen anayasal düzenin geri kalması toplumda sancılı doğuşuna neden oldu. Bu doğum sancılı yeni bir siyasi yapının oluşması, burjuvazinin üst yapıyı ele geçirmesi ile sonuçlandı.

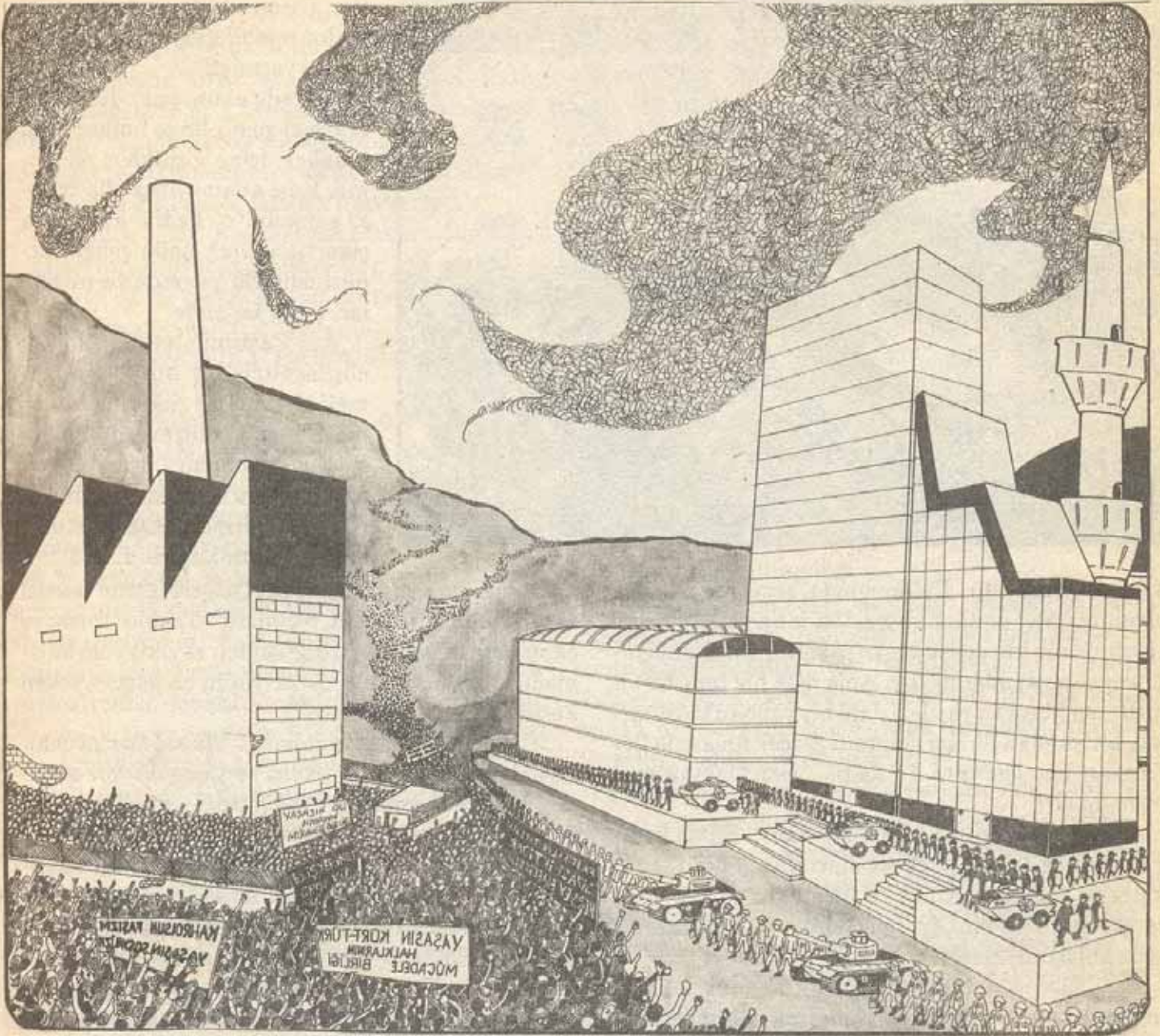
Kapitalizmin gelişim şekli ve dönemine göre burjuva devletler çeşitli şekillere bürünmüştür. Kapitalizmin ilk dönemi olan serbest rekabetçi dönemde devlet, Demokratik Cumhuriyet şeklinde idi. Monarşik devlet yapılanmasından farklı olarak bu dönemde bürokrasi ve sürekli ordu oluşmuştur. Burjuva devlet aygıtının kendinden önceki devlet mekanizmalarından en büyük farkı da budur. Demokratik cumhuriyetin monarşi dönemine oranla en bü-

yük ilerlemesi ise genel oy hakkıdır.

Genel oy hakkı ile, halk kendi seçtiği (!) temsilciler aracılığıyla yönetilecektir. Bir kişinin veya ailenin yönetimine oranla önemli bir ilerlemedir, "genel oy" hakkı. Ama genel oy hakkı emekçi halkın sömürülmesini maskeleyerek için bulunmuş bir yöntemden başka bir şey de değildir. Çünkü ekonomik bakımdan ülkenin denetimini elinde bulunduranlar için, bu halkın temsilcilerini! satın almak hiç de zor bir iş değildir.

Genel oy hakkı esas olarak burjuvalar arası demokrasiyi sağlamıştır. Ekonomik güçleri açısından aşağı yukarı birbirine eşit olan, maddi farklılaşmanın büyüyüp devasa boyutlara ulaşmadığı bu dönemde bütün burjuvaların devlet aygıtında söz hak-

iktidarın yani üst yapının halen feodalizm dönemine uygun olması, gelişen ekonomik ve sosyal yaşantıya rağmen anayasal düzenin geri kalması toplumda sancıların doğmasına neden oldu. Bu doğum sancıları yeni bir siyasi yapının oluşması, burjuvazinin üst yapıyı ele geçirmesi ile sonuçlandı.

Kapitalizmin gelişim şekli ve dönemine göre burjuva devletler çeşitli şekillere bürünmüştür. Kapitalizmin ilk dönemi olan serbest rekabetçi dönemde devlet, Demokratik Cumhuriyet şeklinde idi. Monarşik devlet yapılanmasından farklı olarak bu dönemde bürokrasi ve sürekli ordu oluşmuştur. Burjuva devlet aygıtının kendinden önceki devlet mekanizmalarından en büyük farkı da budur. Demokratik cumhuriyetin monarşi dönemine oranla en bü-

yük ilerlemesi ise genel oy hakkıdır.

Genel oy hakkı ile, halk kendi seçtiği(!) temsilciler aracılığıyla yönetilecektir. Bir kişinin veya ailenin yönetimine oranla önemli bir ilerlemedir, "genel oy" hakkı. Ama genel oy hakkı emekçi halkın sömürülmesini maskeleyerek için bulunmuş bir yöntemden başka bir şey de değildir. Çünkü ekonomik bakımdan ülkenin denetimini elinde bulunduranlar için, bu halkın temsilcilerini! satın almak hiç de zor bir iş değildir.

Genel oy hakkı esas olarak burjuvalar arası demokrasiyi sağlamıştır. Ekonomik güçleri açısından aşağı yukarı birbirine eşit olan, maddi farklılaşmanın büyüüp devasa boyutlara ulaşmadığı bu dönemde bütün burjuvaların devlet aygıtında söz hak-

ki eşit durumdadır. Bu dönemde, sosyalist partiler kurulmuş, işçi sınıfına dışarıdan bilinç taşınmıştır. Komünizmin kurucusu Marx'ın yazılarındaki burjuva basında yayınlanmıştır. Ama öyle bir tezattır ki, burjuvazi Marx'ın yazıları dahi bir yandan yayınlar-ken, bir yandan da işçi sınıfının gerçek anlamda ilerici olan her istemini de kanla bastırmaktan geri durmamıştır.

Sömürücülerin son icadı olan, tabiri caizse kadi- fe kılıfı içine konmuş çelik sopaları olan genel oy hak- kının, parlamenter yönetim biçiminin gerçek yüzü ise işçi sınıfı ve emekçi halk tarafından anlaşılması ve de anlaşılmaktadır.

Bu dönemde işçi sınıfı baskı altında tutmak için kullanılırken devlet, 19 yy. sonlarına doğru tekelle- rin oluşmaya başlaması ile birlikte ülkenin ekono- misini eline geçiren bir avuç tekel sahibinin yöne- tim aracı haline gelmiştir. Tekellerin oluşumu ile birlikte burjuva demokrasinin sınırları iyice dara- larak, tekeller arası demokrasi halini almıştır. Ser- mayeleri devasa boyutlara ulaşan tekeller karşısın- da orta ve özellikle küçük burjuvası hızla bir şekil- de yoksulluk sınırına doğru gerilemiş, yönetimdeki söz haklarını bütünüyle kaybetmişlerdir. Meclise seçilen millet vekilleri verileri hangi partiden olur- sa olsun hepsinin ortak yanı ya üst burjuvaziden ya da onlarca göbekten bağlı kişiler olmalarıdır. Örne- ğin ABD devlet başkanları, bakanlar ya zengin bir ailenin ferdi veya bir tekelin yöneticisidir. Son se- çimlerde bağımsız aday olan, dolar milyoneri Perot

ise, Paron olduğu zaman nasıl oy toplayabileceğinin iyi bir ör- neğini vermiştir.

Ülkede ekonomik, dolayısı- la siyasi gücü elinde bulunduran tekeller, içine girdikleri ekono- mik krizi atlamayınca ellerinde- ki sapanın "o" kadife kılıfını da çıkartıp atarak halkı çeliğin ür- perticiliğiyle yönetmeye çalışır- lar. Yani "faşizmle".

"... Faşizmin erke gelmesi, alışlagelmiş bir burjuva hükü- metin yerini bir diğerine bırak- ması değil, burjuvazinin sınıf egemenliğinin bir devlet biçimi- nin, burjuva demokrasininin ye- rini bir diğerine açık terörist dik- tatörlüğe bırakmasıdır..." (5)

Tanımından da anlaşılacağı üzere, faşizm tekелci sermayenin bir devlet biçimidir. Tekelci sermaye ekonomik bunalmaya girdiği zaman ve çıkış yolu bula- madığı zaman, tekелci sermayenin en geri ve şoven kesimi faşizme başvurur.

Tekelci sermayenin olması, o ülkede faşizm oldu- ğu anlamına gelmez. Tekelci sermayenin var olma- sı, o ülkede faşizmin sınıfsal, maddi temelini oldu- ğu anlamına gelir. Eğer ülke ekonomik bir kriz içi- ne girerse, devlet yönetim biçimi olan burjuva de- mokrasisi bir kenara itilerek, tekелci sermaye burju- va demokrasisi bir kenarı itilerek tekелci sermaye egemenliğini açık terörist diktatörlük yani faşizm şeklinde sürdürür. Faşizm, tekелci sermayenin geçi- ci de olsa nefes almasını sağlayacaktır. Çünkü fa- şizmle birlikte işçi sınıfı ve emekçi halkın temel hak- ları rafa kaldırılacak veya birkaç kişinin keyfiyetine terk edilecek, halkın üstünde terör estirilecektir. Faşizm koşullarında işçi sınıfının ve burjuvazinin büyük bir kesiminin refah düzeyi hızla yoksulluk sı- nırının altına inerken, bir kaç büyük tekel ekono- mik durumlarını azda olsa düzeltebilecektir.

Akla şöyle bir soru gelebilir; madem ki tekeller faşizm koşullarında en yüksek karı elde ediyor öy- leyse niye devamlı olarak faşizmi uygulamıyorlar? Faşizm altında en yüksek karın elde edildiği doğru- dur. Ama faşizm aynı zamanda toplumsal patlamala- rı, devrimci nesnel durumun oluşumunda hızlandı- rır. Faşizm altında ezilen hakların sosyalizme yönel- tilmesi ve faşizme karşı verilen mücadele daha ka-

rarlı bir şekilde gelişir. II. Dünya savaşının sonuçlarına bakılırsa, faşizm altında yönetilen bir çok ülkenin savaştan sonra sosyalizme yöneldiği görülür. Bu ülkelerin hepsinde halk destekli gerilla mücadelesi verilmiştir. Bunun içindir ki faşizmi uygulamak tekelci sermaye açısından bir risktir ve ciddi ekonomik bunalıma girmeden, faşizme başvuramaz.

"... Burjuva devlet biçimleri son derece çeşitlidir ama özleri birdir: Bütün bu devletler, son çözümlemede, şu ya da bu biçimde, ama zorunlu olarak bir burjuvazi diktatoryasıdır..."(6)

İŞÇİ SINIFININ İKTİDAR ARACI OLARAK DEVLET

Proletarya, devrimle birlikte ilk görevi olan proleter devleti yaratma işine, kendisine burjuvaziden miras kalan burjuva yönetim biçimine göre şekillenmiş, sömürüyü amaçlayan ve koruyan burjuva devlet yapısını parçalamakla başlayacaktır.

Marx, komünist partilere ışık tutan büyük eseri komünist manifestodaki tek değişikliği, devlet aygıtının ele geçirilmesi konusundaki düşüncelerinde yapmıştır. Marx, Paris Komünü deneyiminden önce proletaryanın devleti ele geçirip kullanmasını öngörürken, komün deneyiminden sonra bunun yanlış olacağını anlamı ve sömürünün koruyucusu olarak şekillenmiş devletin tamamen parçalanması gerektiğini söylemiştir. Bu düşüncesiyle de devletin evrimci yolla ele geçirilmesini amaçlayan reformistlere karşıda amansızca bir savaşa girmiştir.

Yüzyılı aşkın bir süredir kapitalistlerin işçi sınıfını ezmek, sömürmek için kullandıkları, egemen ideolojinin polisinden ordusuna kadar bütün kademelerine sindiği bu burjuva devlet yapısını işçi sınıfının çıkarlarına hizmet etmesini beklemek olmayacak duaya amin demektir.

İşçi sınıfının çıkarlarına ancak ve ancak tüm kurumlarına kadar işçi sınıfının ideolojisi ile donanmış bir devlet hizmet edebilir. Böyle bir devleti yaratmak içinde eskisini parçalayıp bir kenara atmak gerekir.

Akla şöyle bir soru gelebilir. Proletaryanın «mutlaka» bir devlet yapısına ihtiyacı var mıdır? Evet. Biz marksistlere göre vardır. Marksistlere göre diyorum çünkü her türlü devlet aygıtını hemen devrimden sonra yok etmeyi düşünen anarşistlere göre proletaryanın devlete ihtiyacı yoktur. Oysaki "... proletaryanın sömürücülerin direncini bastırmak için olduğu kadar, nüfusun büyük kısmını sosyalist

ekonominin «kurulması» içinde yönetmek içinde devlet iktidarına, merkezi güç örgütüne, bir zor örgütüne ihtiyacı vardır..."(7) Bu zor örgütü azınlığın çoğunluk üzerindeki baskı aracı değil, çoğunluğun kendi öz iktidarı ve zamanla kendi kendini söndürmesi amaçlayan bir örgüt olacaktır.

Lenin proletarya tarafından yeniden oluşturulan, klasik anlamıyla devlet olmaktan çıkmış bulunan proleter devletin yapısını şöyle tarif eder:

" ... 1. İktidar kaynağı, bir parlamento tarafından daha önce tartışılmış ve onaylanmış bir yasa değil, ama halk yığınlarının dolaysız, yerel, aşağıdan gelen girişkenliği yaygın bir deyim kullanmak gerekirse, dolaysız bir "zorlama"dır; 2- Halktan ayrı ve halka karşı kurumlar olan polis ve ordunun yerine, tüm halkın doğrudan silahlanması geçmiştir(...) 3- Memurlar topluluğu da, bürokraside, halkın dolaysız iktidarı ile değiştirilmiş ya da hiç değilse özel bir denetim altına konulmuştur..."(8)

Görüldüğü gibi sosyalist devlet, klasik devletin yapısını oluşturan "özel silahlı adam müfrezeleri" (ordu-polis) kaldırıp; işçi vekillerinin denetimini halk milislerini getirerek; memurları da halk tarafından denetlenebilir, görevden alınabilir sıradan görevliler haline getirmektedir.

Ancak bu önlemler alındığı zaman sınıfların yok olması sağlanacak ve devletin sönmeye geçeceği. "... Yalnızca sınıflar savaşımını kabul eden biri, bundan ötürü bir marksist değildir; henüz burjuva düşüncesinin, burjuva politikasının çerçevesinden çıkmamış biri olabilir... Sınıflar savaşımının kabulünü, proletarya diktatoryasının kabulüne dek genişleten kişi bir marksisttir ancak..."(9)

İ. Cevat Çetiner

Kaynak:

- 1- Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni Engels Sf. 112 Sol Yayınları
- 2- Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni Engels sf. 175 Sol Yayınları
- 3- Devlet ve İhtilal V.İ. Lenin sf 24 Bilim ve Sosyalizm Yayınları
- 4- Devlet ve İhtilal V.İ. Lenin sf 31 Bilim ve Sosyalizm Yayınları
- 5- G. Dimitroff dan aktaran Prof. Miço Nikolau, Birleşik Cephenin Rolü ve Önemi sf. 22
- 6- Devlet ve İhtilal V.İ. Lenin sf 50 Bilim ve Sosyalizm Yayınları
- 7- Devlet ve İhtilal V.İ. Lenin sf 39 Bilim ve Sosyalizm Yayınları
- 8- Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi sf 17 Sol Yayınları
- 9- Devlet ve İhtilal sf 49 Bilim ve Sosyalizm Yayınları

MÜCADELELERİ MÜCADELEMİZE IŞIK TUTUYOR!

Vakit 12 Mart gecesinin bittiği 13 Mart gününün başladığı bir şafak vakti. Yıl 1982. İzmir'de Buca cezaevinde 3 savaşçı idam ediliyor. Suçları, Türk ve Kürt halklarının kurtuluşu için savaşmak, insanı sevmek!..

Biri Seyit Konuk. 24 yaşında. İzmir Tarih'te çalışan Tokatlı bir işçi. Genç yaşına rağmen kurtuluş mücadelesinde en ön safta. Yanlışları görüyor doğruyu biliyor ve doğruya gitmesini hiç bir şeyin engellemesine izin vermiyor. 80 öncesinde Tarih'te o dönemin en büyük eylemi yapılıyor. Önder Seyit Konuk! İşçiler ilk kez polis ile çatışmaya giriyor. Çatışmanın sonunda kaburga kemikleri kırılan Seyit Konuk mücadelesini sürdürmeye devam ediyor. Hiç bir şey onu yıldıramıyor.

Diğerlerinden biri 23 yaşındaki Antep'li işçi İbrahim Ethem Coşkun ve Yugoslav göçmeni bir ailenin oğlu olan Necati Vardar. 22 yaşında, o da bir işçi. Onların da suçları insanlar sevmek ve kurtuluşları için savaşmak... Onlarda mücadelelerinde kararlı yılmaz bir savaşçı.

Önceleri THKO/MB (Türk Halk Kurtuluş Ordusu Mücadele Birliği) üyesi olan bu üç yoldaş daha sonra TKEP (Türkiye Komünist Emek Partisi) kurulunca TKEP üyesi oluyorlar. Partinin ilk eylemlerinden olarak da dönemin MHP İzmir başkanını cezalandırıyorlar. Olayın sonrasında yakalanarak cezaevine gönderiliyorlar. Mücadelelerindeki kararlılıklarından hiç bir şey kaybetmeyerek cezaevinde de aynı tavırlarını koruyorlar. 1 Mayıs 1981 tarihinde mahkemeye çıkarılıyorlar. Mahkemede yoldaşlar 1 Mayısın anlamı üzerine bir konuşma yapıyorlar

ve salonda bulunan herkesi (heyet ve yargıçlarda dahil) saygı du-ruşuna çağırıyorlar. Bunun üzerine jandarma tarafından coplana-rak dışarı çıkartılıyorlar. Mahkeme hızlandırılarak idamlarına karar ve-riliyor. Gördükleri onca işkence-lerden sonra bile mahkemede koydukları tavır komünist tavidir ve bu günde yapılması gereken budur.

Cezaevinde oldukları süre için-deki tavırları ile tüm cezaevini etki-liyorlar ve bütün mahkûmların saygı ve sevgisini kazanıyorlar. İdam günlerinin yaklaştığı son bir hafta her gece götürülebilirler di-ye birer ikişer nöbet tutuluyor O dönemde cezaevlerinde hücrele-rin araları çok açık olduğu için ha-ber iletişimi kolay olmuyor. Yol-daşların idam için götürüldüğü gece bütün hücreler parmaklıkla-ra borulara vurarak haberleşiyor-lar. Hep bir ağızdan sloganlar atı-yorlar.

İdam sırasında orada bulunan avukatlarının anlattığına göre yol-daşlarımızın biran önce asılmaları için faşist savcı elinden geleni ya-pıyor. Son isteklerini bile sormu-yorlar. Bunun üzerine avukatları müdahale ediyor ve son istekleri soruluyor. Çay içmek istiyorlar. Buz gibi birer bardak çay verili-yor. Formalite icabı. "Son istekleri-ni yerine getirdik" diyebilmek için. Sonra yoldaşlar slogan atmak iste-yince ağızları kapatılmaya çalışı-lıyor. Ama bu mücadeleye baş koymuş savaşçıları susturmak mümkün mü? Yoldaşlar sloganla-rını atıyorlar. Son sloganları "Ya-şasın Partimiz TKEP" oluyor. Sonra cellâtlar ipi çekmeden yol-daşlar sehpayı tekmeliyor. 3 fidan gibi delikanlı, 3 savaşçı son nefes-le-rini veriyor. Son nefeslerini "Ya-

şasın Partimiz TKEP" diyerek veri-yor.

İdamlarından sonra cezaevin-dekiler sabaha kadar onların slo-ganlarını atıyorlar ve 3 gün açlık grevi yapıyorlar. Gerek mücadele-lerindeki ve gerekse cezaevindeki tutumları da bugün bile konuşu-lan örnek alınan olaylar oluyor. Bugün İzmir Tarih'te devrimci ol-mayan sıradan işçiler bile Seyit Konuk'un eylemlerdeki tavrını ko-nuşuyor ve takdir ediyor.

13 Mart 1982 yılında yapılan bu idamın en büyük özelliği Türki-ye'de idam edilen ilk işçiler olma-ları. Daha öncede idamlar olmuş-tu ama onlar öğrenciydiler. İşçi sı-nıfının idam edilen ilk önderleri olan bu yoldaşlarımızın şimdi bu-rada olup bugün ki işçi sınıfının mücadelesini görmelerini ister-dim. Devrimin sökmekte olan şa-fağını görmelerini isterdim. Her gün artan baskılar, işkenceler kat-liamlar sokak infazları karşısında insanların susmadığını, işçilerin artık kendilerini ezdirmediğini, haklarını aradığını mücadele ettiğini, ölüm yürüyüşlerini, ölüm oruç-larını, insanların güzel günler için her şeyi göze aldıklarını görmele-rini isterdim.

Evet yoldaşlar! Gelecek güzel günler bizimdir. Bu güzel günlere geçişteki devrimi yapacak olanda işçi sınıfıdır. Bu yüzden de herke-sin yarınlar için işçi sınıfının yanın-da yerini alması gerekir.

Yoldaşlarımızın mücadelelerini her zaman örnek alacağız ve biz-lerde mücadelemizde onlar gibi kararlı, azimli ve yılmaz birer sa-vaşçı olacağız. Mücadeleleri mü-cadelemize ışık tutacak. Onlar ha-la bizim içimizde yaşıyor ve sava-şıyor!..

Bir Devrimci Emek Okuru

KADININ EZİLMİŞLİĞİ VE KURTULUŞU

Sınıfların ortaya çıkışı, kadının doğurganlığının tamamen doğanın inisiyatifinden çıkıp bilinçli bir sürece girmesi, doğurganlığın, giderek analığın kurumlaşması, toplumsal bir kategori olarak ailenin temelini atılması süreci ve gelişimi, aynı zamanda kadının da ezilme sürecidir.

Yaşamın vahşi doğa ile en çetin koşullarda sürdüğü, insanların son derece güçsüz ve savunmasız olduğu dönem ve koşullarda kadın ve erkek arasındaki ayırım da doğal olarak azdı. Aynı doğa koşullarında yaşayan canlı türlerinin her iki cinsi de hemen hemen aynı fiziksel koşullara sahiptiler. Hayvan alemine baktığımızda çoğu türlerde cinsler arasında ciddi bir ayırıma rastlamıyoruz.

Cinsiyet farkından doğan kadının ezilmişliğinin tarihi yüzyıllarla dayanır. Yüzyıllar süren alışkanlıkların ve davranış biçimlerinin canlıların genetiğini etkilediği ve biçimlendirdiği bilinir. Başta sözünü ettiğimiz doğurganlığın kurumlaşması sürecinin, ki karanlık çağlarda insan evriminin milyonla ifade edilen zaman aralıklarını içerdiğini düşünürsek, çok mantıklı olarak, kadının analığı sonucu, toplumsal yaşamda edilgen bir konuma gelişi, bu uzun süreçte fiziksel güç olarak da geriye götürmüştür.

Bu süreç erkek-egemen toplum sürecidir, aynı zamanda kadının ezilme sürecidir de. Temel olgu budur.

Kadının ezilmişliği, erkek-egemen ve sınıflı toplumlar boyunca cins olarak süregelmiştir. Fizik-

sel güç zayıflığı cinsel obje olarak ona saldırı ve tacizleri kolaylaştırmış, yaptığı iş kolay ve basit görülmüş, hakir görülmüş, bu durum doğal olarak onun psikolojik ezilmişliğini de beraberinde getirmiştir.

Kadının psikolojik-siyasal ezilmişliğinden, fizyolojik geriliğinin de güç kattığı ekonomik ve cinsel bir sömürü aracı olmaktan kurtuluşu, siyasal ve kültürel olarak birbirini bütünleyen iki süreçte ilerler. Ama asıl belirleyici olan toplumun siyasal ilerleyişine paralel ve en önemli olmak üzere teknolojik gelişimin yaşamın üretimi konusunda sağladığı kolaylıktır. Teknolojideki gelişim, emek-yoğun üretimi oldukça kolaylaştırmış, yüksek fiziksel güç isteyen işlerde elektronik dünyasındaki gelişim sayesinde -ki bu mutlak çok daha gelişecektir- komutalarla kontrol edilir olmuştur. Bilim ve teknolojideki bu gelişimin daha yoğun bir sömürü ve kâr hırsı için değil, ama toplumun refahı için kullanıldığı ve geliştirildiği (bu, sömürü esasına dayanmayan sosyalist sistemdir) bir toplumsal sistemde (tabi giderek-gelişerek sınıfsız sömürsüz bir topluma komünizme doğru), kadının ezilmişliğinin en büyük dayanağı olan ekonomik ve cinsel sömürünün temelinde yatan fiziksel güç geriliği anlamsızlaşacak, giderek işlevsizleşecektir. Teknolojik olarak geri bir sosyalizm, sorunu çözümede güçsüz ve şanssız görünüyor. İnsan iş gücüne dayalı üretim, doğal olarak kadını "kadın işi" olarak görülen tarım, ev, tezgâh vb. işlere koşarken, erke-

ği de üretimin temeli olan metalurjik üretim, yapı işleri vb.'ne sürecektir.

Üretim alanındaki bu ayırım, kadının ezilmişliğinden kurtuluşunun önünde bir engel olarak süregelirdi.

Sınıfsız ve sömürsüz bir topluma varma süreci olarak sosyalizm, insanlar arasındaki ayırımın -farklılığın temelini yönelirken (sorunu köktenci bir tarzda çözerken) kuşkusuz sorunun kültürel boyutuyla da ilgilenir. Aynı hak ve sorumluluklara sahip insanların birbirini sömürme egemenlik kurma olanakları olmayınca kişinin hak ve özgürlükleri başkalarının tasarrufunda değil kendi tekelinde olunca, kadının ezilmişliğinin sosyal ve psikolojik temelleri ortadan kalkar. Hiç kuşkusuz yüzyıllar boyunca edinilen alışkanlıkların kısa sürede etkilerini tamamen yitirmeleri beklenebilir. Ancak, sosyalizmin amaç ve nedenlerinden temel olan çok yönlü geniş kültürlü insan, bu sorunun üstesinden gelecek toplumu yaratacaktır.

En nihayet sınıflı toplum erk'e dayanır. Devlet de erk'i ifade eder. Devlet sınıflı toplum süresince vardır. Devletin anlamsız ve gereksiz olduğu komünist toplumdur. Ancak komünizme kadar bu konuda alınabilecek çok yol vardır. İnsanlık komünist topluma doğru bu sorunu tartışıyor olmaktan çıkacaktır. Kültürel ve teknolojik olarak gelişkin bir sosyalizm sorunun maddi temellerini ortadan kaldıracak kadının gerçek kurtuluşunun yolunu açacaktır.

Bir Devrimçi Emek Okuru

İSVİÇRE'DE İŞSİZLİK PROTESTO EDİLDİ

Emperyalist sistemin olduğu her yerde bunalım ve kriz kaçınılmaz demektir. Geçici süre olarak gösterilen refah düzeyindeki parlaklık, bir süre sonra yerini ister istemez bunalıma terk edecektir. Çünkü emperyalizmin kendisi buhrandır, krizdir, kaostur. Şimdiye kadar yaşanan tarihte kapitalizmin bu özelliklerine çok tanık olduk. Kapitalizm her defasında girdiği bu ekonomik krizin faturasını işçi ve emekçi kitleye kesmiştir. Bu, kapitalist üretim ilişkilerinin en geri yaşandığı ülkelerde de, en ileri üretim ilişkilerinin yaşandığı emperyalist ülkelerde de hep aynı olmuştur. İşte bu ekonomik krizin ve doğal olarak bunun getirmiş olduğu siyasi buhranın emperyalist ülkelerde yaşanmaya başladığı bir döneme girdik. Başını Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya'nın çektiği işsizler ordusu bu günden ciddi boyutlara varmak üzere. Bu ülkelerden biri de İsviçre. Nüfusu küçük olmasına karşın şu andaki işsiz sayısı 200.000 civarında. Bu rakamın büyüyeceği konusunda tüm gözlemciler hem fikir. Ama İsviçre devleti bunun faturasının sorumlusu işçilerimiz gibi şimdiden çalışanların vergi oranını yükseltti. Ama buna karşın işverenlerden

yapılan kesinti yükseltilmedi. Bu yıl içerisinde İsviçrede tüketim maddelerine %12'lik bir zam yapılmasına karşılık, işçi ücretlerinde %55'lik bir artış yapıldı. Bu rakamlar bile gelir-gider dengesinde bu yıl oluşan açığın izahına yetiyor. Bunun yanında işsizlik parası olarak ödenen parada da düşüş yapıldı. Daha önce işsiz olan bir işçiye %80'lik bir ödeme yapılırken bugün %70'lik bir ödeme yapılmaya başlanmıştır.

Avrupa'yı saran işsizliğe karşı yapılan gösterilerin biri de geçtiğimiz günlerde İsviçre'nin Bern şehrinde düzenlendi. GBI sendikası tarafından yapılan 20 Şubat'taki yürüyüşe yaklaşık 10.000 kişi katıldı. Yerli ve yabancı örgüt ve kuruluşların katıldığı bu yürüyüşte işsizlik gününün 300 günden 500 güne çıkarılması, işsizlik parasının %80 ödenmesi, işsizler için sosyal güvencenin artırılması gibi taleplerde bulunuldu.

TURHAL'DA MİTING!

20 Şubatta Turhal'da yapılan "Laiklik ve Demokrasiye Saygı" mitingi, devrimci demokrat kitlenin yoğun katılımı ve hazırlığı sonucu bir burjuva ideolojisi olan Kemalizm propagandasının dışına çıktı. Miting tertip komitesinin tüm çabalarına rağmen sayıları üç bini aşan devrimci kitlenin "Kahrolsun faşizm", "Kayıplar bulunsun hesap sorulsun", "Kahrolsun MİT, CIA, Kontr-gerilla", "Devrim şehitleri ölümsüzdür", "Devlet terörüne son", "Haklıyız Kazanacağız" vb. sloganlarını atması sonucu inisiyatifi ellerinden kaçırdıklarını anlayınca miting polis tarafından engellenmek istedi. Fakat büyük bir devrimci coşkuyla harekete geçen kortej kaymakamlık önünde polis barikatını aşarak miting alanına girdi. Asgari ücretle çalışan ve aylardır maaşlarını alamayan Belediye işçilerinin, Eğitim-Sen ve diğer sendikalarında katıldığı miting, büyük bir öfke ve coşkuyla devlet karşıtı sloganların atılmasıyla başladı. Bu sırada çevreden ve apartmanlardan da alkışlarla polisin tavır eleştiriliyordu. Geniş bir kitlenin ilgisini çeken mitinge 70 yaşındaki devrimcilerden çocuklu ailelere kadar varan bir katılımın sağlanması Turhal'da mücadelenin gelişerek devam edeceğinin kanıtıydı. Konuşmak için kürsüye çıkan SHP milletvekillerini devrimci kitle tarafından protesto edilmesi ve kitlenin bu amaçla alanı terk etmesiyle başlangıçta dört bin civarında olan kitlenin bin kadarı alanda kalarak mitingi devam ettirdi.

Turhal'da bıçak kemiğe dayandı, mücadele yükselerek devam ediyor.

YAŞASIN HALKLARIN MÜCADELE BİRLİĞİ

TURHAL'DAN BİR DEVRİMCİ EMEK OKURU

Malatya Eğitim-Sen'de Baskılar ve Sürgünler

Eğitim ve bilim emekçilerine yönelik faşist düzenin sürdürdüğü ve zaman zaman idari cezalar, soruşturma, sürgün, gözdağı ve katliamlarla eğitim emekçilerine yönelik baskılar devam ediyor. Bu katliamların en son örneğini 13 Ocakta Diyarbakır'da Eğitim-Sen üyesi olan Zübeyir AKKOÇ ve R. Aydın BİLGE'nin faili meçhul(!) kişilerce katledilmesiyle yaşadık. Bu katliamı protesto için Eğitim-Sen şube yönetim kurulu üyelerinin 15 Ocakta bir günlük iş bırakma eylemi oldu. Bu eyleme katılanlara devletin farklı uygulamaları olduğunu gördük. Bazı üyelerimizin maaş kesintisi cezası aldığını, bazılarının sürgüne gönderildiğini, bazılarını ise açığa aldıklarını öğrendik. Malatya Eğitim-Sen şubesinde ise yönetim kurulu üyeleri Muhammet CANBAY ve Orhan SEVER'e soruşturma açılmış ve daha sonra açığa alınmışlardır.

Kırşehir Eğitim-Sen şube başkanı Yıldırım KAYA'nın da Rize'ye sürgüne gönderildi. 9 Şubatta Malatya Sağlık ve Dilsizler okulunda öğretmenlik yapan Eğitim-Sen üyesi arkadaşımıza, okul idaresinin kışkırtmasıyla bir hizmetli tarafından saldırıda bulunulmuş ve arkadaşımız yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

Yukarıda bahsettiğim olaylar Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki eğitim emekçilerine yapılan uygulama ve sindirme olaylarından sadece bir kaç örnektir. Bu ve benzeri olaylar karşısında eğitim emekçileri daha kararlı ve örgütlü olarak mücadele etmelidir. Son zamanlarda Eğitim-Sen, üzerine çöken hareketsizlik ve sessizliği üzerinden atmalıdır.

**Yaşasın Eğitim Emekçilerinin Mücadele Birliği!..
Yaşasın Halkların Mücadele Birliği!..**

Malatya'dan Bir Emekçi Öğretmen

Şişli Belediyesinde Direniş Sürüyor!

ŞİŞLİ BELEDİYESİNDE DİRENİŞ

"Alacağımız bu yasal önlemlerin tüm sonuçlarına katlanma, göğüs germe kararlılığı içindeyiz".

"Şöyle ya da böyle bu yasadışı duruma son vereceğiz. Herkes çok geç olmadan; ok yaydan fırlama dan son kez sağ duyunuza, aklınıza ve vicdanınıza sesleniyorum: Hepimiz için son derece ağır bedele mal olacak direnişinize son verin."

Bu sözler Şişli Belediye Başkanı Fatma Girik'in dağıttığı bildiri den alınmış sözlerdir. Bu sözler, geriye dönük haklarının ve toplu sözleşme farklarının ödenmemesi karşısında, maaşlarının ödenmemesi karşısında başlattıkları direnişini kırmak için Başkan F. Girik'in tehditlerinden bazılarınıdır.

Ülkemizde kapitalizmin içine düştüğü ağır kriz giderek derinleşiyor. Bu durumun doğal bir sonucu olarak sömürünün daha da artırılması girişimleri hız kazanıyor. Bu da işçilere doğrudan yan-

sıyor ve mutlak yoksullaşmayı artırıyor.

Küçükçekmece, Bağcılar, Güngören, Kağıthane ve şimdi de Şişli Belediyesinde aynı sorunlardan kaynaklanan eylemlilikler sürüyor. Kapitalizmin giderek derinleşen çelişki ve krizinden kaynaklanan bu direniş ve iş bırakma eylemi, karşısında burjuvazinin bir temsilcisi olan sosyal demokrat belediye başkanı tarafından kırılmaya çalışılıyor. Önce işçilerle uzlaşmaya çalışan, ancak işçilerin kararlı tavırları karşısında yüzündeki maskeyi de atmak zorunda kalan Girik, aba altında sopa gösteriyor ve işçileri tehdit ediyor.

"Hepimiz için ağır bedele mal olacak direnişinize son verin" çağırısı yapan başkan, işçilerin uzun zamandan beri ödedikleri bu ağır bedellerden daha ağır olabilecek şeyler olduğunu söylüyor. Peki, soruyoruz: Açlıktan, sömürüden, sefaletten daha ağır ne olabilir? Bütün bunlar zaten yıllardır işçi-

lerin yaşamında yer edilmiş bedeller. Eğer kastı işten atmaksa bunu da diğer belediyelerde yaşadık, yaşıyoruz. Yüzyıllardan beri söylendiği gibi "işçilerin zincirlerinden başka kaybedecekleri bir şeyleri yok". Şimdi işçiler yeni bir dünya istiyor. Eğer ödenecek bedel "zincirleri" ise buna çoktan hazır işçi sınıfı. Ama kazancakları ve insanın ezilmesine sömürülmesine son verilecek olan, insanın insanca yaşamasının önünü açacak olan yepyeni ve kocaman bir dünya var önümüzde. Bunu kazanmanın yolu; sınıfın kendi örgütlülüklerini sağlamak, mücadeleyi kendi sınıf partileri öncülüğünde yükseltmek, Kürt, Türk ve tüm uluslardan ve ulusal azınlıklardan emekçilerin birleşik örgütlenmesini sağlayarak kavgaya girmekten geçer.

**YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ
MÜCADELE BİRLİĞİ!**

Bir İşçi

ABUZER GÖKDUMAN KARAMAN CEZAEVİNDE KATLEDİLDİ

ABUZER GÖKDUMAN

Adıyaman ili, Çelikhan İlçesi, Baş pınar mahallesi nüfusu-na kayıtlı. Bekir-Nuriye oğlu, 1951 doğumlu.

Karaman kapalı cezaevinde KATLEDİLDİ!...

Devrimci Emek'in Kürt halkının özgürleşmesinin önündeki engellere karşı savaşımını candan destekliyor, merhaba diyoruz. Kürt Halkı üzerindeki baskı ve katliamlar devam ediyor. TC'nin Karaman ilinde bir kürt kardeşimiz sırf Kürt olduğu için katlediliyor.

Sahte Yılbaşı bileti sattı diye Karaman Kapalı Cezaevine tutuklanıp gönderilen, daha kendisi tutuklanıp cezaevine adliye-den gitmeden TC'nin faşist Başsavcısı Ertan ERBAŞ Cezaevi Müdürünü arar, varan Kürtlere dikkat edin. Sahtekâr. Daha önce Cezaevinden kaçmışlar, sicillidir. Doktor hastalık bağlayan gecenin saat 03'te ABUZER kahpece katlediliyor. Ölmek Kızıl Güneşe gömülme bir şey değil, ÇÜRÜMÜŞ KOKUŞMUŞ SINIF EGEMENLİĞİ İÇİN DİRENEN FAŞİZM-DEN ve onun işbirlikçisi kendisini Tatar Ertan diye tanıtan zamanında bu Mardinli, bu Diyarbakırlı bu hep Kürt diyen Kürt düşmanı faşist ERTAN ER-

BAY tarafından katlediliyor.

ABUZER güneşe gömüldü. Kalbimizde yaşıyor, kapalı cezaevinde ben hastayım deyip 4 kez doktora çıkmayı istiyor. İstemi faşist Erten ERBAY'dan emir alan cezaevi müdürü Kemal tarafından reddediliyor. Nerede kaldı yaşam hakkı? nerede kaldı anayasamız? Ve gece saat üçte Abuzer Güneşe gömülüyor bütün ısrarlarına rağmen doktora çıkarılmadan. TC'nin faşist başsavcısı Ertan'ın eteklerini alev alıyor. Düşünüyor, kızıl güneşe gömülen Abuzer'i sanki yaşıyormuş gibi göstererek Karaman Devlet Hastanesine sevk ettiriyor.(Sevkinin ölmeden önce yaptırsaydın ne olurdu Tatar Ertan). Rapor tutuluyor. Abuzer, sözüme ona yemin etmiş doktorun raporuyla kalp krizi sonucu öldü deniliyor. Ölümü de savcılık zabıt kâtabi Abdülkadir tarafından gerekli resmi yerlere bildiriliyor. Senin jandarman, senin gardiyanın "bu daha önce cezaevinden kaçmış" diye sırf hastaneye sevk etme, kaçma olasılığı var diye doktora çıkarma ve yiğit Kürt Abuzer'i kızıl güneşe göm. Hayvandan farklı olduğumuzu anlayabiliyor isek düşünmeli harekete geçmeli susmamalıyız. Şu ana kadar sustum, ama Karaman'da yaşayan 5000 Kürt

halkına baskı yapılmasın diye sustum. Ama suçluyum. Ben yiğit Kürt halkından bir damla olan Abuzer'in kahpece katledilişini geçte olsa yazıyorum. Sizde sorun soruşturun koğuştaki emekçi diğer arkadaşlarından dava dosyalarından araştırıp gerçeği yazın istiyorum. Hesap sorulsun istiyorum. Zulmün, vahşetin hesabı sorulsun istiyorum. Karaman Ağır Ceza Mahkemesi 1992/75 Sayılı dosyada katledilişi, kalp krizi denilen ölümündeki zulüm sorulsun.

Faşist savcı Ertan'dan hesap sorsun. Kürt halkı üzerindeki katliama seyirci kalmasın. Bizler yılmayalım. Sınıf kinimiz büyüyor. Faşizme ve burjuvaziye öfkemiz artıyor. Mücadelemiz kahpece davranışlara karşı elbette maşaları her gün saflarımızda yeni Abuzer'ler katacaktır. Abuzer'in katlinin sorumlusu faşist TC devletidir, onun Karamandaki maşası, Kürt halkının düşmanı savcı Tatar Ertan'dır. Hesap sorulsun istiyorum. Yazın, hesap sorulmasına sizde yardımcı olun. İsmimi yazmıyorum. Yiğit Kürt halkının yılmaz bir neferiyim. Diyorum ki DİRENMEK YAŞAMAKTIR. Selam olsun.

13.02.1993, KARAMAN
Bir Devrimci Emek Okuru

GENÇLİK VE MARKSİZM LENİNİZM

12 Mart ve 12 Eylül dönemlerini yaşayan gençlik faşist TC devletin uyguladığı sindirme, işkenceler, katliamlar sonucunda çoğu ya multeciliği seçti veya mücadeleyi bırakıp kokuşmuş düzenin çarklarına kendini kaptırdı. O yıllar da büyük bir kitleliliğe ulaşmış olan devrimci hareket, ideolojik donanımın eksikliği nedeniyle büyük bir yenilgi aldı.

Türkiye'de yaşanan iç savaş ve devrimci durum marksizm-leninizme bağlı kalındığı sürece devrimci hareketi yakın bir süreçte tekrar bir kitleliliğe doğru götürecektir. Burjuvazinin yaşadığı büyük ekonomik bunalımdan faydalanarak bunalımı daha da derinleştirip marksizm-leninizm gibi bir kılavuzun izinden giderek ideolojik donanımı en üst seviyeye getirmek gerekiyor ki, işkencede direnmenin en önemli koşulu devrimci ideoloji birikimine sahip olmaktır.

Bu günün gençliğine baktığımızda geçmişten ders almıyor ve marksizm-leninizmi dergilerden öğrenmeye çalışıyor veya tartışma ortamlarında duyduklarıyla yetiniyor. İyi bir sosyalist olmanın koşulu marksizm-leninizmi iyi bilmek ve bunun sonucunda olaylar karşısında akılcı ve doğru tavrı koyabilmektir. Üçrunda savaştığımız ilkelerin doğruluğuna, gerçekliğine derinden inanmamız gerekir. Bu ilkelere ancak marksizm-leninizmi çok iyi bilecek varabiliriz.

"Eğer bir komünist, çok ciddi ve çok zor bir çalışma yapmadan, eleştirici bir gözle ele almak zorunda olduğu gerçekleri apaçık görmek için çaba harcamadan, sadece bir takım kalıpları öğrenmekle komünizmiyle böbürlenmeye niyetleniyorsa, acınacak bir kişidir o. Gerçeklerin yüzeyinde kalmak çok zararlıdır. Eğer az bildiğimin farkındaysam, daha çok bilmek için elimden geleni yaparım, fakat bir kim-

se komünist olduğunu ve esaslı bir şeyler bilmeye ihtiyacı olmadığını söylüyorsa, ondan gerçek bir komünistten elde edeceğimiz hiçbir şeyi bekleyemeyiz."

Günümüz gençliğinin üzerinde durması gereken bir noktada, Marksizm sadece davamız uğruna öğrenilmesi gereken bir kılavuz olarak görülmemelidir. Marksizm'i öğrendikten sonra günlük hayattaki diğer sorunlarımıza marksistçe yaklaşım doğru tahliller getirebiliriz. Kız-erkek ilişkisini ele alalım, devrimcilerin yaklaşımı nasıl olmalı bunları pekâlâ "Marksizm ve Kadın", "Kadın ve Aile" kitaplarından öğrenilebilir, irdelenebilir ve diğer insanlardan farkımızı davranışlarımızla ortaya koyabiliriz. Okuduğumuz herhangi bir kitap, dergi gazete olabilir bu yayınları marksist bir düşünceyle okuduğumuzda yayınlardaki doğru ve yanlış düşünceleri görebilmemiz doğal olarak daha kolay olacaktır.

Bu günkü örgütlü gençlik devrimci davaya yeni kazandıracakı sempatanlara devrimci coşku vermekle yetiniyor, onları eğitmiyor ve ideolojik donanımdan yoksun bırakıyor, bunun sonucu olarak şeffaf karakollarda bir tokat yiyerek saf değiştiren, mücadeleyi bırakan insanlar oluyor, bu olayı genellikle küçük burjuva örgütlenmelerde görmek mümkündür, önümüzde yolumuzu aydınlatacak fener dururken neden oblomovculuğu seçiyoruz anlamak zor...

Usta devrimci Stalin «en kötü şeyin insanların hazır formüller ve hazır çözümlerle düşünmeleri» olduğunu söylemiştir ve Stalin «kuramsal çalışmalar konusunda birinci koşul olarak bir tezin ezberlenmesi değil sorunun derinleşmesine öğrenilmesi ve anlaşılmasıdır» demektedir. Stalin on beş yaşında marksist olmuş on yedi yaşında çarlığa ve kapitalizme karşı kavgaya

girmiş siyasal görüşleri yüzünden ruhaniler okulundan kovulmuştur. Stalin'in erken yaşta Marksizm'i öğrenmesi onun büyük önder olmasında büyük paya sahiptir.

Marksizm-leninizmi ezberlemekte yanlış olur. Çevremizde marksizmi-leninizmi ezberlemiş ancak mücadeleyi bırakmış nice insanlarla karşılaşabiliriz. Ama onlara bir olayı anlatıp buradaki davranışın nasıl olması gerektiği gibi bir soru yöneltirsek, bocalarlar, yanlış yol gösterebilirler ve sonunu mutlaka şöyle bağlamaya çalışırlar: «Sosyalizm hayaldir, bu mücadelenin sonu yok» gibi laflarla saf değiştirmeye çalışırlar. Bunun sonucu olarak marksizm-leninizmi ezberlemiş birisinin iyi bir devrimci olduğunu söyleyemeyiz. Önemli olan ezberlemek değil doğru yorumlayabilmektir.

"Marksizm-leninizm pratik siyasal hayatta, toplumsal ve ekonomik faaliyetlerde en doğru ve yoğun biçimde uygulandığı taktirde öğrenilir, bu nedenle gençliğin leninizm ruhuna uygun biçimde eğitilmesi yalnız okuma alanında değil, pratik alanda da yürütülmelidir"(2)

Sonuç olarak genç devrimci komünistlerin önemli görevlerinden biri de öğrenmek ve öğrendiklerini günlük hayata uygulayabilmektir. Teorik kitap ilk okuyuşta anlaşılabilir, tekrar tekrar okunmalı, bıkmadan usanmadan okunmalıdır. Mutlaka anlaşılacaktır, marksizm-leninizm öğrenildiğinde sömürücülere karşı mücadele etmek daha bilimsel ve daha kolay olacaktır. Gençlik bütün emeğini, bütün gücünü militanca çalışmalarla sosyalizm davası uğruna feda etmeye hazır olacaktır.

Dipnotlar:

1- V. İ. Lenin Proletarya Kültürü sy. 65

2- M. İ. Kalinin Devrimci Eğitim ve Devrimci Ahlak sy 24-25

9 EYLÜL DÖB

DEVRİM KAVGASI BÜYÜYOR!

Son günlerde gelişen olaylar burjuvaziyi uykulu gecelerinde rahatsız etti. Korku yüreklerine taş gibi oturdu. Emniyet Adalet Bakanlığına, Adalet Bakanlığı cezaevi yönetimlerine girdi. Bir huzursuzluk aldı başını. Her kafadan bir ses çıkıyor. Ama hepsinin ortak düşündükleri bir nokta var. Böyle olmadı terörü nasıl yok edeceğiz, yükselen mücadeleyi nasıl bastıracağız.

Cezaevlerinden kaçışlar ve süregelen direnme mücadelesi burjuva faşist yayın ve kuruluşlarının çığırkanlıkları ile karşılaştık. Cezaevlerine yönelik baskıların tekrar gözden geçirilmesi konusunda faşist ağızlar naralar attı. Hemen kapatılan Eskişehir tabutluk cezaevi neden kapatıldı sorusunu sordular. Her taraftan faşist devleti yargılar gibi yeni adaletçiler ortaya çıktı.

Özellikle faşist burjuva basınının faşist kalemleri "Terörün devlete vereceği maddi hasarla çok daha güvenli cezaevleri yapılabilir", "Teröristleri bir arada tutmak onların kaçmalarına zemin hazırlamaktır" propagandası yaparak terörcü ve katliamcı devlete yeni taktik ve önerilerini sunmuşlardır. Faşist basının bilinçsiz halk kitleleri önünde nasıl etkili olduğunu görmekteyiz. Bizim burjuva basınına yönelik eleştirilerimizde bizlere hak vermeyenler ve eleştirenler ezilen sınıfların önünde suçludur. Her bir gazete devletin resmi yayın organı olarak çalışmakta emekçi halka karşı ihaneti bünyemtedir.

Cezaevlerinde gerçekleşen bütün eylemler devrimci savaş için olumlu gelişmelerdir. Cezaevlerindeki savaşçılara örnek, dışarıdaki mücadeleye güç kazandırmıştır. Mücadele sertleştikçe "faşist devlet yıkılacak" sloganı gün geçtikçe yerini almaktadır. Durumlar ve şartlar bizim lehimize gelişmesini göstererek sloganlarımızın cezaevlerinden, sokaklardan, fabrikalardan, işken-

cehanelerden, namlunun ucundan haykırmasını hiçbir güç engelleyemeyecektir. Ne var ki düşman zayıfladıkça zorlandıkça elindeki bütün imkânları bizim üzerimize aktarmakta çekinmemektedir. Son cezaevlerinde ki kaçış olayları faşistlere bir şeyi düşünmelerine sebep oldu. "Biz onları niye öldürmedik". Bundan sonra da cevabını buldukları bu soru üzerinde yoğunlaşacak yakaladıkları devrimciyi yargılama zahmetine katlanmadan öldüreceklerdir. Onlar için, önümüzdeki günlerde Mart ayı etkinliklerinde, 1 Mayıs'ta ve gelecek işçi eylemliliklerinde yeni katliam hazırlıkları yapmaya kaçınılmaz olarak bakacaklardır. Katliam planlarının daha önceden zeminlerini hazırladıklarını ve hazırlamakta olduğunu görmekteyiz. Kendi senaryosu Uğur Mumcu cinayeti "terör" e karşı savaş gündemini oturtmaya çalışmıştı. Cezaevi kaçışlarını gerçekleştiren insanları "katil, canî, öcü" gibi göstermesi ise senaryonun diğer yüzüdür.

Biz devrimciler kökünden sarsılan bu faşist devletin, şaşkınlığının ve korkaklığının üstüne üstüne giderek devrimci savaşı yükseltmeliyiz. Fabrikada okulda, cezaevinde kısacası hayatın her alanında örgütlenmemizde pratiği öne koyarak hareket etmeliyiz. Bizim haklı olan bu inançlı, kararlı adaletli savaşımız kapitalizmin yok olmasını kolaylaştıracaktır.

Gün proletaryanın yumruğunu düşmanın beynine indirme günüdür.

Gün düşmanın zoruna karşı devrimci zorun, düşmanın şakağında patlaması günüdür.

Gün işkencehanelerde direnme günüdür.
Gün devrimci savaşın yükseltilmesi günüdür
SAVAŞANLAR ZAFERİ GÖRECEKTİR!..

Bir Devrimci Emek Okuru

YENİ 1 AĞUSTOS GENELGESİ DE SÖKMEECEK!

Cezaevleri ve cezaevinde ki siyasi tutsakların aileleri yine ayakta, yine eylemde. Çünkü siyasi iktidar yine tutuklara saldırdı, yine hak gasplarına yöneldi. Gerekeçleri ise cezaevlerinden firarlar!

Halklarımızın özgürlüğü uğruna mücadeleye katılan devrimciler bu sürede zaman zaman faşizme esir düşüyorlar. Ancak onların tutsaklıkları hiç bir zaman özgürlüklerini engelleyemiyor, engelleyemez de. Tutsaklar her zaman en doğal hakları olan cezaevinden çıkmayı, kaçmayı, dışarıdaki mücadeleye aktif katılımı düşünür, ellerine geçen her fırsatta da bunu gerçekleştirmeye çalışırlar. Evet, bu tutsaklarımızın en doğal hakkıdır. Yaptılar, yapacaklar da. Bunun son örnekleri Nevşehir Cezaevinde ve Sağmalcılar cezaevinde yaşandı. Ne yazık ki Buca cezaevindeki tahliye girişimi olumsuzlukla sonuçlandı.

Firarları ve firar girişimini bahane eden politik iktidar, intikam almak için içerdeki siyasi tutsaklara saldırdı; ölümlere varan bedeller ödeyerek kanlarıyla, canlarıyla yıllar süren mücadeleler sonucu elde ettikleri haklarını gasp etti. Eskişehir ölüm hücrelerini yeniden ama bu kez daha da yaygınlaştırarak gündeme getirmeye çalışıyor. Ama boşuna, ne ölüm hücreleri, ne de uyguladıkları, uygulayacakları baskılar ve saldırılar siyasi tutsakların siyasi kimliklerini yok edemeyeceği gibi, onların dışarıdaki mücadeleye daha etkin katılmak için dışarı çıkma girişimlerini de engelleye-

meyecektir.

Cezaevlerindeki siyasi tutsaklar devletin geniş kapsamlı yeni bir saldırısı ile karşı karşıya. Demirel'in açıkça ifade ettiği gibi "teröre karşı mücadelenin bir parçası olarak" cezaevlerine yöneldiler. Bu saldırı ile 12 Eylül dönemi-ne dönüşü sağlamaya çalışıyorlar. Bu saldırı cezaevinden firar edenlerin bulunduğu bir kaç cezaevi ile sınırlı değil; Türkiye ve Kürdistan'daki bütün cezaevlerini kapsamış durumda. Bu karşı devrimci saldırı; siyasi tutsakları tamamen teslim almaya, çökertmeye ve bundan burjuvaziye moral kaynağı yaratmaya dönüktür. Saldırının ana eksenini bu. Elbette buna bağlı olarak siyasi etkinlikleri kısıtlamak, mümkünse yok etmek, "rehabilitate" etmek bu saldırıların amaçları arasında.

Ama karşı-devrim, devrimci karşı koyuşu da beraberinde getiriyor. Tıpkı devrimin bir karşı-devrimi besleyerek gelişmesi gibi; karşı devrimde şimdi cezaevlerinde, birleşmiş bir devrimci mücadeleyi besliyor. Bu kapışmanın uzun süreceği uzun vadeli ve sert geçecek bir kavganın başladığı bugünden görülüyor. Daha şimdiden cezaevlerinin bir çoğu açlık grevinde. Diyarbakır ve Buca cezaevlerinde eylem bir ayı geçti. Bazı tutsaklar ölüm sınırında. Sağmalcılar, Ceyhan, Gaziantep, Nevşehir, Batman, Yozgat, Bursa cezaevleri açlık grevinde. Açlık grevindeki Buca ve Nevşehir cezaevinden bazı tutsaklar başka cezaevlerine sevk edildi. Cezaevin-

de yaşananlar karşısında tutuklu aileleri de eylemlere başlamış durumda. Cezaevindeki tutsakların ve kendilerinin istemlerini kamuoyuna duyurmak, gündeme getirilen insanlık dışı uygulamaları protesto etmek için Ankara'ya gittiler. Buldukları illerde açlık grevine başladılar.

Bütün bu göstergeler cezaevlerinde başlayan bu son kavganın ne denli zor, ne denli sert ve uzun geçeceğini gösteriyor.

Nasıl 1 Ağustos genelgesi sökmedi, siyasi tutsakların, ailelerin mücadelesi ve devrimci kamuoyunun bu mücadeleye desteği ile yırtıldıysa, nasıl Eskişehir ölüm hücreleri sökmeyip kapandıysa, bu kez uygulamaya konulan yeni 1 Ağustos Genelgesi de sökmeyecek; siyasi tutsaklar insanlık onuruna yaraşır bir yaşamı sağlayacaktır.

Ancak bu mücadele cezaevleri duvarları arasına hapsedilmeme, tutuklu ailelerinin ve yakınlarının mücadelesi yalnız bırakılmamalı, devrimci kamuoyu bu kavgaya sahip çıkmalıdır.

İşçiler, memurlar, öğrenciler, aileler herkes kendi konumundan hareketle bu mücadeleye omuz vermeli, çünkü bu mücadele demokrasi mücadelesinin bir parçasıdır. Çünkü bu mücadele demokratik taleplere sahip çıkmanın bir göstergesidir. Çünkü bu mücadele özgürlük mücadelesini bir parçasıdır. Çünkü bu mücadele sosyalizmin yolunu açacak olan Demokratik Halk Devrimi mücadelesinin bir parçasıdır.

Nazım DEMİR

ENGELS VE KOMÜN*

Savaş sırasında, Parisli işçiler mücadelenin hiç yılmadan sürdürülmesini istemekle yetinmişlerdi. Ama Paris'in teslim olmasından sonra, teslim antlaşmasının yapılacağı sırada, yeni hükümet başkanı Thiers artık şu durumu hesaba katmak zorunda bulunuyordu: Parisli işçiler silahlı olarak kaldıkları sürece, egemen sınıfların -büyük toprak sahipleri ve sermayedarlar- nüfuzu her zaman için tehdit altında bulunacaktı. Bunun içinde ilk eylemi, onları silahtan arındırma yolunda bir girişim oldu. 18 Mart gibi, Ulusal Muhafız Birliğine ait olan ve kuşatma sırasında açılan bir yardım kampanyasıyla yapılmış olan topları çalmak emriyle bazı cephe birlikleri gönderdi. Deneme başarısızlığa uğradı; Paris kendini savunmak için tek bir vücut gibi karşı çıktı ve Versailles'da kurulmuş olan Fransız hükümetiyle Paris arasında savaş ilan edilmiş oldu. Komün 26 Martta seçilmişti, ayın 28'inde de ilan edildi. O zamana kadar iktidarı elinde tutmuş olan Ulusal Muhafız Birliği Merkez Komitesi, utanç verici Paris Ahlak Zabıtası'nı (Police des Moeurs de Paris) bir kararnameyle dağıttıktan sonra yerini Komün'e bıraktı. Ayın otuzuncu günü Komün askere alma işlemlerini durdurdu ve muazzaf orduyu lağvederek bütün sağlam yurttaşların katılması gereken ulusal Muhafız Birliğini biricik silahlı kuvvet ilan etti; ilerisi için ödenmiş kiralari mahsup etmek üzere hesaba geçirerek 1870 ekiminden Nisanına kadar olan bütün kiralari ödenmesini ve Belediye Emniyet Sandığı'na yatırılmış olan bütün eşyaların satışını erteledi. Yine aynı gün, Komün'e seçilmiş olan bütün yabancı uyrukluların görevlerinde kalmaları onaylandı; çünkü «Komün'ün bayrağı insan cumhuriyetinin bayrağı» 1 Nisanda, her Komün görevlisinin, yani Komün üyelerinin de aylıklarının altı bin frankı geçmemesi karara bağlandı.

Ertesi gün de, Kilise ile Devletin birbirinden ayrı olduğu, din işleri bütçesinin ortadan kaldırıldığı ve bütün Kilise mallarının ulusal servet olduğu ilan edildi. Bunun sonucu olarak da, 8 Nisanda, okullardan bütün dinsel sembol, resim, doğma ve duaların, kısaca «herkesin yalnız kendi dinsel inancını ilgilendiren her şeyin» kaldırılması bildirildi. Bu emir yavaş yavaş gerçekleştirildi. 5 Mayıs, Versailles birliklerinin Komün saflarında dövüşürken tutsak düşen savaşçıları her gün kurşuna dizmekte olması karşı-

sında rehine almayı öngören bir kararname yayımlandı; ama bu karar hiç bir zaman uygulanmadı. 6 Mayıs günü, Ulusal Muhafız Birliği'nin 137. taburu giyotini yerinden alarak halkın sevinç gösterileri arasında ateşe verdi. Ayın 12. günü de Komün, şovenizm ve halkların birbirine düşürülmesine teşvik sembolü olduğu gerekçesiyle, 1809 savaşında ele geçirilen toplardan Napoleon tarafından döktürülmüş olan «Vendome Sütünü»nu yerinden kaldırma kararı verdi. Bu karar 16 Mayıs günü uygulandı. 16 Nisan günü, Komün çalışması imalâtçılar tarafından durdurulmuş olan imalathanelerin sayımının yapılmasını emretti. Emirde ayrıca, bu işletmelerin yönetiminin o zaman kadar o işyerlerinde çalışmakta olan işçilere emanet edilmesi için planlar hazırlanması ve bu işçilerin kooperatifler biçiminde birleşmeleri, ondan sonra da tek bir büyük federasyon halinde örgütlenmeleri öngörülmüştü. Ayın 20'sinde fırıncıların gece çalışmasını yasakladı ve iş bulma bürolarını lağvetti. İş bulma büroları, ikinci İmparatorluktan beri, polis tarafından seçilmiş ve hepsi de birinci sınıf birer işçi sömürücüsü olan kişilerin tekeline geçmişti. Bu bürolar, Paris'in yirmi ilçesinin belediyelerine devredildi. 30 Nisanda, işçilerin özel kişiler tarafından bir sömürülme yolu olan ve aynı zamanda da işçinin iş aletlerine sahip olma ve kredi haklarıyla çelişen «emniyet sandıkları»nın kapatılmasını emretti. 5 Mayıs, XVI. Louis'nin idamının kefareti olarak yaptırılmış olan kiliselerin yıkılmasına karar verdi.

Böylece, daha 18 Mart gününden başlayarak, yabancı istilasına karşı mücadeleyi o zamana kadar ikinci plana bırakmış olan Paris eyleminin sınıfsal niteliği, saf ve dokunaklı bir biçimde kendini göstermişti. Komün'de hemen hemen yalnız işçiler ya da işçi temsilcisi olarak tanınmış kimseler yer alıyordu. Gene aynı şekilde kararlarının da kesinlikle emekçilere dönük bir niteliği vardı. Ya cumhuriyetçi burjuvazinin sırf alçakça davranışı yüzünden savaştan kaçtığı, ama işçi sınıfının özgür eylemi için vazgeçilmez bir dayanak, bir temel olan, örneğin devlet bakımından dinin kişilerin özel hayatını ilgilendirdiği ilkesinin gerçekleştirilmesi gibi reformlar yapıyor, ya da doğrudan doğruya işçi sınıfının yararı için alınmış ve eski sosyal düzende belli bir bakımdan derin

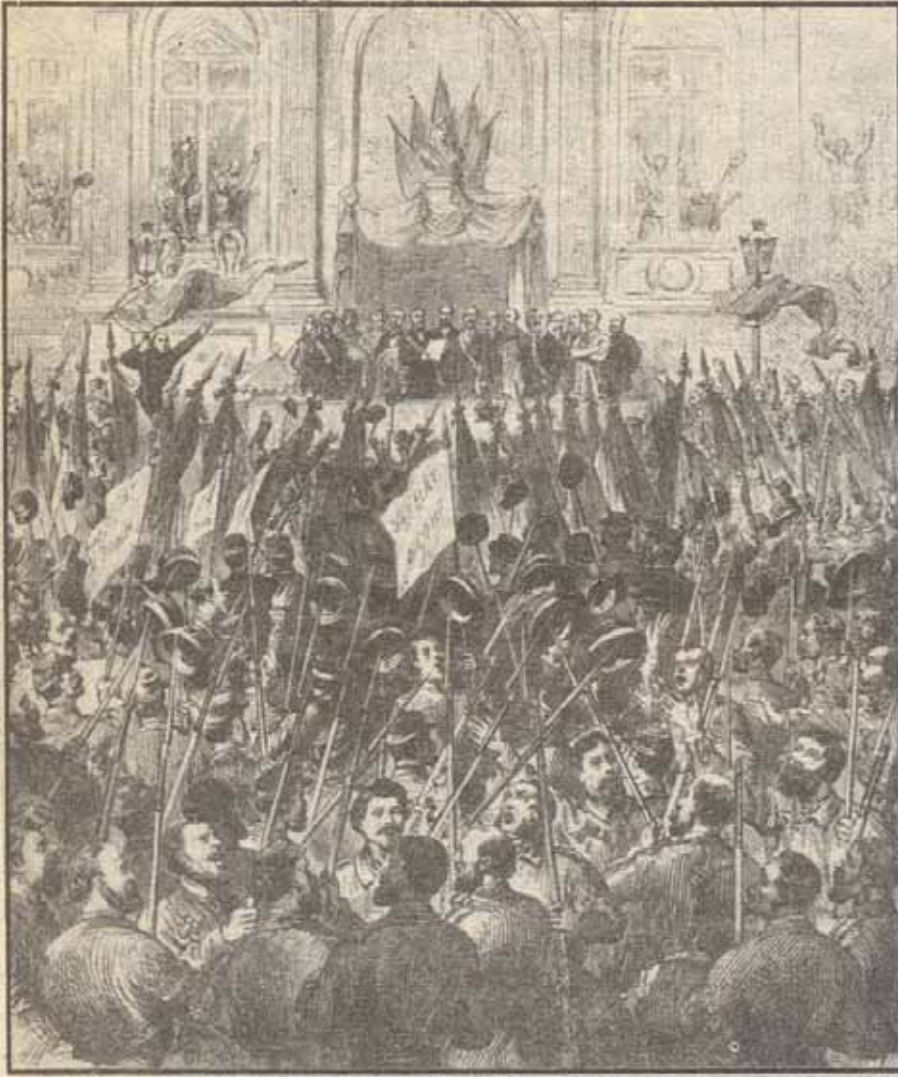

yarıklar açan kararlar veriyordu. Ama bütün bunlar, kuşatma altındaki bir şehirde, en çok, bir gerçekleştirme başlangıcı olabilirdi; ve daha mayısın ilk günlerinden başlayarak, Versailles hükümetinin durmadan artan birliklerine karşı mücadele bütün enerjinin o yolda harcanmasını zorunlu kıldı.

7 Nisanda, Versailles'lılar Paris'in batı cephesi üzerinde, Neuilly'de Seine nehri geçidini ele geçirmişlerdi. Buna karşılık, ayın 11'inde, güney cephesinde General Eudes'ün bir hücumuyla, pek büyük kayıplar vererek püskürtüldüler. Paris, sürekli olarak topa tutulmuştu. Üstelik bunu yapanlar da, şehrin Prusyalılar tarafından topa tutulmasını en büyük günah olarak damgalamış olan kimselerdi. İşte şimdi de, gene o aynı insanlar, Prusya hükümetinin önünde el açarak, onlara Paris'i yeniden fethettirmek üzere Sedan ve Metz'de tutsak düşmüş Fransızların kendilerine daha çabuk ladesini istiyorlardı. Bu askerlerin parti iadesi mayıs başından itibaren Versailles'lılara kesin bir üstünlük sağladı. Bu du-

rum, 23 Nisanda Komün'ün teklifi üzerine başlayan ve Clairvaux'ta tutuklu Blanqui'ye karşılık Paris Başpiskoposu ile Komün'ün elinde rehine daha bir çok papazın iadesini öngören pazarlık görüşmelerini Thiers'in birden kesmesiyle kendini açıkça belli etti. Değişiklik Thiers'in konuşma tarzında daha da belirliydi. O zamana kadar işi hep savsaklayarak kaypak ifadeler kullanırken, birden küstah, tehditkar ve kaba oldu. Güney cephesinde Versailles'lılar 3 Mayıs günü Moulin-Saquet tabyasını; ayın 9'unda top ateşiyle yıkılmış Issy tabyasını, 14'ünde de Vanves tabyasını el geçirdiler. Batı kanadında ise İstihkâmlara bitişik bir çok kasabayı ele geçirerek yavaş yavaş tabyaya kadar ilerlediler. Ayın 21'inci günü de bir ihanet sonucunda ve Ulusal Muhafız karakolunun ihmalciliği yüzünden şehre girmeyi başardılar. Kuzey ve doğu tabyalarını ellerinde tutan Prusyalılar, Versailles'lıların onlara antlaşma şartları gereğince yasaklanmış olan kuzeydeki araziden ilerlemelerine göz yumdular. Oysa Parisliler, o yönden bir saldırı beklememekte haklıydılar ve bunun dolayı da o araziyi zayıf birliklerle tahkim etmişlerdi. Dolayısıyla Paris'in batı yarısında yani kibar semtlerinde pek az bir direnme gösterilebildi. İstilacı güçler şehrin doğu bölümün, işçi semtlerine yaklaştıkları ölçüde de direnme gitgide daha sert ve ısrarlı oldu. Komün'ün son savunucuları tam sekiz gün süren bir mücadeleden sonra Belleville ve Menilmontant tepelerinde artık daha fazla dayanamayarak düştüler. Bütün hafta boyunca ortalığı kasıp kavuran ve durmadan artarak devam etmiş olan silahsız kadın, çocuk ve erkek kıyımı işte o zaman en yüksek noktasına ulaştı. Tüfek yeteri kadar hızlı öldürmüyordu. Onun için mağlûpler yüzlerce, makinalı tüfekle kurşuna dizildiler. Son kıyımın yapıldığı yer olan Pere-Lachaise mezarlığındaki «Le Murdes Fédérés» proletaryanın hakkını aramak için dikildiği anda yönetici sınıfın nasıl bir kudurganlık yapmaya muktedir olduğunu gösteren sessiz ve aynı zamanda da pek belagatli bir tanık olarak, bugün de, hala yerinde durmaktadır. Bütün komüncüleri öldürmenin olanaksızlığı ortaya çıkınca da, sıra kitle halinde tutuklamalara, mahpuslar arasında bütününüyle keyfi bir biçimde seçilenlerin kurşuna dizilmesine ve geriye kalanların da Harp Divanlarının önüne çıkıncaya kadar toplama kamplarına atılmasına geldi. Paris'in kuzey yarısının çevresinde ordugâh kurmuş olan Prusya birlikleri hiç bir kaçağı geçirmemek emrini almışlardı; ama askerler kendilerine verilen talimattan çok, in-

çok şeyin ihmal edilmiş olması da böyle açıklanmış olmaktadır. Anlaşılması en güç olan ise kesin ki, Fransız Devlet Bankasının kapıları önünde neden kutsal bir saygıyla durulmuş olduğudur. Ayrıca bu da ağır bir politik hata oldu. Komün'ün elinde bulanacak olan bu Banka, on bin rehineden daha değerliydi. Çünkü bu, bütün Fransız burjuvazisinin Versailles hükümeti üzerinde Komün'le barış yapılması için baskıya girişmesi demektir. Ama asıl en harika olan, Blanquici'ler ve Proudhoncu'lardan meydana gelmiş olan Komün tarafından, buna rağmen yapılmış olan doğru şeylerin miktarıdır. Şurası kesin ki, tıpkı politik yetersizliklerinin ve davranışlarının sorumluluğunun Blanquici'lere ait olması gibi, Komün'ün ekonomik kararlarının sorumluluğu, şerefli yanları bakımından olduğu gibi az şerefli yanları bakımından da en başta Proudhoncu'lara düşer. Her iki şıkta da tarihin cilvesi, -doktrinlere körü körüne bağlı kimseler iktidara geldikleri zaman daima görüldüğü gibi- ötekileri olduğu gibi berikilere de, kendi açtıkları çığır ne yapmayı gerektiriyorsa onun tam tersini yaptırmıştır.

Küçük köylü ve esnaf topluluğunun sosyalisti Proudhon, dernekçilikten kesinlikle nefret ediyordu. Yararından çok sakıncası olduğunu, özü gere-

sanlığın sesini dinledikleri zaman subaylar çoğunlukla buna göz yumdular. Bu şerefi özellikle, pek insanca davranarak Komün savaşçılarından olduğu kesinlikle belli olan bir çok kimselerin geçmesine izin veren Sakson birliğine teslim etmek gerekir.

Şayet, bugün aradan yirmi yıl geçtikten sonra 1871 Paris Komünü'nün tarihsel eylemi ve anlatımına bir göz atacak olursak, bu konuda «Fransa'da İç Savaş» a eklenmesi gereken bazı yanlar bulunduğu görülür.

Komün'ün üyeleri, Ulusal Muhafız Birliği Merkez Komitesi'nde nüfuz sahibi olmuş Blanquici bir çoğunlukla bir azınlık olarak bölünmüştü. Bu azınlık, büyük bir bölümü Proudhon'cu sosyalistlerden meydana gelen Uluslararası Emekçiler Derneği üyeleriydi. Genel olarak, Blanquici'ler o zaman yalnız devrimci ve proletaryacı içgüdüyle sosyalistler. İçlerinden yalnız bir kaçı, alman bilimsel sosyalizmini bilen Vaillant'ın sayesinde ilkeler konusunda daha geniş bir bilgiye sahipti. Bugünkü anlayışımıza göre Komün'ün ekonomik alanda yapması gereken bir

şey kısır, hatta zararlı olduğunu, çünkü emekçinin özgürlüğüne darbe vurduğunu söylüyordu. Emekçinin özgürlüğüyle olduğu kadar emeğin tasarrufuyla da çelişen basit, hatta gereksiz bir doğmadan başka bir şey değildi ve sakıncaları yararlarından daha çabuk artacaktı. Buna karşı da rekabet, işbölümü, özel mülkiyet ekonomik güç olarak kalmaya devam edeceklerdi. Emekçilerin dernekler biçiminde birleşmeleri ancak, örneğin demiryolları gibi büyük endüstri ve büyük girişim biçimindeki -Proudhon'un verdiği adla- istisnai durumlar için yersiz değildi.

1871'de Paris'te o sanat zanaatçılığı merkezinde bile büyük endüstri istisnai bir durum almaktan artık o kadar çıkmıştı ki Komün'ün bütün öteki kararlarından çok daha önemli bir kararı, işçilerin yalnız her fabrikada dernekler biçiminde örgütlenmiş bir büyük endüstri, hatta aynı zamanda da imalathane örgütü, kuruluşu meydana getirmelerini değil, bütün bu derneklerin büyük bir federasyonun içinde bir araya getirilmesini de öngörüyordu.

* Bu yazı, K. Marx'ın «Fransa'da İç Savaş» adlı eserine Engels'in yazdığı önsözden alınmıştır.

30 MART SAVAŞÇILARINI YAŞATACAĞIZ!

**HALEPÇE'DE
IRAK DİKTATÖRÜ
FAŞİST SADDAM
TARAFINDAN
KATLEDİLEN
KÜRT HALKININ
HESABI
SORULACAK**

SELAM OLSUN FAŞİZMİN KARANLIĞINI YÜREKLERİNİN ATEŞİYLE YIRTANLARA

13 Mart 1982! Üç komünist işçinin devrim kavgasında ölümsüzleştikleri, devrim yolunu kanlarıyla, canlarıyla açtıkları, proletaryanın bayrağını, leninizmi daha da yükselttikleri gündür.

13 Mart 1982! Seyit KONUK, İbrahim Ethem COŞKUN, Necati VARDAR yoldaşların Buca cezaevinde proletarya tarihindeki altın sayfalardan birini daha destanlaştırdıkları gündür.

Kan değil, yüreklerinin ateşi fıskırıyordu geceye sıktıkça cellât kemendi. Sırf inanç kesilmiş, sırf kavgaya kesilmiş üç önderdi katledilen 13 Mart 1982'de.

Her sınıfın iktidar savaşında, zor, çetin, ağır günlerin yaşandığı dönemler vardır. Böylesi dönemlerde proletarya, dostlarını ve düşmanlarını kesin biçimde ayırt eder. Yenilgi yıllarında, faşizmin ağır koşullarında, ihanet, yılgınlık, mücadele kaçınılığı kol gezer. İşte bu günlerde ortaya çıkan proletaryanın

öncüleri gerçek komünistler, gerek tavırlarıyla, gerek ideolojileriyle, gerek dostlarına güven, düşmanlarına korku salarlar.

13 Mart savaşçıları, sınıfsız, sömürsüz bir dünyanın, insanın insan tarafından sömürülmediği, horlanmadığı bir dünyanın, herkesin yeteneğine göre üretip, herkesin ihtiyacı kadar tüketeceği bir dünyanın kurulması uğruna çıktıkları yolun ne denli zor, ne denli çetin olduğunu biliyor, geleceği ilmek ilmek örmenin coşkusuyla, heyecanıyla; ölümü göze almanın, yüreklerini silah diye kuşanmanın kıvancıyla koşuyor-

lardı yarınlara.

13 Mart savaşçıları, yalnız büyük, coşkulu dönemlerin değil, ağır yenilgi yıllarının da komünistleriydiler. Onlar, faşizmin mahkemelerinde faşizmi yargılayanlar, 1 Mayıs'ın nasıl kutlanacağını sloganlarıyla gösterirken, onla, idam kararını okuyanları gülerken karşılar; onlar, cellâda fırsat vermeden kendi iskemlelerini tekmelerken sarsılmaz inancın, dava adamlığının birer abidesiydiler.

13 Mart savaşçıları, tekelci kapitalizmin oluk oluk kan içtiği yıllarda; ülkelerimizin şehirlerinde dağlarında on on insanlarımızın kurşuna dizildiği yıllarda; faşizmin darağaçlarında üçer üçer, beşer beşer halklarımızın en yiğit evlatlarını katledildiği yıllarda; faşizme meydan okumanın, taviz tanımazlığın, diz çökmezliğin, boyun eğmezliğin, uzun lafın kısası komünist bilincin, inancın birer abidesiydiler.

13 Mart savaşçıları, Seyit KONUK, İbrahim Ethem COŞKUN, Necati VARDAR, gençliğin, fırtınalarla yarınlara uçan, kavgadan kavgaya koşan, geleceği hazırlayan gençliğin elinde birer bayrak oldular dalga dalga.

Selam olsun dağlarda, şehirlerde elde silah düşenlere,

Selam olsun darağaçlarında ölümü gülerken kucaklayanlara,

Selam olsun göğsünün kafesinden yüreğini çıkarıp ateşe fırlatanlara,

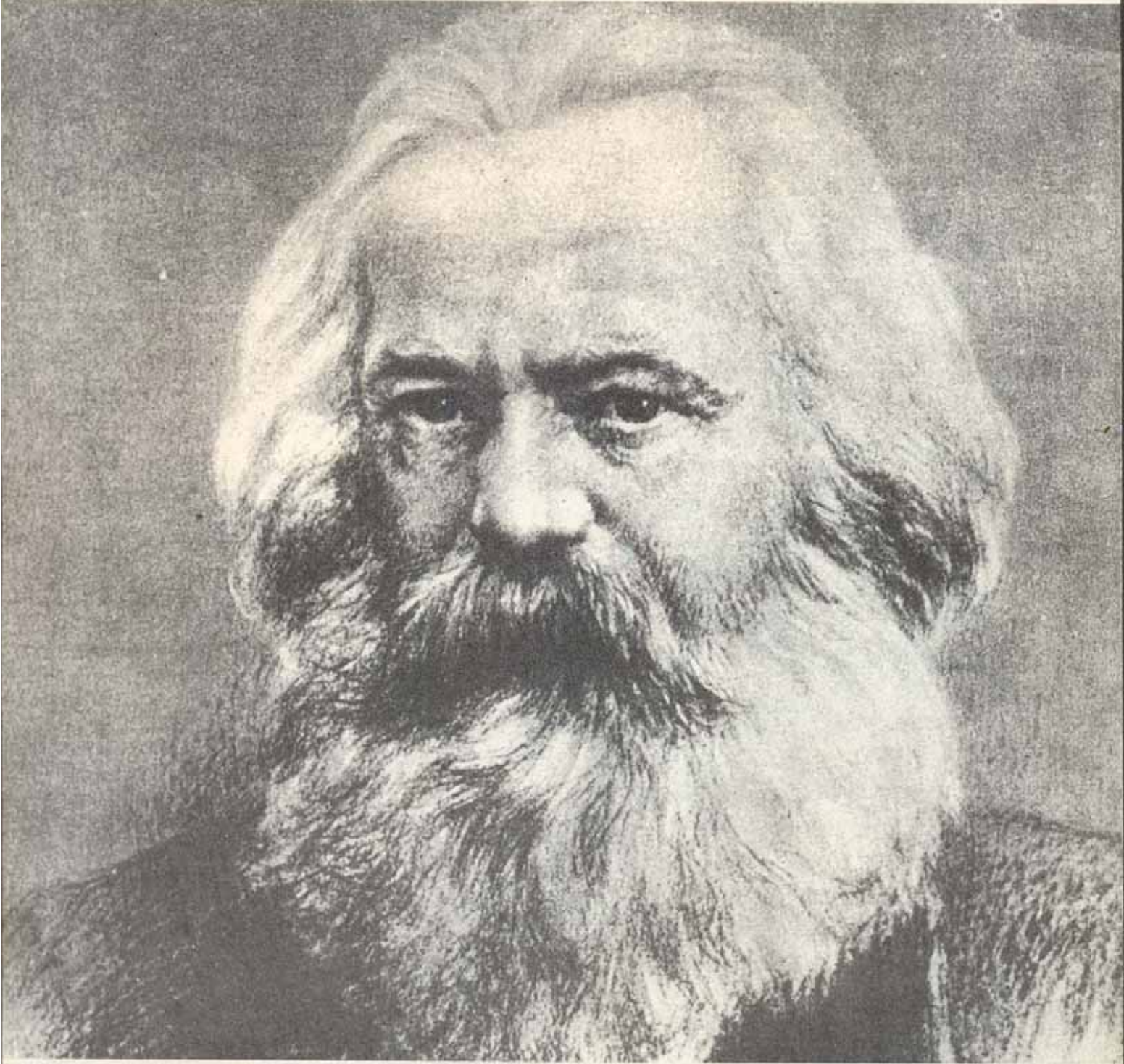
Selam olsun faşizmin karanlığını yırtan ateşi yürekleriyle besleyenlere,

Selam olsun Leninist Gerillalara, selam olsun 13 Mart savaşçılarına!..

**«Bugünkü toplumun alt tabakası olan proletarya,
resmi toplumu oluşturan tabakaların üst yapısının
tümünü havaya uçurmadan ayağa kalkamaz, dikilemez.»**

K. Marx-F. Engels

**BÜYÜK USTA KARL MARX'I
SAYGIYLA ANIYORUZ**

巴黎公社就是工人阶级夺取政权。 马列

KOMÜN GELECEĞİ AYDINLATIYORI!